

Numeroși cetățeni ai Capitalei au urât tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarăsei Elena Ceaușescu drum bun și deplin succes în noua solie de pace pe pământul francez.

leri a început Vizita oficială a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Franța

ANUL XXIX - Nr. 30 (1311) - 24 IULIE 1980

flacăra

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

15 ANI DE ISTORIE — 15 ANI PENTRU ISTORIE

Noi ținem pasul timpului
și, din multe puncte
de vedere,
sîntem înaintea lui

Interviu cu tovarășul
ION CIUCU, prim-secretar
al Comitetului județean
Hunedoara
al Partidului Comunist Român

— Tovarășe prim-secretar, poziția și ponderea județului Hunedoara, în viața economică a țării, nu se mai cer dovedite. Valea Jiului și Hunedoara, ca să oferim numai două exemple, au încetat de mult să mai fie simple toponimice, au devenit cuvinte-simbol ale expansiunii noastre industriale, ele se inseră între cheile recunoscute ale puterii noastre materiale de astăzi. Totodată, ele evocă în memoria noastră comună tradiții nestinse de hărnicie și inițiativă muncitorească, de curaj în a lua în posesie bogățiile subsolului și în a le conferi o valoare socială prin muncă tenace. Vă rugăm să ne configurați etapele succesive prin care, în anii trecuți de la Congresul al IX-lea al partidului, tradițiilor și experienței productive indiscutabile ale județului Hunedoara le-au fost imprimate rosturi noi, ritmuri noi.

— Momentele de însemnătate excepțională pentru istoria nouă a județului Hunedoara le-au reprezentat, fără nici o excepție, vizitele de lucru întreprinse de

tovarășul Nicolae Ceaușescu pe aceste meleaguri, de la alegerea sa în fruntea partidului și statului nostru pînă în prezent. Minerii, siderurgistii, constructorii și energeticienii, toți locuitorii acestui județ nutresc convingerea fermă că fiecare nouă întâlnire a lor cu secretarul general al partidului nostru, cu președintele României socialiste, a determinat investirea noastră cu o nouă putere și, implicit, cu o nouă perspectivă în ceea ce privește rolul și locul nostru în propășirea economică și spirituală a țării. Și, din fericire și spre mîndria noastră, aceste momente nu au fost puține la număr. Ele s-au succedat într-un ritm într-adevăr impresionant, prin sine grăitor: în octombrie 1966, cînd nu numai minerii sau siderurgistii s-au bucurat de atenția conducătorului nostru iubit, ci și moșii din Tebea și de la Valea Crișului, laolaltă cu istoria lor furtunoasă; în august 1968, cînd, după un veac încheiat de minerit pe Valea Jiului, Ziua Minerului s-a sărbătorit pentru prima dată într-un context cu adevărat național; în mai 1970, în momente dramatice, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost alături de noi în încleștarea cu răzmerița oarbă a apelor ieșite din malca Mureșului; în septembrie 1972, după Conferința națională a partidului, cînd s-au conturat perspective tonice în valorificarea superioară a cărbunelui din Valea Jiului, prin mecanizarea intensă și modernizarea minelor; în septembrie 1974, cînd s-au conturat și pentru siderurgia noastră liniile de forță ale unui destin reinnoit; în august 1977 și în toamna aceluiași an, cînd grija pentru viața de zi cu zi a minerilor, pentru nivelul lor de trai material și spiritual și-a relevat importanța primordială în cadrul unui amplu dialog popular și cînd secretarul general al partidului nostru, acceptînd titlul de Miner de onoare al Văii Jiului, a dovedit cu prisosință cît de aproape este inima sa de bătaia de

(Continuare în pag. 12—13)

MIHAI PELIN ✕

Rodirea de excepție,
maturizarea,
împlinirile industriei
chimice românești

Interviu cu tovarășul
IUSTIN ROGOZ, adjunct
al ministrului industriei chimice

— Tovarășe ministru, știm astăzi cu toții cît de fructuoși au fost ultimii 15 ani, de la al IX-lea Congres al partidului încoace, pentru viața țării. S-a deschis atunci, în 1965, practic o nouă epocă în istoria noastră, România pășind decise pe calea dezvoltării multilaterale, a industrializării rapide și a creșterii neîntrerupte a puterii sale economice. Un destin aparte i s-a rezervat, în acest context, industriei chimice, a cărei angrenare în sistemul economic național, ca furnizoare de materie primă pentru aproape toate ramurile și subramurile industriei, a decis dezvoltarea sa uriașă. În fapt, ce s-a petrecut în ultimii 15 ani în chimia românească?

— S-au petrecut extrem de multe lucruri, toate însă conducînd la o dezvoltare fără precedent a industriei. Sigur că, fiind o industrie de vîrf a economiei naționale, chimiei i s-au cerut ritmuri de dezvoltare cu mult mai ridicate față de cele din alte ramuri industriale. Per total, dacă între 1965 și 1980 industria națională a crescut de 5,5 ori, în aceeași perioadă de un deceniu și jumătate industria chimică a crescut de 8,1 ori! Acest lucru a fost posibil numai prin eforturi considerabile din partea tuturor, a țării întregi chiar, și ca urmare a gândirii curajoase, a dinamismului și forței de mobilizare de care a dat dovadă permanent tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al

(Continuare în pagina 6)

DUMITRU GRAUR ✕

MIHAI BUCULEI: „Ștefan cel Mare”

Noi și valorile
noastre...

Un scriitor pe care-l stimez și apreciez deopotrivă atât pentru cărțile sale cit și pentru o serie de opinii inteligente prin care s-a remarcat în presa ultimilor ani — ani în care s-a și instituit climatul pentru dezbateri reale asupra tuturor problemelor vieții noastre — mă surprinde totuși printr-un raționament pe care-l consider inexplicabil de neaprofundat, formulat în paginile unei reviste exigente, de regulă, cu sine și cu colaboratorii săi. Este vorba de prozatorul Augustin Buzura, care scrie în ultimul număr din „Secolul 20”:

„...Cărțile trebuie impuse la timp, imediat ce apar, așa cum — iertată fie-mi comparația — se caută impunerea valorilor materiale prin care, în paranteză fie spus, nu ne prea deosebim de alte popoare; mașinile, cimentul sau mai știu eu ce, nu sînt adevărații mesageri ai originalității noastre naționale”.

Că impunerea cărților românești — inclusiv pe plan extern, cum dorește autorul — trebuie făcută la timp, nu rămîne nici o îndoielă. Din acest punct de vedere, sugestiile concrete oferite de Augustin Buzura sînt întru totul justificate (traducerea la noi, în primul rînd, a principalelor cărți bune, colaborarea cu mari case de editură străine, relații directe între scriitorii români și editorii străini, participarea consecventă, și nu numai fizică, a scriitorilor și editorilor la numeroasele colloquii și întâlniri literare de peste hotare etc.). Las la o parte că multe dintre acestea se și fac — desigur, conform unui program —, că se obțin rezultate bune, dar fiind de acord că automulțumirea, aici, n-ar fi în nici un caz salutară, consider pledoaria auto-

(Continuare în pagina 17)

EUGEN FLORESCU ✕

Din cuprinsul revistei:

■ Respirați adînc aer curat de Riul Mare (pag. 5) ■ Utilajele românești sînt cele mai bune (pag. 6) ■ Saltul calitativ se vede mai ales în conținutul învățămîntului (pag. 7) ■ O semnătură pentru soarta unui om (pag. 10) ■ Căldură mare... ■ Un atelier al păcii (pag. 12) ■ „M-au pasionat foarte mult istoria, legenda istorică” (pag. 15) ■ Poveste (pag. 22)

Franța a primit cu deosebită căldură pe președintele Nicolae Ceaușescu

Ieri la amiază, Parisul și Franța au întâmpinat cu înalte onoruri pe președintele Nicolae Ceaușescu, care împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu efectuează o vizită oficială la invitația președintelui Valéry Giscard d'Estaing și a doamnei Anne-Aymone Giscard d'Estaing.

A început ieri, odată cu festivitatea primirii organizată pe aeroportul Orly, cea de a doua vizită a șefului statului român în Franța. A început, odată cu acest moment de emoționantă strălucire, noul dialog la nivel înalt româno-francez, ancorat în teritoriul bunelor relații statornicite între cele două țări și popoare, prezidat de dorința amplificării și diversificării lor, stimulat de modul cum se desfășoară deciziile convenite în cursul întrevederilor anterioare dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Valéry Giscard d'Estaing.

La ora cind citiți aceste rânduri, vă sînt desigur cunoscute detaliile cu privire la programul primei zile a vizitei. De la ma-

rele aeroport internațional al Franței, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost invitați să ia loc în elicopterul prezidențial, alături de președintele Republicii Franceze și doamna Valéry Giscard d'Estaing. Înșurubată în aer, mica pasăre metalică a permis în minutele următoare reintîlnirea cu orașul, pregătit să-și evidențieze virtuțile ospitaliere, să găzduiască suita manifestărilor oficiale pregătite de sosirea în Franța a șefului statului român și a tovarăsei Elena Ceaușescu.

Mingiait de Sena, Luvrul se arată în lumină — doritor să arate că în firidele sale scintilează zi și noapte inegalabile comori. Undeva, Arcul de Triumf, din mușchii căruia zvoneste Marseilleza, Champs Elysées, oprite să-și odihnească timpul umbros în Piața Concorde. Din depărtare, altarul basilicii Sacré-Coeur localizează Montmartre. Așa cum, Eiffel-ul recheamă privirea în verdele bine știut de pe Cîmpul lui Marte.

Contactul cu vatra orașului propriu-zis, reintîlnirea cu locuitorii Parisului, cu atmosfera sărbătorească în care instituțiile publice și marile bulevarde asigură primirea solilor poporului român, a avut loc pe marea Esplanadă. De aici, înalții oaspeți români au străbătut, în mașini, drumul pînă la reședința oficială ce le este rezervată pe timpul cit se vor afla în Franța.

Imediat după sosire au și început convorbirile dintre cei doi șefi de state. O primă rundă a primului schimb de păreri prevăzut în cursul actualei vizite, care este de așteptat să circumscrie cele mai diferite aspecte ale relațiilor bilaterale precum și trecerea în revistă a problemelor internaționale actuale.

Seara, la Palatul Elysée, președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu, celelalte persoane oficiale române au luat parte la dineul oferit de președintele Valéry Giscard d'Estaing. Desfășurat într-o atmosferă de cordialitate, dineul a prilejuit, prin toasturile rostite de cei doi șefi de state reafirmarea gândurilor de prietenie, de colaborare reciproc avantajoasă care animă cele două țări, de conlucrare susținută pe plan internațional a României și Franței.

Ziua de joi se anunță deosebit de bogată în manifestări, ca dealtfel toate celelalte care compun traseul vizitei la nivel înalt în Franța. Fiecare moment al programului este menit să lumineze din cit mai diverse unghiuri terenul propice colaborării, să identifice noi posibilități de amplificare și diversificare a raporturilor bilaterale, pe solul fertil al tradiționalei prietenii româno-franceze.

NEAGU UDROIU

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și Guvernului Republicii Socialiste România

PLANUL PE ANUL 1981 — CALITATE SUPERIOARĂ, EFICIENȚĂ ECONOMICĂ SPORITĂ, NIVEL TEHNICO-ȘTIINȚIFIC LA ÎNĂLȚIMEA CUCERIRILOR CONTEMPORANE

În cadrul ședinței de vinerea trecută a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și Guvernului Republicii Socialiste România, ținute sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a dezbătut și aprobat Raportul cu privire la Planul național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România. Analizîndu-se prevederile și indicatorii planului, s-a apreciat că acestia corespund pe deplin orientărilor și hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, asigurînd îndeplinirea directivelor cu privire la noul cincinal, a indicațiilor secretarului general al partidului de ridicare a întregii activități economico-sociale la un nivel calitativ superior, de sporire a eficienței economice și promovare tot mai fermă a cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane în toate sectoarele de activitate.

Comunicatul ședinței subliniază principalele sarcini și principalii indicatori ai planului pe 1981. Astfel, în industrie va continua politica de dezvoltare intensivă și modernizare; producția industrială netă va crește cu 8,5—9 la sută. În acest scop, se prevăd intensificarea activității de cercetare geologică și creșterea mai accentuată a rezervelor de substanțe minerale utile, precum și dezvoltarea prioritărilor a industriei metalurgice, chimice, în vederea asigurării unei puternice baze materiale pentru satisfacerea în condiții cit mai bune a cerințelor dezvoltării generale a economiei naționale. Industria constructoare de mașini va fi orientată mai ferm spre dezvoltarea sectoarelor de înaltă tehnicitate, care asigură valorificarea materiilor prime și a gândirii tehnico-științifice românești. Sarcini importante se referă la creșterea producției bunurilor de consum, industriale și alimentare. Planul prevede ridicarea calității acestor bunuri, diversificarea sortimentelor lor, amplificarea considerabilă a industriei mici și artizanale.

Producția agricolă netă va spori în 1981 cu 5,5—7,5 la sută. Pentru realizarea acestui obiectiv, planul prevede creșterea și modernizarea mai intensă a bazei tehnico-materiale, extinderea mecanizării lu-

crărilor și a chimizării producției, dezvoltarea sistemelor de irigații și amenajări funciare.

Asigurînd, în continuare, dezvoltarea forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, programul de investiții pe anul 1981 este conceput în spiritul orientării impuse de secretarul general al partidului în direcția concentrării fondurilor de investiții, finalizării și punerii cit mai rapid în funcțiune a obiectivelor în curs de execuție, generalizării noilor soluții constructive cu consum material și energetic redus, folosirii maxime a suprafețelor de producție existente. În ceea ce privește cercetarea științifică, progresul tehnic, în plan se pune un accent deosebit pe rolul acestora în lărgirea bazei proprii de materii prime, în valorificarea materialelor refolosibile, utilizarea noilor surse de energie, extinderea automatizării și mecanizării producției, ridicarea continuă a performanțelor tehnologice și tipizarea producției, modernizarea tuturor ramurilor economiei naționale.

În scopul progresului tot mai accelerat al economiei noastre naționale și al participării active și eficiente a României la circuitul economic mondial, unul din obiectivele centrale ale planului pe 1981 îl constituie dezvoltarea pe scară tot mai largă a relațiilor economice și cooperării în producție și în domeniul științei și tehnicii cu țările membre ale C.A.E.R., cu toate statele socialiste, extinderea schimburilor și colaborării cu țările în curs de dezvoltare, cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele. Potrivit planului, printr-o creștere mai accentuată a exporturilor și îmbunătățirea structurii acestora, precum și printr-o dimensionare mai rațională a importurilor, urmează să se realizeze o balanță de plăți echilibrată. Pe un loc central se vor situa eforturile pentru reducerea costurilor de producție și indeosebi a cheltuielilor materiale, pentru creșterea productivității muncii și sporirea beneficiilor, pentru promovarea largă și consecventă a principiilor autoconducerii muncitorești și auto-gestiunii întreprinderilor, exercitîndu-se un control financiar mai riguros în scopul utilizării cu maximă eficiență a resurselor societății. Toate acestea sînt menite să asigure consolidarea în continuare a

finanțelor țării, o circulație monetară sănătoasă.

După cum se menționează în comunicatul ședinței Comitetului Politic Executiv, Biroului Permanent al C.S.D.E.S. și a Guvernului, îndeplinirea tuturor obiectivelor economice cuprinse în planul pe 1981 va crea condiții pentru creșterea veniturilor totale reale ale populației cu 4,5 la sută, pentru dezvoltarea desfacerii mărfurilor, extinderea prestărilor de servicii, continuarea construcției de locuințe și îndeplinirea programului general al partidului de ridicare a nivelului de trai material și spiritual al poporului nostru.

Pentru îndeplinirea integrală a prevederilor planului pe 1981, ministerelor, centralelor, tuturor întreprinderilor, organelor locale de partid și de stat le-a fost trasată sarcina de a lua din timp, în chipul cel mai ferm, măsurile necesare. O atenție deosebită va trebui acordată contractării integrale a producției, atît a celei destinate consumului intern, cit și a producției pentru export, asigurării aprovizionării tehnico-materiale corespunzătoare în toate întreprinderile, stabilirii măsurilor necesare pentru încadrarea tuturor unităților productive în normele de consum stabilite și reușterea continuă a consumurilor de materii prime și materiale, combustibil și energie electrică.

Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Biroul Permanent al C.S.D.E.S. și Guvernul Republicii Socialiste România și-au exprimat convingerea că eroica noastră clasă muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, toate organele și organizațiile de partid, consiliile oamenilor muncii, toți cei ce muncesc din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, nu vor precupeți nici un efort pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan atît pe anul în curs, cit și pe anul viitor, primul an al noului cincinal. Conducerea partidului și statului a adresat un apel călduros tuturor oamenilor muncii, întregului nostru popor, pentru a face totul ca primul an al noului cincinal să se realizeze cu cel mai deplin succes, marcînd astfel trecerea României într-o etapă nouă, superioară de dezvoltare economică și socială, de ridicare a bunăstării și civilizației întregii noastre națiuni.

ION CODRU

Un deceniu și jumătate de muncă al unei națiuni poate fi un mod vital de durată, experiență enormă de care depinde însăși fizionomia moral-politică și socială viitorului. Ultimul deceniu și jumătate al națiunii noastre stă chează în acest sens. Sînt ani care au început într-un miez fierbinte de vară, iar bilanțul lor glorios îl facem tot într-o vară, cînd mîndrie de buni gospodari. Și, este limpede pentru noi că atunci, în urmă cu 15 ani, ca popor și ca vatră de oameni am traversat, într-o participare deplină, în descătușarea, ca niciodată pînă acum, a unor uriașe energii. Explicația o căutăm și o aflăm, desigur, în acea primenitoare deschidere de orizont care a fost cel de-al IX-lea forum al comunistilor, reper în linia marilor evenimente care ne-au marcat existența și de la care, în tot ce s'urmat, s-a simțit un puls și un spirit dinamic nou, mobilizator. Partidul alegea în fruntea sa atunci un om tînăr, bine pregătit pentru istorie. Gîndirea și fapta sa au imprimat existenței noastre naționale un nou stil de viață și acțiune, la toate nivelele activităților politice, social-economice și spirituale. Atunci țara și-a regîndit în întregime destinul prin acest mare OM, și de atunci țara și-a redimensionat în structurile ei cele mai intime mobilurile și criteriile proprii sale dezvoltării.

Iată de ce ziua de 19 iulie 1980 rămîne înscrisă în Cartea de aur a României ca o zi de sărbătoare a întregului popor. În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în această zi de vară, în stațiunea Neptun, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliul de Stat și guvernul au aniversat, în cadrul unei reuniuni solemne, împlinirea a 15 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Moment-simbol al profundului omagiu adus poporului întreg, fîuritorul măreței opere în acești 15 ani, Partidului Comunist Român, care își îndeplinește cu cînte misiunea sa istorică, secretarului general al partidului, opere și activității sale revoluționare închinată fericirii națiunii noastre, înfloririi patriei, cauzei socialismului și păcii în lume.

La reuniunea solemnă au participat tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii Ilie Verdeț, Cornel Burtică, Virgil Cazacu, Lina Ciobanu, Nicolae Constantin, Constantin Dăscălescu, Janos Fazekas, Ludovic Fazekas, Cornelia Filipaș, Alexandra Găinușe, Paul Niculescu, Gheorghe Oprea, Ion Pătan, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Aneta Spornic, Virgil Trofin, Ștefan Andrei, Petre Dănică, Miu Dobrescu, Gheorghe Dumitrache, Petru Enache, Nicolae Giosan, Suzana Gădea, Ion Ioniță, Ștefan Mocuța, Ana Mureșan, Elena Nae, Marin Rădoi, Ion Stoian, Iosif Szasz, Ioan Ursu, Richard Winter, Ilie Rădulescu, Marin Vasile. Au luat parte, de asemenea, membri ai Consiliului de Stat și ai guvernului.

În Mesajul Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu cu acest prilej, este exprimată înalta cînstire și prețuire, stima și recunoștința întregului partid și popor de care se bucură cel mai tîbut fiu al țării care, în acești 15 ani, prin gîndirea sa și inaugurat o perioadă de dinamism fără precedent în dezvoltarea societății socialiste românești, de uriaș avînt creator al maselor populare — epoca Nicolae Ceaușescu — înscriindu-se drept epoca cea mai fertilă și mai rodnică în împliniri din întreaga istorie a patriei. „Astăzi, cînd facem, cu legitimă mîndrie, bilanțul marilor realizări dobîndite în ultimii 15 ani de poporul nostru sub conducerea încercată a partidului — se subliniază în Mesaj — apare mai evident ca orînd că, prin hotărîrile și orientările sale cutezătoare, ca adevărat științific — la elaborarea cărora ați avut un rol hotărîtor — cel de-al IX-lea Congres al partidului, ca și celelalte congrese care i-au urmat, a determinat schimbări radicale atît în baza materială, în nivelul și calitatea forțelor de producție, cit și în structura socială, în caracterul relațiilor de producție, asigurînd consolidarea modului de producție socialist, ridicarea substanțială a gradului de civilizație al întregului popor.”

Saltul realizat este uriaș și este categoric evident sub toate aspectele și în toate detaliile vieții materiale și spirituale. În această perioadă a fost elaborat și adoptat, sub conducerea nemîlîcitată și cu aportul hotărîtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu, Programul partidului, document de însemnătate istorică în viața partidului și poporului nostru. După cum, pe cetea aceluiași gînditor al timpului o poartă toate celelalte înscrisuri cu litera faptei pe harta țării: industria — producția industrială sporind în acești ani de peste 5 ori, într-un ritm anual mediu de peste 11 la sută, ajungînd să dețină în prezent o pondere de peste 60 la sută din venitul național; agricultura, care și-a recîstigat locul ce i se cuvine în ansamblul economiei românești; învățămîntul și dezvoltarea puternică a gîndirii științifice românești, pentru afirmarea tot mai largă a revoluției tehnico-științifice în țara noastră. Creșterea de circa 2 ori a veniturilor reale ale populației, ca și sporirea substanțială a cheltuielilor sociale demonstrează cu putere faptul că esența noii orînduiri pe care o edificăm este asigurarea unei vieți mai bune și fericite pentru toți cei ce muncesc.

Odată cu marile construcții materiale ale vieții s-a realizat și aceea a unor noi relații, a unor noi norme și principii de comportament, democrația care, în temelii

Reuniunea solemnă consacrată împlinirii a 15 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român

demnității și libertății omului a cîștigat, prin aceeași neobosită rîvnă a secretarului general al partidului, noi spații de referință și a angajat preocupări fără precedent. După cum, tot prin același nume — CEAUȘESCU — România socialistă este larg apreciată, stimată și prețuită în întreaga lume, atît pentru realizările obținute în dezvoltarea economico-socială, cit și pentru politica sa consecventă de pace și prietenie.

Mulțumind Comitetului Politic Executiv pentru inițiativa de a face o retrospectivă a drumului parcurs de la Congresul al IX-lea al P.C.R., pentru mesajul, felicitările și urările adresate, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Puternică reafirmare a ideilor și conceptelor profund științifice, revoluționare care au călăuzit și călăuzesc înaintarea României pe drumul glorios al socialismului și comunismului, amplă și strălucită analiză a celor 15 ani de activitate care s-au scurs de la Congresul al IX-lea, a căilor de acțiune în vederea împlinirii cu succes a obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea, a Programului partidului, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost urmărită cu deosebită atenție de toți cei prezenți, subliniată fiind cu îndelungi și puternice aplauze.

Același crez fierbinte, izvorit din neprecupețita sa dragoste de patrie și popor, răzbate cuvîntarea de la un capăt la altul. „Pot afirma că — rostește cu sufletul secretarul general al partidului — dacă vremea și istoria s-ar putea întoarce înapoi și am fi astăzi în ziua deschiderii Congresului al IX-lea — aș face totul pentru a înlăptui aceeași politică; problemele dezbătute la Congresul al IX-lea — și la congresele următoare — ar sta, la fel ca și atunci, în fața partidului și aș face totul ca, în același spirit, să acționăm pentru înlăptuirea lor“. Adevărată mărturie de credință, al cărei temel este însăși fapta în retrospectivă, din care nu lipsește nici spiritul critic. În ce privește drumul viitorului, jalonat cu aceeași clarviziune științifică, secretarul general al partidului nu îndeamnă să pornim pe el mai fermi, mai hotărîți în îndepărtarea vechiului, a acelor lucruri care și-au trăit traiul și nu mai corespund etapei noi, care trebuie date la o parte. Sint multe de făcut încă — se subliniază în cuvîntare — în ce privește perfecționarea în continuare a conducerii societății. Avem un cadru bun, democratic, larg; trebuie însă să acționăm cu mai multă inițiativă, cu mai mult spirit de răspundere și disciplină pentru înlăptuirea sarcinilor ce revin fiecăruia în cadrul diviziunii muncii. După cum e nevoie să se acorde mai multă atenție ridicării nivelului politic și ideologic al cadrelor noastre, pregătirii lor profesionale, tehnice și științifice. În condițiile de astăzi, cînd punem pe primul plan afirmarea cu putere a științei, a noului, a unei calități superioare în toate domeniile, nu se poate concepe înlăptuirea acestor deziderate fără ridicarea continuă a nivelului de cunoștințe politice și profesionale, a nivelului ideologic.

Trecînd în revistă frămîntatele probleme internaționale ale epocii, tovarășul Nicolae Ceaușescu se dovedește și de această dată același neobosit slujitor al marilor idealuri ale păcii, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră. „Dacă ar trebui, tot așa, să încep de la Congresul al IX-lea sau de cînd am intrat în mișcarea revoluționară, aș merge pe același drum, aș acționa în același spirit. Voi face totul și în viitor pentru a răspunde încrederii partidului, a poporului, pornind de la faptul că, fiind comunist, fiind revoluționar, pentru mine nimic nu este mai presus decît interesele poporului, cauza libertății sale, a progresului său, a realizării socialismului și comunismului, a asigurării unui nivel de viață, material și spiritual, tot mai înalt, a dezvoltării continue a patriei, a întăririi independenței și suveranității României socialiste“.

În încheierea reuniunii solemne consacrată împlinirii a 15 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliul de Stat și guvernul Republicii Socialiste România au oferit o masă tovarășească. În timpul mesei s-a toastat pentru eroica noastră clasă muncitoare, pentru minunatul nostru popor, pentru Partidul Comunist Român, pentru Republica Socialistă România, pentru secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, cei prezenți adresîndu-i tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu dragoste și prețuire, urarea tradițională „La mulți ani!“, multă sănătate și fericire, viață îndelungată în fruntea partidului și statului nostru. Telegrammele care continuă a sosi pe adresa tovarășului Nicolae Ceaușescu, din partea oamenilor muncii din întreaga țară, exprimă, la rîndul lor, în semn de omagiu, cele mai profunde și alese sentimente de stimă și prețuire față de cel mai bun, cel mai vrednic și cel mai iubit flu al poporului român, revoluționar dirz și neînfricat, bărbatul ales de întreaga națiune să-i conducă destinele spre luminoasele orizonturi ale progresului, păcii și prosperității.

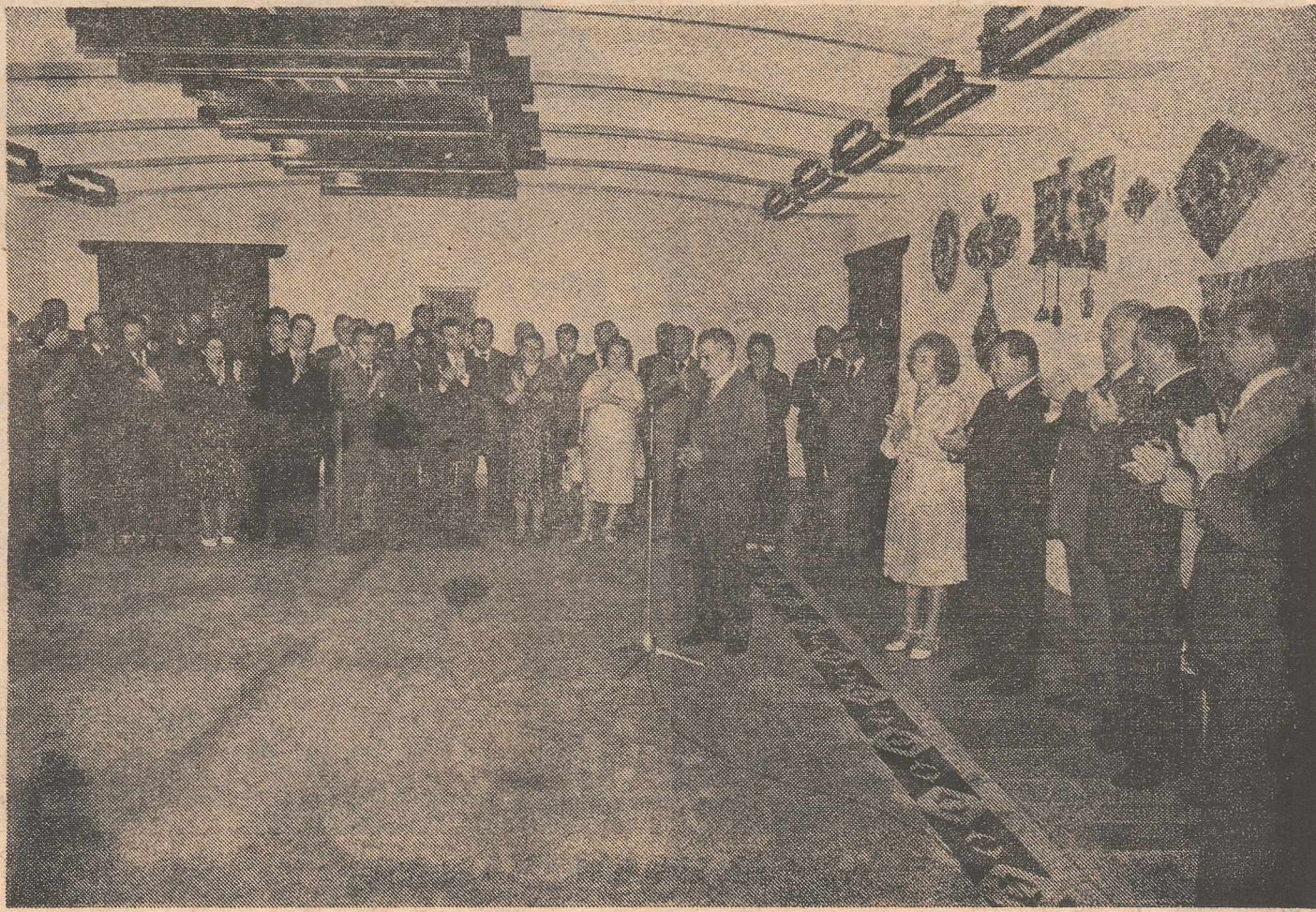
GEORGETA BLANARU ■

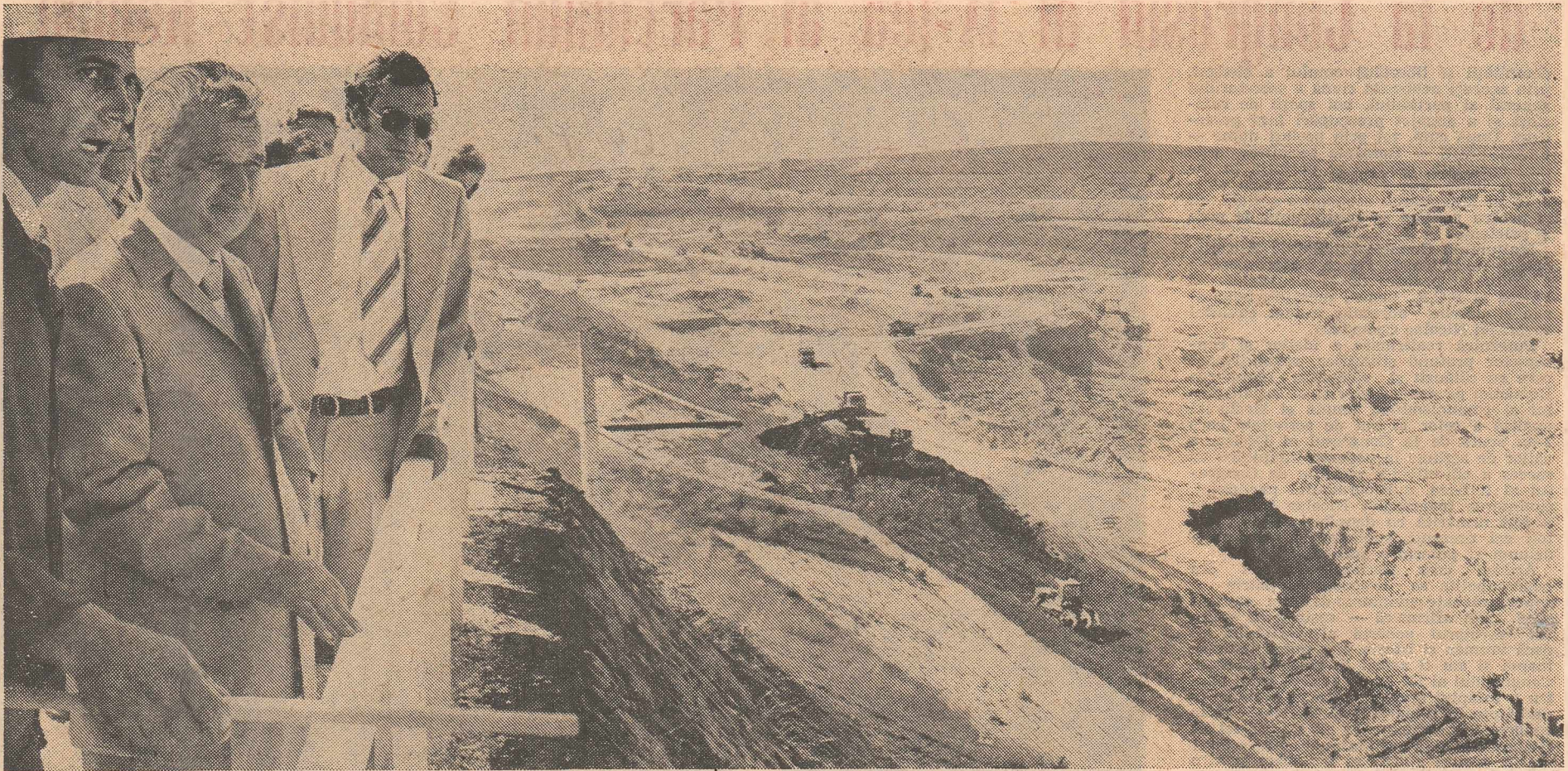
„Forța noastră a constat și constă în unitatea partidului, în munca colectivă, în felul în care poporul a urmat partidul. Viitorul înlăptuirii Programului constă în unitatea partidului, în creșterea rolului său de forță politică conducătoare, în realizarea neabătută a principiilor conducerii democratice, a participării maselor la conducere, pentru că numai cu poporul, strîns unit în jurul partidului, avem garanția unei politici juste“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la reuniunea solemnă consacrată împlinirii a 15 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român)

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Constanța

Kilometrul 48 : Șantierul național al fineretului

În cursul diminetii de joi, 17 iulie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a făcut o vizită de lucru pe șantierele unor mari obiective ale economiei noastre naționale (Canalul Dunăre—Marea Neagră, șantierul Centralei atomoelectrice de la Cernavodă), precum și la Întreprinderea mecanică de utilaje de la Medgidia. Secretarul general al partidului a fost însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășii Ilie Verdeț, Cornel Burtică, Nicolae Constantin, Constantin Dăscălescu, Gheorghe Oprea, Ion Pățan, Ion Ioniță.

LA AGIGEA, ÎNTRE CONSTRUCTO-RII ECLUZEI — După cum se știe, construcția canalului a fost hotărâtă la inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu. Ea s-a impus ca o necesitate economică

obiectivă, decurgând din dezvoltarea actuală și de perspectivă a economiei naționale. Dezvoltare care impune o tot mai mare extindere a transporturilor pe calea apelor: cel mai ieftin și mai economic mijloc de transport. Pe lângă aceasta, canalul răspunde și altor necesități. De pildă, celor rezultate din creșterea continuă a volumului comerțului României cu tot mai multe țări. Noua magistrală de ape va scurta drumul mărfurilor spre și dinspre mare cu 320 de kilometri. Canalul va mai asigura și irigarea unor întinse suprafețe agricole, alimentarea cu apă a unor unități industriale.

De la începutul lucrărilor pe șantier s-au excavat aproape 100 milioane mc. Secretarul general al partidului a apreciat rezultatele obținute. A indicat însă factorilor de răspundere din ministerele ce concură la executarea obiectivului să gră-

bească excavările, să asigure atacarea unor porțiuni prevăzute în planul pe 1981 pentru a diminua, astfel, volumul lucrărilor în 1982, anul când va fi dată în folosință noua cale de navigație.

Sînt prezentate, în sfîrșit, și lucrările care încep să contureze ceea ce va fi ecluza de la Agigea. Au fost excavate 1,8 milioane mc de pămînt și rocă. A început betonarea fundațiilor și a peretilor laterali. În apropierea ecluzei a fost construită o fabrică de betoane cu o capacitate de 3 000 de mc pe zi. Cimentul este adus de acolo cu basculantele.

Președintele republicii a indicat specialiștilor să studieze posibilitatea turnării betoanelor direct în ecluză. Cum sînt de turnat vreo 400 000 de mc, s-a cerut să se construiască stații de preparare a betoanelor chiar pe malurile ecluzei. Astfel va fi posibilă turnarea directă, prin benzi ru-

lante sau prin pompare. Dispare transportul auto. Se accelerează lucrările. Timpul necesar se reduce la jumătate.

PE ȘANTIERUL NAȚIONAL AL TINERETULUI — La kilometrul 48, tovarășul Nicolae Ceaușescu se reîntîlneste cu brigadierii Șantierului național al tinerețului, care s-au angajat în fața secretarului general al partidului să realizeze 10 kilometri de canal. Ei raportează că sarcinile ce le-au fost încredințate sînt îndeplinite întocmai.

BASARABI — CULME : Km 41,500 — În acest punct are loc următorul popas. Se prezintă stadiul actual al lucrărilor și modul cum au fost puse în practică sarcinile și indicațiile trasate de secretarul general al partidului cu prilejul vizitei efectuate pe același șantier anul trecut. Atunci, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut constructorilor să accelereze ritmul de execuție și să realizeze o creștere însemnată a gradului de mecanizare a lucrărilor folosind utilaje concepute și executate în unitățile industriei constructoare de mașini din țara noastră. Acum i se prezintă secretarului general al partidului o serie întreagă de utilaje și mașini de mare capacitate și randament, construite în țara noastră, care au fost testate cu succes pe canal, iar în prezent sînt exploatate cu eficiență. Printre acestea se numără și prima autobasculantă de 120 de tone de tracțiune diesel electrică pe roți.

Apreciind rezultatele obținute de lucrătorii grupului 3 de șantiere, secretarul general al partidului se interesează de stadiul execuției podului rutier cu patru benzi ce va traversa canalul în zona Basarabi. Constructorii se angajează să încheie lucrarea la termenul planificat.

LA COTA ZERO A CANALULUI, ÎNCĂ O FABRICĂ DE BETON VA FI MUTATĂ LÎNGĂ ECLUZĂ — Vizita continuă, apoi, la cota zero a canalului, la Cernavodă, acolo unde se realizează o imensă ecluză, poartă dinspre fluviu a canalului, o lucrare concepută după metodele cele mai moderne, care va asigura un trafic fluent în dublu sens al navelor.

Analizînd desfășurarea lucrărilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut specialiștilor să găsească o soluție pentru mutarea fabricii de beton lîngă ecluză, astfel încît betonul preparat să meargă direct, prin tuburi speciale, la locul de turnare. S-a cerut specialiștilor centralei canalului să-și organizeze mai bine munca, să mobilizeze cu eficiență toate forțele pentru a devansa cu 2—3 luni terminarea ecluzei.

PE LOCUL UNDE SE VA ÎNALȚA PRIMA CENTRALĂ NUCLEARO-ELECTRICĂ DIN ROMÂNIA — Amplasarea primei noastre centrale nucleare-electrice în apropiere de Cernavodă, potrivit indicațiilor secretarului general al partidului, beneficiază aici de condiții optime de teren și permite realizarea avantajoasă a folosirii complexe a apelor Canalului Dunăre—Marea Neagră.

Examinînd stadiul lucrărilor la ecluza de la Cernavodă

Pînă la ora actuală s-au excavat circa 1,4 milioane mc pentru amenajarea platformei centrale. Au fost terminate excavațiile pentru fundația primului reactor nuclear.

Secretarul general al partidului, apreciind că volumul de lucrări efectuat pînă în prezent pe acest santier nu este corespunzător, că se lucrează încă încet, a indicat să fie luate de urgență măsuri eficiente care să asigure îmbunătățirea ritmului de lucru. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară, Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, Ministerului Industriei Metalurgice, Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodării Fondurilor Fixe, Comitetului de Stat al Planificării, tuturor factorilor chemați să concure la realizarea acestui obiectiv, să sprijine în mod direct și eficient construcția în cele mai bune condiții a primei centrale nucleare-electrice românești. În acest cadru a indicat ca, în cel mai scurt timp, să fie definitiv documentațiile, proiectele, asamblarea și producerea de echipament nuclear, să fie dotat în continuare santierul cu noi utilaje de mare productivitate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că este necesară o mai bună organizare a muncii în vederea asigurării chiar a unui devans a lucrărilor pentru probele tehnologice ale complexelor agregate din componența centralei, astfel ca în 1985 și aici să se producă primele cantități de energie electrică.

LA ÎNTEPRINDEREA MECANICĂ DE UTILAJE — Vizita de lucru a secretarului general al partidului continuă la întreprinderea mecanică de utilaje din Medgidia, obiectivul cu cea mai mare pondere în economia orașului. Ministrul industriei construcțiilor de mașini, cadre de conducere ale grupului de întreprinderi pentru producția de mașini agricole și ale unității din Medgidia raportează asupra acțiunilor întreprinse sau aflate în curs de desfășurare în vederea realizării în practică a indicațiilor date de secretarul general al partidului în timpul vizitei făcute aici anul trecut. Se arată, între altele, că se află în curs de rezolvare problema concentrării la I.M.U.M. a întregii producții de remorci a țării, că a început asamblarea a 20 de tipuri de pompe.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu cere să se acționeze cu hotărîre în direcția îmbunătățirii continue a masinilor fabricate. De asemenea, indică să se depună toate eforturile de către constructorii și beneficiarii, în vederea punerii în funcțiune, încă în acest an, a noii investiții aflate în curs de realizare la această întreprindere — oțelăria.

DIN NOU PE TRASEUL CANALULUI DUNĂRE—MAREA NEAGRĂ — În continuarea vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat s-au oprit la punctul de lucru de la km 23,6 unde acționează militarii ai armatei noastre, care participă la construcția Canalului Dunăre-Marea Neagră. Pînă acum ei au realizat 23 km de canal.

Apreciind rezultatele bune obținute, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat ca, în afara sarcinii incredintate pînă acum, militarii să preia noi lucrări și puncte de lucru de pe canal.

Secretarul general al partidului s-a interesat totodată de celelalte obiective din această zonă, între care și podul ce va lega cele două părți ale orașului — o imponentă construcție în lungime de 658 de metri. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mai indicat să se studieze posibilitatea creării unui loc de agrement în partea de nord-vest a Medgidiei.

MAREA ADUNARE POPULARĂ DE LA MEDGIDIA — La sfîrșitul vizitei de lucru a secretarului general al partidului, președintele Republicii, pe stadionul din Medgidia a avut loc o mare adunare populară la care au luat parte peste 60.000 de cetățeni.

Întîmpinat cu ovatii și urale, la cuvîntul secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu care a spus, printre altele: „Am vizitat lucrările Canalului Dunăre — Marea Neagră. Am constatat, la obiectivele vizitate, rezultate mai bune față de cele de acum un an, o mai bună organizare a activității, trecerea la aplicarea unor tehnologii avansate, ceea ce dă garanția că se va putea asigura realizarea la timp a canalului, astfel încît în cea de a doua parte a anului 1982 să se poată circula pe el”.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut aprecieri asupra calității și ritmului muncii la celelalte obiective vizitate acum sau cu alte ocazii. „Cine dorește să cunoască realitățile și înfăptuirile poporului nostru — a spus secretarul general al partidului — poate vizita oricare județ, oricare localitate a României socialiste! Peste tot va constata spiritul novator, activitatea creatoare a oamenilor muncii. Chiar aici, în județul Constanța, atît prietenii cit și criticii noștri pot să vină și să vadă cum se înfăptuiesc principiile socialismului, cum, în cîteva ani, un județ în care economia și agricultura erau printre cele mai inapoiate, s-a transformat într-un județ modern, cu o industrie avansată, cu o agricultură în plină înflorire ce dă o producție de cîteva ori mai mare decît acum 30 de ani”.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, ascultată cu deosebit interes, a fost subliniată în repetate rînduri de aplauze puternice, ovatii și urale.

D. GHERGHINESCU ■

Respirați adînc aer curat de Rîul Mare

Ajuns la cea mai înaltă cotă a șantierului hidrocentralei de pe Rîul Mare din Munții Retezat am avut impresia că peisajul e desprins dintr-o gravură de Piranesi. Valea imensă din fața ochilor era scaldată într-o lumină puternică, pereții de piatră se înfățișau aproape verticali, metalici, denudați, fără urmă de vegetație. Cîteva oameni alunecau febril printre basculante, macarale, excavatoare, năclăți de sudoare, de praf, în plin soare, arși de vînt, sub căști colțuroase de protecție. S-a îndepărtat de noi tot mai mult imaginea primelor șantiere în adîncul cărora colcăiau mii de trupuri omenești într-un efort colosal, comparabil cu încordarea care a dus la ridicarea marilor piramide. Oamenii sînt acum tot mai rari pe șantiere, dirijează utilaje moderne care acționează în prelungirea miinilor și a gîndurilor, mașini supradimensionate execută manevre la care altădată erau mobilizați sute și chiar mii de muncitori, camioane gigantice, de mare tonaj, șerpuiesc pe șosele cîrînd pămînt excavat în cupe enorme. Pe lingă aceste mașini noi sîntem proiecția unor ființe fragile într-un viitor prevestit de povestirile științifico-fantastice. Ne aflăm deci în creierul Munților Retezat, în locul unde se înalță un uriaș baraj de argilă, arcamente și balast. Practic, aici se mută, din imediata vecinătate, un munte întreg și se răstoarnă în această vale ca să blocheze apele torențiale ale Rîului Mare și să prindă între versanți un lac de acumulare comparabil cu cel de la Fintinele din Apuseni. Peste 9 milioane de metri cubi de depuneri va înghiți acest baraj, pînă la o înălțime de 175 de metri!

Avem noroc de o spendidă zi de iulie, ne spune șeful de lot, inginerul Dan Cristodorescu. Aici plouă mereu. Și din cauza aceasta argila se depune mai greu, se leagă mai greu în nucleu. Trebuie mereu răscolită de buldozere și uscată în momentele de acalmie meteorologică. Altfel munca e compromisă! Barajul se construiește cu argilă adusă la un anumit grad de umiditate și de temperatură ca să nu devină păstoasă și să nu facă mai tirziu fisuri. Citeva laborante în salopetă forează din cînd în cînd și din loc în loc în stratul de argilă compact ca să ia probe pentru analizele de laborator unde se verifică la diferite nivele, starea barajului. În timp ce tinărul inginer Dan Cristodorescu aleargă pe șantier de la un punct de lucru la altul, dirijînd echipele de betoniști sau de dulgheri, jos, în colonie țipă cel de al doilea născut în familie, care va fi numit Adrian. Pace nouului venit pe lume — spune cineva.

La locul de întîlnire dintre versanții barajului și depunerile de argilă, de arcamente, cîteva oameni toarnă beton în fisurile rocilor. Titel Ungureanu, care a mai lucrat pe șantierele de la Lotru și de pe

Cerna conduce echipa de betoniști. E un bărbat înalt, ușor adus de spate, cu un suris larg pe buze și un entuziasm tonic, molipsitor. Munca sa și a ortacilor săi nu este deloc mai ușoară decît a constructorilor celor mai complicate și sofisticate imobile urbane. Dimpotrivă. Ei trebuie să simtă și să pindească fisurile ivite în stînci și să le umple cu beton în așa fel încît să nu se poată infiltra nicio-dată apă în baraj. Răspunderea lor este imensă. Nicolae Danu și Titel Petru astupă în acest moment ultimele crăpături de la cota 924 a muntelui. Și barajul a început să se înalțe de la cota 916! Un asemenea tip de baraj se construiește ca un enorm fagure unde albinele depun polen care se acumulează și se strînge într-un monolit indestructibil.

Printre betoniști îl reperăm și pe dulgherul Ștefan Imrea care a luat șantierele hidrocentralelor la rînd, începînd de la Bicaz, continuînd pe Argeș, pe Dunăre, prin Porțile de Fier și pe Lotru. Noi lucrăm zi-lumină, ca părinții noștri la recoltă, spune Ștefan Imrea. Și cînd apune soarele se aprind reflectoarele. Și vin cei din schimbul doi. De fapt se lucrează zi și noapte... Cîteva ore mai tirziu aveam să se aprindă într-adevăr reflectoarele suspendate la diverse cote pe cei doi versanți astfel încît am trăit cu emoția că participăm la o filmare de noapte pe un platou strict concret, fără decoruri, fără butaforie și fără machiaj, cu o mobilizare de forțe de proporțiile unei superproducții. La urma urmei ce altceva reprezintă o asemenea uriașă construcție dacă nu o superproducție antecalculată și proiectată pînă în cele mai mici amănunte pe hîrtie de calc și într-un scenariu cunoscut dinainte pînă în cele mai întîme amănunte, în cele mai mărunte gesturi. Aici toți oamenii își cunosc rolurile la perfecțiune. Orice eroare se plătește scump! Pentru că hidrocentrala care se înalță aici va spori lumina țării cu 335 de megawați (!), folosind puterea instalată a două turbine de tip Francis construite în vecini, în Reșița. La lumina reflectoarelor de noapte putem medita limpede asupra lanțului de hidrocentrale care urmează să fie plantate pe Rîul Mare și pe Rîul Strei: aproximativ 12 centre neruvoase pentru sistemul energetic național. De la înălțimea acestui baraj unde lumina cad acum în cascadă și se vede ca ziua în amiaza mare, apa sălbatică, furioasă și clară a Rîului Mare va trece printr-un tunel de aducțiune unic la noi în țară, cu o cădere de 540 de metri!

Sînt fantastici cățărătorii care se lansează la zeci de metri înălțime pe cei doi versanți, legați cu centuri de siguranță, ca alpinii, ca să curețe rocile cu ajutorul pikamarelor, cu aer comprimat, de orice urmă de vegetație și impurități. În vreme ce pe lingă noi plutesc asemenea

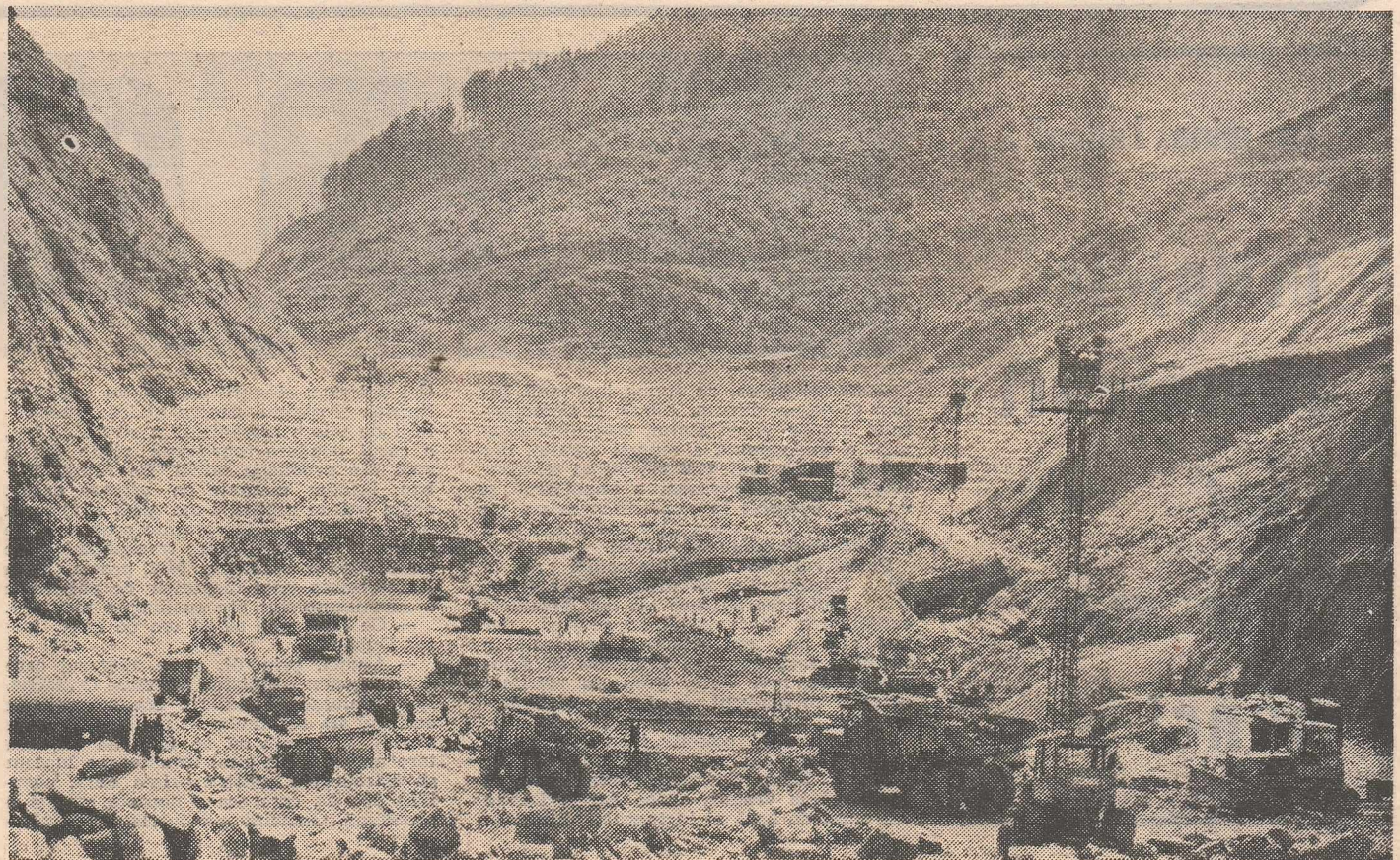
unor păsări grele camioane uriașe, gemînd de argilă și de blocuri de piatră. De fapt, de unde vine această continuă caravană de camioane cu arcamente și balast care se depune la baza barajului? Iată-ne, după o călătorie aproape fantastică pe serpentine amețitoare undeva într-o carie imensă săpată în Muntele Nețig. La ora ascensiunii noastre acolo era încă lumină. Echipele de artificieri și de excavatoriști se schimbau. Pe creste ne-a întîmpinat maestrul constructor Ion Șoimuș, grav și monumental. Cu cîteva clipe în urmă avusesse loc o explozie dirijată pentru a disloca un grup de stînci. El ne spune că muntele deasupra căruia ne aflăm urmează să fie excavat de cîteva utilaje gigantice, dotate cu uriașe cupe de 4,6 metri cubi. Va fi lăsat în picioare doar un versant al muntelui, versantul dinspre defileu, splendid împădurit, pentru a păstra frumusețea peisajului și a invita mai departe la turism. O prevedere estetică necesară și totodată tulburătoare.

În jurul nostru miroase puternic a rășină. Ceea ce înseamnă că în ziua care trece temperatura aerului a atins 22 sau 25 de grade, temperatură la care rășina se volatilizează, ne spune în continuare maestrul Șoimuș. Tot el ne atrage atenția că prin apropiere sînt poiene pline de narcise și rododendroni. Dușnică și în zilele libere toți „șantierii” devin turiști. Se risipesc prin masivul Retezat ca într-un labirint. Ion Șoimuș are părinții în Brașov dar îi vizitează mai rar: „pentru că în oraș mă sufoc. Aici trăiesc în aer curat, în aer liber. Și mă simt mai bine.”

Urcă spre carieră oamenii din echipa de schimb. Printre ei, Nicolae Hortolomei, fost meșter mare pe șantierele hidrocentralelor de pe Someș. Acest modest Sfîrmă-Piatră are aproape 30 de ani și a fost transferat aici la cererea conducerii șantierului de la Rîul Mare pentru că e nevoie de oameni pricepuți și cu înaltă calificare pentru a disloca un munte, începînd de la înălțimea periculoasă la care ne aflăm (firul văii se află la cîteva sute de metri sub noi), cu utilajele în pantă și pe un drum sinuos și accidentat.

Trecînd, la întoarcere, prin colonile șantierului am văzut interioare de familie calme, într-o policromie reconfortantă, cu televizoare în priză și fete cîntînd la havaiană. Am urmărit copii zbenguindu-se în jurul șotroanelor sau pe biciclete, părinții jucînd fotbal și tenis pe două terenuri cu zgură, construite de ei, într-un zgomot vast și dulce de tacimuri pregătite pentru cină și în rumoarea conversațiilor de seară. Am respirat adînc aer curat. Am respirat adînc ca să ne ajungă pînă la prima întoarcere în Retezat.

ADRIAN DOHOTARU ■

Rodirea de excepție, maturizarea, împlinirile industriei chimice românești

(Urmare din pagina 1)

P.C.R. Acum 15 ani, fără îndoială, industria noastră chimică avea o anumită dezvoltare și destulă tradiție. „Plecăm la un drum lung și greu!”, a spus încă de la început tovarășul Nicolae Ceaușescu, iar azi vorbele sale s-au acoperit integral în fapte, conducând atît la dezvoltarea pe care am amintit-o, cit mai ales la o adevărată maturizare a industriei noastre chimice, la o rodire de excepție, după un deceniu și jumătate de eforturi materiale și de inteligență creatoare.

— **Denumiți câteva din aceste eforturi.**

— În primul rînd, cele de investiții. România a investit enorm în dezvoltarea industriei sale chimice, efortul principal fiind îndreptat spre crearea uneia din subramurile ei de bază: petrochimia, care abia se infiripase în 1965. Ea permite valorificarea superioară a materiei prime, în primul rînd a țigăiului și a gazului metan. Anul acesta, spre exemplu, petrochimia face singură circa 60 la sută din valoarea producției industriei chimice, pe cînd în urmă cu doar 5 ani ponderea sa era de numai 48,7 la sută. Acesta este de altfel cel mai dinamic sector al ramurii, chiar dacă realizările de pînă acum încă nu ne multumesc. Să ne întoarcem însă la investiții. Într-un deceniu și jumătate, fondurile alocate de stat au crescut de 4,7 ori, în 1980 față de 1965, perioadă în care s-au investit nu mai puțin de 173,6 miliarde lei. S-au pus astfel în funcțiune peste 1.500 de capacități și obiective noi, dintre care v-aș ruga să notați câteva. Așadar, s-au construit complexe petrochimice la Borzești, Brazi, Pitești, Rm. Vilcea, Teleajen, Mîdia-Năvodari și Timișoara, combinate de îngrășăminte chimice la Piatra Neamț, Tg. Mures, Craiova, Tr. Măgurele, Năvodari, Arad, Slobozia și Bacău, uzine de fire și fibre artificiale și sintetice la Săvinești, Brăila, Iasi, Roman, Vaslui, în construcție aflîndu-se uzina de la Cîmpulung Muscel, care va fi cea mai mare din țară, apoi întreprinderi de prelucrare a maselor plastice la București, Buzău, Iași, Orăștie și Focșani, ca și fabrica de anvelope Danubiana-București, întreprinderi de articole tehnice din cauciuc de la Pitești, București, Tg. Jiu, Drăgășani, fabrica de medicamente din București. Vreau însă să rețineți că ritmurile de creștere a producției din industria chimică le devansează pe cele ale investițiilor (8,1 față de 4,7 — așa cum am amintit mai înainte). Acest lucru a fost posibil numai prin promovarea unor tehnologii moderne, dimensionarea optimă a capacităților, ca și printr-o intensă activitate de cercetare, avînd drept scop tinerea pasului cu ultimele realizări tehnologice pe plan mondial. Cercetarea științifică în domeniul chimiei a fost unul dintre elementele de bază ale efortului de inteligență de care vorbeam mai înainte, urmărind creșterea competitivității produselor noastre în lume, reducerea importului de tehnologii, sporirea aportului propriu la realizarea programelor științifice. Între 1950 și 1965, e bine să notați, ministerul nostru a înregistrat un număr redus de brevete de invenție, în vreme ce între 1965 și 1980 sînt brevete peste 2.000 de invenții în domeniul chimiei, unele dintre ele de mare răsunet în lumea științei pe glob.

— **Intr-adevăr.**

— Înființat în 1970 Institutul central de cercetări chimice a grupat toate institutele departamentale de cercetare, centrele și laboratoarele de cercetări de pe lîngă centrale și combinate, precum și activitatea de cercetare din institutele și catedrele de specialitate ale învățămîntului superior. Tovarășul academician dr. ing. Elena Ceaușescu a urmărit personal și a coordonat întreaga activitate de cercetare științifică a țării în domeniul chimiei, concentrînd forțele asupra problemelor majore și asigurînd toate cerințele pentru introducerea cit mai rapidă în producție a cercetării autohtone. „Să scurtăm termenele!”, așa a fost deviza sa permanentă, pe care ne-a transmis-o tuturor. În feul acesta, realizări remarcabile s-au

volat al unei industrii chimice se determină după producția de acid sulfuric, raportată la numărul de locuitori. A fabrica acil sulfuric înseamnă deja o performanță. În 1965 nu făceam decît 28 kg pe cap de locuitor, iar anul trecut am ajuns la 94 kg — însă nivelul de dezvoltare, superioritatea tehnologiilor folosite astăzi, dotarea pe care o avem, complexitatea proceselor de producție ne permit acum cu totul alte comparații valorice.

— **Spre exemplu?**

— Puteți nota câteva date comparative, în producții fizice, față de producțiile din unele țări mai dezvoltate industrial, cum sînt Statele Unite, Franța sau R.D.G. Deci, în kilograme pe cap de locuitor, amoniac: S.U.A. — 94,3, Franța — 38,1, R.D.G. —

CU INIMA REVOLUȚIONARĂ

În această pace a sufletului

La EL mă gîndesc.

Îi spun pe nume,

Din limba-mi maternă

Aleg cuvinte roșii ca focul

Rostite cu inima toată,

Căci ne-a-nvățat cuvinte roșii ca focul

Pentru-a ne putea înțelege-ntr noi

În limba revoluției, în limba luptei unite —

Continuă și implacabila limbă a luptei unite,

Ce-n copilăria mea își are obirșia.

El a adus timpul meu;

Eu prin timp îl urmez — bărbat neînfricat,

Luptător al acestui pămînt, din țara aceasta

În care limba maternă e munca,

În care limba maternă e frăția între oameni,

În care limba maternă o reprezintă libertatea și independența,

Comunismul ce vine,

Cu certitudinea primăverii după stingerea iernii —

În această pace a sufletului la EL mă gîndesc,

În această pace a inimii cînt despre EL

Un cîntec roșu ca focul.

MIKLÓS LASZLO ■

În românește de DIM. RACHICI ■

făcut în industria organică de sinteză, a cărei prezentă se simte astăzi în toate ramurile industriei naționale. În paranteză fie spus, aproape 30 la sută din materialele folosite pentru fabricarea autoturismului Olcit sînt produse ale industriei chimice! Între cercetările de mare valoare as aminti elucidarea unor probleme teoretice de cinetică și sinteză, probleme de cercetare fundamentală, care au deschis orizont larg pentru crearea de noi tipuri de elastomeri, apoi pregătirea și purificarea monomerilor, sinteza unor catalizatori specifici, studii de structură și relația cu proprietățile fizico-mecanice ale polimerului, metode de stabilizare a polimerilor obținuți și altele. Pe scurt, fabricarea elastomerilor stereo specifici, respectiv a cauciucurilor sintetice, este de o foarte mare importanță pentru economia românească, iar contribuția tovarășei Elena Ceaușescu a fost determinantă în această direcție, la fel ca și în multe altele. A fost o vreme cînd gradul de dez-

83, România — 176,4; mase plastice: S.U.A. — 55,5, Franța — 51,8, R.D.G. — 45, România — 33,6; etilenă: S.U.A. — 58, Franța — 36, R.D.G. — 10,8, România — 19,1; propilenă: S.U.A. — 29, Franța — 19,9, R.D.G. — 8,4, România — 14,3; fire și fibre sintetice: S.U.A. — 16, Franța — 5, R.D.G. — 7,4, România — 8,2; cauciuc sintetic: S.U.A. — 11,4, Franța — 9,1, R.D.G. — 9, România — 11,2.

— **Tovarășe ministru, unde se situează astăzi chimia românească în lume?**

— După nivelul de dezvoltare al chimiei, România se află după datele statistice pe locul 10 în lume, ceea ce desigur reprezintă un loc foarte onorant. În privința exportului de îngrășăminte chimice însă sîntem pe locul 4 pe glob. Aici aș dori să fac o completare. Dacă în 1965 exportul țării se reducea în domeniul chimiei la o gamă mai redusă de produse, benzină, motorină, în general produse petroliere, astăzi exportăm în special produse petrochimice, avînd un grad supe-

rior de valorificare, prin chimizare adîncă și alte procedee moderne. Asa sînt produsele din polietilenă, anvelopele, firele și fibrele sintetice, medicamentele. Ca nivel, între 1965 și 1980 exportul de produse chimice a crescut de peste 22 de ori, contribuind efectiv la echilibrarea balanței de plăți a țării. Am vorbit mai înainte despre exportul de îngrășăminte chimice. Să nu uităm să precizăm însă că producția de îngrășăminte chimice se face simțită din plin în agricultura autohtonă. Astfel, dacă în 1960 nu reveneau decît 7,2 kg pe hectarul de pămînt arabil, inclusiv vii și livezi, iar în 1970 ajunsesem la 68,1 kg, astăzi revin între 280 și 285 kg de îngrășăminte la hectar, deci cam de 4 ori mai mult decît acum zece ani.

— **Ce alte astfel de creșteri spectaculoase puteți numi?**

— După cum se știe, astăzi principalul indicator al economiei a devenit producția fizică. Întrebarea mi se pare astfel binevenită. Creșterile la volumul producției fizice sînt mai toate spectaculoase, după cum urmează. În anul curent, față de anul 1965, producția de acid sulfuric a crescut de 4,4 ori, cea de îngrășăminte de 14,5 ori, firele și fibrele sintetice de 8,2 ori, masele plastice și răsînile sintetice de 10 ori, cauciucul sintetic de 11 ori, medicamentele de 5,5 ori, detergentii de 7,8 ori, cosmeticele de 8 ori și așa mai departe.

— **Ciți oameni lucrează astăzi în industria chimică?**

— Peste 300.000, față de 90.500 în 1965. Această creștere nu reflectă însă totul, fiindcă dezvoltarea s-a făcut, de asemenea, pe baza sporirii productivității, utilizării de tehnologii înalte și altele. Trebuie însă reținut că tuturor acestora, între care aproape 250.000 de muncitori, li se cere azi un grad de calificare mult mai înalt decît acum 15 ani, în concordanță cu maturizarea și modernizarea ramurii din care fac parte. Problema calificării și a perfecționării este deci una foarte importantă.

— **Cu ocazia prezentării Raportului Comitetului Central cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre ultimele două congrese și sarcinile de viitor ale partidului, în cadrul Congresului al XII-lea al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Industria chimică va înregistra un ritm anual de dezvoltare de aproape 10 la sută — fiind orientată mai hotărît spre valorificarea superioară a materiilor prime și energiei”. Cum sînt deci pentru chimia românească anii care urmează?**

— Se prevede concentrarea eforturilor în întreaga activitate din industria chimică îndeosebi în privința valorificării complexe a materiilor prime. Practic, menținînd aceeași cantitate de țigăi supusă prelucrării ca în anul 1980, va trebui să asigurăm o creștere a producției de mase plastice de aproape 1,7 ori, a firelor și fibrelor sintetice de 1,8 ori, iar cauciucul sintetic de circa 1,6 ori, totul prin ridicarea substanțială a gradului de chimizare, folosindu-se tot mai mult așa-zisa prelucrare adîncă. Deci va trebui să „stoarcem” mai mult din aceeași tonă de țigăi, obținînd o valoare mai mare. Ritmul de creștere a producției la produsele cu un grad avansat de prelucrare este de altfel și mai mare, ajungînd între 15 și 22 la sută! În 1985 va fi necesar să asigurăm în întregime cerințele interne la principalele grupe de produse chimice. Chimia românească va ajunge la nivelul celei din țările foarte dezvoltate din punct de vedere industrial. Atunci, cu greu ne vom mai putea aduce aminte de unde am pornit. Dar va trebui să ne aducem aminte!

La mina Lupeni

Utilajele românești sînt cele mai bune!

— Creativitatea, ne spune inginerul Iulian Costescu, director tehnic al Combinatului minier Valea Jiului, este dintotdeauna o componentă a muncii omului, dar ea capătă, în contextul revoluției tehnico-științifice contemporane, o importanță și un rol deosebit în valorificarea pe un plan superior a resurselor materiale și a potențialului uman disponibil.

Colectivul de electromecanici de la mina Lupeni vine să ilustreze, cu prisosință, îndirjirea de care s-a dat dovadă în exploatarea mecanizată, în general, dar mai ales în exploatarea mecanizată a stratului trei, un strat abundent cu aglomerări de roci dure, greu de sfărîmat chiar și cu ajutorul picamerelor și explozivilor.

Istoria acestui colectiv începe odată cu terminarea stagiaturii actualului director adjunct, Titus Costache. Este cunoscut faptul că la vremea aceea Anton Duban era omul de bază al inginerului Costache.

Cel doi erau singurii care și-au sacrificat liniștea și somnul pentru găsirea unei soluții de tăiere mecanizată a stratului trei, a cărui pondere reprezenta peste 30 la sută din producția minei. Pe Anton Duban, lăcătuș mecanic pe vremea aceea, acum șef de echipă, l-am găsit ocupat cu una din cele mai importante probleme ale anului: modernizarea transportului de materiale în subteran. Mai precis, lucra la realizarea unui dispozitiv de paletizare a subsansamblelor din susținerea metalică.

— **Ce înseamnă să fii om de bază, Anton Duban?**

— Atunci, prin '64, eram singurul care îi înțelegeam neliniștea lui Titus Costache. Își terminase stagiatura, era mecanic la sectorul 4B, se plimba în sus și-n jos prin abataj, nu vroia să se facă de ris, era tare ambițios. În anul următor ne luptam să introducem, pentru prima dată, combina 2K. 52, care era o noutate, dar și o problemă. Oamenii n-o înțelegeau, trebu-

iau să-și înfrîngă timiditatea. Noi doi nu aveam experiență, iar ei nu aveau pregătire profesională. Nu aveam cu cine să colaborăm. Dar nu l-am părăsit o clipă, eram mina lui dreaptă. Prima fișie de carbune a fost tăiată într-un abataj modern în care grinda se ridică manual, stilul se pretensiona cu pene și trebuia forță. Nu aveam macarale și nici utilaje de abataj, munca minerului era muncă fizică, iar ca să fii miner trebuia să fii tare.

— **Cît ați rezistat așa, numai cu forța?**

— Nu era de rezistat. Realitatea e că atunci am început să gîndim. Vedeam ce-ar trebui să facem, dar nu știam cum. Vedeam ce ne împiedica și atunci începeam modificările și adaptările. Zile și luni de încercări pînă am reușit. A urmat apoi perioada în care am folosit susținerea hidrolică, cu stilpi individuali. A crescut numărul de combine instalate în abataj, obțineam și carbune mai mult.

Saltul calitativ se vede mai ales în conținutul învățămîntului

— Tovarășă Doina Tirea, sinteză director în Ministerul Educației și Învățămîntului. Numim ultimul deceniu și jumătate de istorie a școlii românești anii în care s-a înfăptuit învățămîntul românesc modern. Congresul al IX-lea al partidului marchează începutul acestei modernizări. Este vorba de o nouă etapă a procesului de transformare revoluționară a școlii noastre. În acest context, care sînt jaloanele, cifrele semnificative ce sintetizează faptele învățămîntului românesc, ale devenirii și împlinirilor sale, gîndindu-ne că în urmă cu numai 35 de ani lichidarea analfabetismului constituia unul dintre obiectivele fundamentale ale partidului?

— În cronică istoricelor realizării înfăptuite în România în anii socialismului, un loc de seamă îl ocupă transformările inoitoare ce au avut loc în viața școlii, în activitatea de instruire și educare a generațiilor tinere, a formării omului nou. A fost lichidat analfabetismul, s-a asigurat accesul la învățatură al tuturor copiilor și tinerilor de la orase și sate, indiferent de naționalitate. Congresul al IX-lea a reprezentat un moment de cotitură pentru școală ca, de altfel, pentru întreaga dezvoltare din ultimii cincisprezece ani a țării. Au fost întreprinse ample acțiuni de perfecționare a învățămîntului de toate gradele pentru ca acesta să răspundă tot mai bine obiectivelor noi puse de dezvoltarea societății. Învățămîntul de 10 ani a devenit obligatoriu, s-a reorganizat învățămîntul liceal, profesional și de maistri. În cîncinalul care se apropie de sfîrșit s-a dezvoltat puternic baza materială a învățămîntului și s-a finalizat procesul de organizare pe baze moderne a școlilor de toate gradele, fiind asigurate astfel condițiile pentru satisfacerea, la un nivel tot mai înalt, a cerințelor societății noastre. Dispunem astăzi de peste 131 000 săli de clasă și amfiteatre, de 18 000 de laboratoare, de aproape 16 000 ateliere ale unităților de învățămînt și de cantine în care servesc masa aproximativ 70 la sută din numărul total al studenților. În învățămînt lucrează aproximativ 260 000 profesori, învățători și alte categorii de specialiști. Pentru a ilustra saltul înregistrat în ultimii cincisprezece ani putem să arătăm, de exemplu, că față de anul școlar 1965—1966, numărul copiilor în grădinițe a crescut de la 350 000 la peste 912 000, al elevilor din învățămîntul primar și gimnazial de la 2 900 000 la 3 290 000, din licee de la 370 000 la 1 030 000, iar numărul studenților de la 130 000 la 190 000. Peste 70 la sută din studenți sînt bursieri. S-a extins și s-a perfecționat învățămîntul în limbile naționalităților conclocuitoare, în peste 3 300 din cele 29 000 de unități școlare predîndu-se azi în limbile maghiară, germană, sîrbă sau ale altor naționalități. Aceasta oglîndește elocvent consecvența politicii naționale, marxist-leniniste a partidului nostru, care asigură deplina egalitate în drepturi în toate domeniile vieții economico-sociale a tuturor celor ce muncesc.

— Unul dintre principiile fundamentale ale învățămîntului românesc de azi, principiu elaborat din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae

Ceaulescu, care a și urmărit consecvent aplicarea sa în practică, constă în integrarea strînsă a învățămîntului cu cercetarea și producția. Care sînt rezultatele traducerii în viață a acestui principiu?

— Aș vrea să arăt mai întîi că reconsiderarea învățămîntului dintr-un unghi nou, plecînd de la imperatiile dezvoltării țării, de la dezvoltarea științei și tehnicii, saltul său calitativ prin integrarea cu cercetarea și producția, transformarea conținutului programelor sînt expresia directă a gîndirii creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a preocupării sale permanente pentru desăvîrsirea acestui domeniu. Principiul integrării învățămîntului cu cercetarea și producția, conceptul de politehnizare ridică școala românească la nivelul învățămîntului din țările dezvoltate ale lumii. Și pentru că vorbim de această puternică ancorare a școlii în social, de conectarea învățămîntului la necesitățile dezvoltării economiei noastre, să luăm cîteva cifre care exprimă limpede justetea politicii partidului în acest domeniu. Iată, în 1968, doar aproximativ 17 000 studenți făceau parte din cercurile de creație tehnico-științifică. În 1970 numărul lor a crescut la peste 22 000, pentru ca în momentul de față mai mult de 45 000 studenți să prezinte lucrări la sesiunile științifice studentesti. Tot în acest an, 500 000 elevi au participat la concursurile științifice școlare. Sau, ca să mai dau un ultim exemplu, în spațiile moderne utilizate destinate producției cercetării și proiectării din unitățile de învățămînt superior, studenții au onorat contracte de cercetare și comenzi în valoare de 313 507 000 lei și au executat activități de proiectare echivalente cu 24 834 000 lei, după cum, la ultima ediție a Salonului național de invenții și mărci au fost premiate 15 lucrări aparținînd unor colective alcătuite din studenți și cadre didactice.

— Așa cum aminteași, saltul calitativ se referă în primul rînd la conținutul învățămîntului...

— Într-adevăr, conținutul învățămîntului structurat pe baza principiului integrării cu activitățile de cercetare și de producție asigură formarea multilaterală a tineretului, creează condiții acestuia pentru însușirea cunoștințelor științifice și tehnice fundamentale din toate domeniile cunoașterii și, totodată, îl pregătește pentru participarea activă la munca productivă, la dezvoltarea economică și socială a țării. În acest context o atenție deosebită se acordă asigurării unei temeinice pregătiri în domeniul științelor fundamentale — matematica, fizica, chimia, biologia — fără de care nici un specialist nu se poate achita corespunzător de sarcinile sale, oricare ar fi domeniul de

activitate în care lucrează. La toate aceste discipline un accent deosebit se pune pe antrenarea elevilor și studenților în procesul de cunoaștere prin efort propriu de investigare științifică, de formare a deprinderilor practice, aproximativ 50 la sută din activitățile de aceste discipline fiind de tip experimental.

— În aceste condiții, cum este asigurată pregătirea multilaterală a tinerilor?

— De o atenție deosebită se bucură limba și literatura română, istoria, geografia, științele sociale, limbile străine, precum și activitățile de educație estetică și fizică. Potrivit noilor planuri de învățămînt, disciplinele fundamentale, de cultură generală și social-politică dețin o pondere de 90,4 la sută la clasele I—VIII și 56 la sută la clasele IX—XII, din totalul orelor. În cadrul liceului se asigură o pregătire fundamentală comună tuturor elevilor, indiferent de tipul și profilul liceului, astfel ca, după absolvirea sa, tînărul să poată continua studiile în orice profil de învățămînt superior. Atît în cadrul liceului, cit și în învățămîntul superior se prevede, la fiecare profil, un trunchi comun de cunoștințe prin studii disciplinelor fundamentale, de cultură generală și social-politică, realizîndu-se astfel pregătirea elevilor și studenților în profil larg, ceea ce asigură viitorilor specialiști posibilitatea de a se adapta rapid la cerințele progresului din toate domeniile. Nu este vorba deci de o specializare îngustă, ci de formarea unor specialiști cu un orizont larg de cunoaștere. Așa privită, „politehnizarea”, concept nou, emanație a gîndirii creatoare a secretarului general al partidului, își dovedește din plin viabilitatea prin creșterea calității învățămîntului nostru, prin ridicarea continuă a gradului de cunoștințe dobîndite în școli și facultăți.

— În februarie, la Congresul educației și învățămîntului, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că în viitorul cîncinal trebuie făcut totul pentru pregătirea temeinică a cadrelor de specialitate necesare îndeplinirii obiectivelor trasate de Congresul al XII-lea al partidului. Cum se realizează în practică această funcție socială a învățămîntului: pregătirea forței de muncă de care societatea are nevoie?

— Sarcina școlii de a înfăptui obiectivele cuprinse în Programul privind asigurarea forței de muncă, dezvoltarea învățămîntului și perfecționarea continuă a pregătirii cadrelor necesare economiei naționale a determinat realizarea unui raport echilibrat dintre pregătirea generală și de specialitate, precum și crearea de tipuri și profile de unități de învățămînt corelate cu cerințele dezvoltării eco-

nomico-sociale și necesitățile de formare și pregătire (în perioada 1981—1985), a peste două milioane de cadre. Pe de altă parte, revin la ceea ce arătăm mai devreme, cînd vorbeam de principiul fundamental pe care este clădit învățămîntul nostru, acela al integrării cu cercetarea și producția, pornind de la adevărul binecunoscut potrivit căruia munca, activitatea social-utilă constituie factorul determinant al afirmării personalității umane. În școlile de toate gradele, în instituturile de învățămînt superior, este organizată participarea efectivă a elevilor și studenților la activitatea productivă de cercetare și proiectare. Aceste activități sînt integrate în procesul de instruire și educare și ordonate pe cicluri și tipuri de școli, corespunzător nivelului de dezvoltare a tinerilor și cerințelor pregătirii în meseria aleasă. Ca urmare, pe tot parcursul învățămîntului primar, gimnazial, liceal și superior, planurile prevăd disciplinele tehnologice și activități de instruire practică. Formarea și pregătirea profesională se realizează pe baza unei permanente legături dintre activitatea educativă și cea productivă.

— Ne-am oprit mai mult asupra modernizării conținutului și mai puțin a formei, deși este evident că o nouă concepție nu se poate materializa decît prin metode noi, printr-o bază materială superioară.

— Asigurîndu-se o bază materială pe măsura dezvoltării științei și tehnicii în țara noastră, prin dotări noi, unele la nivelul mondial, prin reamenajări și reutilări, prin spații de laboratoare și ateliere s-au creat toate premisele pentru ca integrarea cu cercetarea și producția să dispună de toate condițiile în vederea realizării ei în practică. De asemenea, atelierele și laboratoarele uzinale constituie un fertil cîmp de activitate pentru elevi și studenți, contractele onorate de aceștia, aprecierile pe care le-au primit din partea specialiștilor din unitățile productive reprezentînd tot atitea argumente în favoarea acestui învățămînt deschis, puternic ancorat în viață, răspunzînd în cel mai înalt grad imperatiilor dezvoltării țării. Desigur, un progres rapid al școlii românești a fost inițiat încă după Eliberare, dar adevărul său salt calitativ, competitivitatea sa pe plan internațional se datorează istoriei sale mai noi, preocupării continue, gîndirii novatoare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. O gîndire care stă la temelie întregii dezvoltări a României din ultimii cincisprezece ani.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Efortul fizic al minerului s-a redus și el, aveam, deci, rezultate.

— Aminteam, la început, de falma de care v-ați bucurat mai tirziu. Cum s-a format ea? Ce s-a întîmplat cu timiditatea de care vorbeați?

— Acest renume l-am căpătat în ultimii 4—5 ani și este real. Dar la el am ajuns prin îndelungile încercări și adaptări. Minerii au urmat cursuri de calificare, iar șefii de brigadă au fost în schimburi de experiență. Acum, în abataj, chiar minerii veneau cu idei, semn că timiditatea aceea de la început era doar neștiință, lipsă de calificare. Între 1970 și 1975 am fost dotat cu utilaje mai perfecționate, combine pentru pregătire în cărbune, care executau, singure, galerii. Aveam alt randament, munca se ușurase, iar retribuția era mai mare. Toți acești trei factori erau stimulente reale care, adăugate impulsului dat în anii următori de cîncinalul științei și tehnicii, ne-au făcut să uităm de timiditate. Căpătasem încredere, dar eram în criză de timp. Înțelegeți?

— Nu!

— Timp în care să montăm, să adaptăm utilajele. Pregătire profesională avem toți. Șefii celor 8 abataje complet mecanizate sînt, toți, maistri electromecanici. Cînd au apărut primele transportoare blindate românești TR3, TR4 și mai recent TR6, transportoare de cărbune de tip greu, cu putere instalată și debit mult mai mare, și atelierul nostru a adaptat combina pentru acest tip, știam ce trebuie făcut: calcularea centrului de greutate în raport cu înclinarea abatajului, stabilirea înălțimii între transportor și combină, lucruri mărunte, dar acestea sînt problemele

noastre mari care ne mîncă timpul. Totuși, falma noastră de specialiști este legată de un moment anume, din primăvara lui '78, cînd s-a trecut la îmbunătățirea susținerii mecanizate, înlocuind tăierea prin perforare, pușcare și încărcare cu plugul, cu tăierea mecanizată a combinei frontale de abataj KS-3M modificată. Modificările și adaptările făcute sub conducerea inginerului Titus Costache, modificări ale vitezei periferice, adaptarea altor tipuri de cuite și în general toate intervențiile făcute au dus la economii de aproximativ 40 000 000 lei, la sfîrșitul anului 1979. Nu mai puțin spectaculos era procentul de 90%, ce reprezenta reducerea efortului fizic al minerului. Toate acestea se întîmplau la stralul trei, unde toată lumea își pierduse încrederea că va mai putea fi exploatat mecanizat.

— Cine mai face parte din acest colectiv de specialiști?

— Acest nucleu de specialiști ai minei Lupeni este compus din șefii de echipă Dănilă Matei, Ludovic Kovacs, Ioan Călineanu și lăcătușul Irimia Grünvald. De atunci KS-3M, modificată, lucrează și la alte mine din vale, la Aninoasa și Petrița, iar în colaborare cu întreprinderea de utilaj minier din Petroșani, anul trecut, am reușit să executăm primele susțineri mecanizate de abataj românești SMA 1 și SMA 2. Datorită bunei colaborări între partea minieră și cea electromecanică, din mina Lupeni, luna trecută am terminat al șaselea electroimpingător pentru flux continuu, cu o putere individuală de 26 kW, complet automatizate, fiecare înlocuind în subteran un om pe schimb. Această grijă permanentă pentru realizarea unor ritmuri

înalte de creștere a producției de cărbune a făcut ca toate eforturile noastre pentru îndeplinirea programului de mecanizare a lucrărilor miniere să fie încununat de succes. Productivitatea muncii din abatajele dotate cu utilaje românești

este superioară celei din fronturile în care lucrează utilaje de import. În același timp ne-am câștigat un prestigiu ca meseriași și față de alții și față de noi.

ELENA GHERA ■

PETRU VINTILA : Spre tîrg

15 ani de innoiri in agricultura românească

Șocul viitorului la Fundulea

La prima vedere, nimic extraordinar la Fundulea, în zorii acestei dimineți toride de vară. Undește iarba Bărăganului într-o tonică simfonie a vieții vegetale. De o parte și de alta a Aleii Nucilor fosnește firul de porumb, însămintat în cultură dublă. Azi, 17 iulie, este încă firav, nu măsoară nici 10 cm, pentru ca miine să se mai înalte cu citiva centimetri, iar în ziua apariției revistei să atingă, probabil, 35-40 cm. Nimic nou deci, s-ar părea, în cetatea porumbului, a agriculturii românești, din cimpia nesfârșită a Bărăganului. Și totuși, experimentul — asupra cărui vom reveni — este pe cale să schimbe, într-o măsură însemnată, o multimilenară inedită de pe meleagurile noastre.

Am fost, sintem și rămânem o țară a porumbului, dar și această vocație capătă în acești ani noi contururi și materializări: la Fundulea se pun bazele agriculturii milenului 3. Ceea ce nu înseamnă, desigur, că Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice nu se află ancorat și în realitatea imediată, răspunzând cerințelor prezente ale practicii agricole.

Fundulea a fost rampa de lansare a marilor idei care au fertilizat, la propriu și la figurat, ogoarele României în ultimii 15 ani. Desigur, orice acțiune de asemenea anvergură nu se poate desfășura perfect lin, și tocmai în aceste zile sârbătorești, care prilejuiesc evocarea caldă dar lucidă a unor remarcabile realizări și innoiri în viața țării, credem că ne-am depărta de spiritul și sensul profund al aniversării dacă am prezenta o imagine monocoloră. Au fost ani de luptă pentru noi și nu în toate cazurile ideile și tehnologiile născute la Fundulea și-au găsit aplicarea și generalizarea cuvenite. Lupta pentru noi continuă...

— Unde ne aflăm azi cu porumbul, tovarășe doctor docent Cristian Hera? În calitate de director științific al institutului și de responsabil al programului porumbului pe țară, sinteti poate cel mai calificat să răspundeți la această întrebare afit de simplă în formulare, dar grea de consecințe pentru întreaga economie națională. Fiindcă porumb, după cum prea bine se știe, înseamnă și carne și lapte și multe alte lucruri.

— Pentru porumbul românesc a bătut ceasul recoltării mecanizate. Se încheie astfel un ciclu, se scrie o nouă pagină în istoria acestei plante implintate, am putea spune, în însăși viața poporului român, și la bine și la rău. Porumbul ne-a hrănit, pentru porumb a curs singe.

— Înțelegem deci că porumbul se află la ora mecanizării complexe.

— La întâlnirea din toamna anului 1979 cu specialiștii și cadrele din conducerea agriculturii și industriei construcțiilor de mașini, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat indicații precise în acest sens. În prezent, întreprinderile agricole de stat recoltează mecanizat porumbul în proporție de 70 la sută, cooperativele agricole de producție într-un procentaj și mai scăzut. Secretarul general al partidului a hotărât construirea încă în 1980 a 5000 combine speciale pentru recoltatul porumbului. Până în prezent, se adaptau în acest scop combinele „Gloria”-12, de astă dată este însă vorba de combine speciale, care asigură o productivitate mai înaltă, prelungesc durata de funcționare a mașinilor și scad considerabil pierderile la recoltat.

— Vă refereați la un anumit ciclu...
— În ultimii ani, România a parcurs succesiv toate etapele mecanizării în ceea ce privește porumbul: însămintarea, înțretinerea mecanică a culturilor, chimizarea prin folosirea îngrășămintelor minerale și a erbicidelor, și acum recoltarea mecanizată. Mai precis, recoltatul va fi asigurat de CARP-4, combina autopropulsată pentru recoltarea porumbului pe patru rânduri.

Trebuie subliniat că acest nou și important pas înainte reclamă însemnate eforturi din partea cercetătorilor, întrucât pentru recoltarea mecanizată planta trebuie să fie rezistentă la frângere și cădere, să aibă tulpina subțire dar elastică și o inserție uniformă a stuleților; de asemenea, desprinderea de plantă trebuie să se facă ușor. Cercetătorii de la Fundulea aveau pregătiti în acest scop hibridii necesari, omologați și introdusi în producție: hibridii simpli HS 218, HS 275, HS 350, HS 370 și HS 412. Firește, activitatea pentru crearea de hibridi mai precoci și de înaltă productivitate continuă.

— Cum am putea măsura saltul ce se realizează sub ochii noștri la această plantă a plantelor pentru România, tovarășe Cristian Hera?

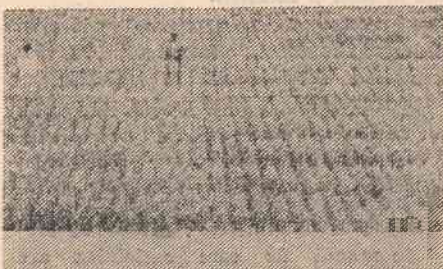
— În 1957 producția medie se situa între 800 și 1200 kg/ha, în timp ce în 1979 a depășit 3710 kg/ha în medie. În 1982 cultura porumbului va fi total mecanizată, de la însămintare la recoltare. Prin noii hibridi și prin mecanizare, se vor putea recolta la noi în medie și fără probleme — subliniez aceasta — cam 5000 kg/ha. Ceea ce înseamnă, la cele

3500000 ha cultivate cu porumb, un plus de 5000000 tone! Repet: aplicarea corectă a tuturor verigilor tehnologice, folosirea hibridilor, însămintarea și densitatea optimă, fertilizarea, erbicidarea și recoltarea mecanizată, pentru care există toate condițiile materiale, vor rezulta într-un surplus de recoltă de 5000000 t.

În acest context îmbucurător, interlocutorul nostru amintește un fapt poate mai puțin cunoscut în afara cercurilor de specialiști: un record mondial deținut de România la porumb. Dacă în Statele Unite, pentru înlocuirea soiurilor și populațiilor locale cu hibridi au fost necesari circa 40 de ani, iar în Europa înlocuirea a necesitat 15-20 de ani, în România socialistă timpul respectiv s-a redus la 7 ani. Cum? În primul rând, s-au folosit toate materialele existente la noi și pe plan mondial pentru a se merge mai departe. În al doilea rând, multumită unei idei de o umitoare simplitate și eficientă s-a dublat ritmul de înmulțire a semintelor de porumb hibrid O generație se înmulțea în țară, a doua în străinătate: semintele erau încărcate într-un avion și trimise însoțite de cite un specialist în țări în care în timpul iernii noastre era vară. Specialistul se întorcea după câteva luni cu sacul de seminte și cobora fericit din avion. Astfel s-au realizat 14 generații de hibridi în șapte ani! În fine, în al treilea rând, structura socialistă a agriculturii noastre a permis răspândirea rapidă și utilizarea hibridilor pe întinse suprafețe.

**„Din soiurile românești
a mincat piine atita amar
de ani poporul nostru,
așa va fi și de acum încolo!”**

Și la grâu s-a realizat un salt extraordinar în ultimii ani. Mai precis, până prin 1976, doar aproximativ 2 la sută din suprafața destinată grâului se cultivau cu soiuri autohtone. În deceniul 1970-1980 s-au creat soiuri productive autohtone.

perfect adaptate condițiilor noastre, ele ocupă actualmente circa 75 la sută din suprafața cultivată cu grâu. Un colectiv de la Fundulea, condus de secretarul științific inginerul Nicolae Eustătiu, a creat soiul „Dacia”, urmat de „Julia”, „Ceres”, „Doina”; ca ultimă noutate „Fundulea-29”, omologat în 1979, care se extinde rapid pe ogoare, dind o producție superioară cu 15-20 la sută față de predecesorii. Lucrările au fost conduse în acest ultim caz, de directorul institutului, academicianul Nichifor Ceapoiu, alături de echipa doctorului inginer Nicolae Săulescu.

În spatele proliferării de dată recentă a unor noi soiuri de grâu perfect adaptate nevoilor noastre se ascunde un eveniment care merită amintit. Protagonist: rugina brună a grâului, al cărei echivalent medieval la oameni ar fi, poate, ciurma. Rugina brună umple de consternare pe agricultori; chiar și pe specialiști li uimesc unele forme virulente de manifestare ale acestei temute boli.

— Mi-amintesc că într-o vară — spune Cristian Hera — plecam de la Fundulea și am trecut prin lanul experimental de grâu cultivat cu un soi străin, care însă dăduse până atunci excelente rezultate. Era într-o joi. Totul se prezenta perfect. Peste două-trei zile, numai, mă duc din nou în lan și rămân înmărmurit: peste tot, o culoare brunie, de parcă plantele ar fi fost din fier... ruginit peste noapte. „Imposibil! — imi zic. Sint probabil prea obosit, o iluzie optică”. Și totuși, văzându-mi și pantalonii pătați cu această culoare am înțeles deodată că imposibilul se întâmplase: în citeva zeci de ore rugina brună a distrus lanul! De remarcat că soiurile autohtone din parcelele alăturate nu fuseseră atacate. „Din soiurile românești a mincat piine atita amar de ani poporul nostru — a spus atunci tovarășul Nicolae Ceaușescu, informat imediat de cele întâmplate — așa va fi și de acum încolo!” Și așa s-au creat „Julia”, „Ceres”, „Doina” și celelalte.

Firește, amelioratorii nu se mulțumesc cu rezultatele obținute, ei se știu angajați într-o luptă continuă și grea. Nu sint cuvinte de circumstanță. Acum șapte ani, peste hotare, unul din marii amelioratori ai Europei, creatorul unor

soiuri care i-au adus o binemerită faimă, a murit de infarct în cimp, în mijlocul plantelor sale dragi, când le-a văzut înfrinse de rugina brună...

Tot la Fundulea s-a semnat actul de naștere al orzului „Miraj” și al hibridilor de floarea-soarelui (în premieră mondială). Despre „revoluția orzului”, a treia plantă ca importanță economică în țara noastră, ne vorbește doctorul inginer Lazăr Drăghici, omul care împreună cu inginerul Alexandru Bude și colaboratorii au adus țării, adică nouă tuturor, un miliard de lei. În adevăr, după 12 ani de muncă, de căutări, colectivul condus de el a creat și brevetat în 1974 soiul de orz de toamnă „Miraj”, care s-a extins în producție „cu luteala fulgerului”.

— De ce, tovarășe inginer Drăghici?

— Fiindcă îl iubesc cultivatorii. Este un soi productiv, dă și 10000 kg/ha, deci cu cel puțin 1000 kg mai mult decit celelalte soiuri autohtone și străine cunoscute. Acest soi timpuriu permite o a doua semănătură. În fine, are o talie scundă, rezistă la cădere, se pretează admirabil la recoltarea mecanizată. „Miraj” a început să depășească grânele țării, s-a extins treptat în Uniunea Sovietică, în Bulgaria (unde ocupă suprafețe întinse), în Iugoslavia, Ungaria, Franța, Statele Unite.

— De unde miliardul de lei?

— În realitate, este vorba de mai mult. Calculul este simplu. Socolind orzul la un leu kilogramul, sporul de producție de 1000 kg/ha înseamnă, la cele 800000 ha cultivate azi, un beneficiu suplimentar de 8000000 lei. Firește, totul trebuie raportat nu doar la un singur an. Eu m-am consacrat cu pasiune orzului, plecând de la valoarea sa nutritivă, cu nimic mai prejos de cea a porumbului, fără a mai vorbi de aminoacizii care lipsesc la porumb dar sint prezenți la orz. În toți anii aceștia premergători creării „Mirajului” am avut, recunosc, și momente grele, de descurajare, eram pe punctul de a abandona cursa. În munca noastră, care în mod obligatoriu se întinde pe o perioadă lungă, trebuie să fii înarmat cu o răbdare puțin obișnuită. Am izbândit în cele din urmă — mă refer, firește, la întregul colectiv — și nu cunosc altă satisfacție mai mare decit să-ți vezi cercetarea rodind, în cel mai pur înțeles al cuvintului, de-a lungul și de-a latul țării.

Să amintim, tot în acest cadru prilejuit de aniversarea a 15 ani de la Congresul al IX-lea al partidului, că începând din 1975 România a fost prima țară din lume care a cultivat pe suprafețe mari și în condiții de producție hibridii de floarea-soarelui. Au fost creați la Fundulea, de doctorul inginer Viorel Vranceanu și colaboratorii. Alți hibridi se datoresc unui colectiv condus de inginerul Valentin Vulpe, ponderea principală aparținind însă hibridilor Vranceanu. Foarte curind, hibridii de floarea-soarelui vor da întreaga producție a țării, fiind mai productivi, mai uniformi în lan, cu talie scurtă și continut ridicat în ulei, lucru deosebit de important. Sporul față de alte soiuri cunoscute: 300-400 kg/ha. Lesne de înțeles semnificația economică, știind că la noi se cultivă 500000 ha cu floarea-soarelui și că acești hibridi se vor generaliza în doi-trei ani. Și la ora actuală sint considerate a fi cei mai buni din lume.

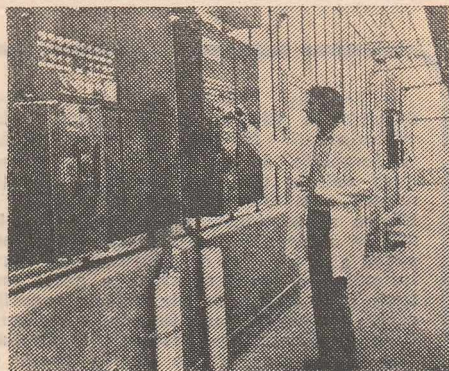
**Omul și nu mașina ciștigă
— sau pierde — bătălia
pentru piine**

Spuneam la început că nu ar fi în spiritul aniversării pe care o sărbătorim azi dacă, trecind în revistă marile și încontestabile realizări ale agriculturii românești din ultimii 15 ani prin prisma Fundulea, nu am aminti și de unele probleme deschise pentru a căror rezolvare se cer și se depun noi eforturi. Iată citeva neîmpliniri, rezumate de doctorul docent Cristian Hera în acești termeni:

● De la crearea soiurilor noi la omologare trece, de regulă, un timp prea îndelungat: patru, cinci și chiar șase ani, deși înainte de a fi supuse la omologare s-au experimentat și validat în rețeaua de stațiuni experimentale ale Academiei de Științe Agricole și Silvici.

● Perioada scursă de la finalizarea cercetărilor de agrofitehnie până la construirea mașinilor agricole respective este prea mare. Astfel, discurile pentru pregătirea terenului în vederea însămintării culturilor nu au fost generalizate nici după patru sau cinci ani de la încheierea cercetării. Cam în aceeași situație se află setul de utilaje pentru tractorul A 1800, în vederea executării lucrărilor minime.

● Nici cercetătorii ei înșiși nu au reușit să creeze mai multe soiuri și hibridi, cu o perioadă scurtă de vegetație și un

potențial ridicat de producție. La soia, de exemplu, singur „Precoce-90” nu este suficient pentru „acoperirea” României, avind în vedere diversitatea condițiilor naturale; de asemenea, se simte nevoia de mai mulți hibridi de porumb din grupa 200, deci semitimpurii.

● O problemă primordială și care interesează întreaga agricultură românească: atenția care trebuie dată acolo unde se decide soarta recoltei, în fiecare unitate productivă, pe ogoare, respectării scrupuloase a tehnologiei. Fiindcă, evident, indiferent de justetea prescripțiilor tehnice, de gradul înalt de mecanizare, de soiurile tot mai productive și de facilitățile materiale existente, elanul, gândurile și hărnicia omului rămân hotărâtoare, el și nu mașina ciștigă sau pierde bătălia pentru piine.

La Fundulea s-au făurit arme eficiente în acest scop. În ultimii ani s-au construit noi laboratoare, sera, casa de vegetație, fitotronul, unde se poate crea un climat de Polul Nord cu tot atita ușurință ca unul tropical.

**Viitorul începe azi
și el se numește: genetică**

Fitotronul evocă prin însăși denumirea sa tehnicile sofisticate care pătrund tot mai larg în agricultura noastră. Dacă betatronul, ciclotronul și alte acceleratoare moderne ne poartă în inima atomului, fitotronul de la Fundulea permite efectuarea unor experimente fine, o mai bună cunoaștere a proceselor din intimitatea materiei vii, a microzimei vegetale. În acest context trebuie spus că genetică oferă cele mai mari promisiuni. Academicianul Nichifor Ceapoiu, directorul institutului, trecează perspective care, într-un viitor ceva mai îndepărtat, sint și ale agriculturii românești:

„Întrebarea care se pune este până la ce nivel putem spori, prin metode genetice, capacitatea de producție a plantelor de cultură. Crearea unor soiuri de grâu care să producă până la 10000 kg/ha, a unor hibridi de porumb care să dea până la 18000 kg/ha și a unor hibridi de floarea-soarelui care să realizeze până la 5000 kg/ha — sarcini de îndeplinit până la sfârșitul anului 1980 — nu implică dificultăți din punct de vedere metodologic și tehnic. Este mai dificil să se obțină forme care să depășească nivelele de mai sus. Dificultățile vor crește atunci cind vom încerca să creăm forme superproductive, adică 12000-15000 kg/ha la grâu, 20000-30000 kg/ha la porumb, 6000 kg/ha la floarea-soarelui și soia etc., producții care să se realizeze și cu un consum minim de energie.

Problema elaborării unor modele (tipuri) de plante de cultură superproductive, care să valorifice mult mai eficient resursele energetice naturale, a preocupat și preocupă mult pe cercetători. Astfel de modele teoretice au fost elaborate.

În condițiile actuale de împuținare crescândă a rezervelor de combustibil și de energie se impune dezvoltarea și a dincirea cercetărilor pentru crearea și introducerea în producție a unor soiuri și hibridi care să corespundă mai bine acestor cerințe, comparativ cu actualele forme, urmind ca simultan să fie intensificate cercetările pentru crearea formelor superproductive despre care am vorbit mai sus”.

Ce vor aduce însă în viitorul apropiat cercetătorii de la Fundulea și, implicit, ce innoiri va cunoaște agricultura noastră?

● Noi tipuri de plante cu structuri genetice diferite față de cele cunoscute azi. Un grâu care să dea 12000 kg/ha, să valorifice superior apa și elementele nutritive, să aibă o rezistență totală la cele trei boli majore ale grâului: rugina, făinarea, fuzarioza. Nu este o utopie, întrucât azi știm să introducem — desigur, nu fără dificultăți — cuvenitele gene de rezistență.

● Cu o singură trecere a tractorului să se asigure, la porumb, pregătirea terenului, fertilizarea, erbicidarea, combaterea bolilor și dăunătorilor, însămintarea. Apare evidentă enorma economie de combustibil ce ar rezulta, la scara întregii țări, prin generalizarea procedurii. Deocamdată, lângă Aleea Nucilor, pe o parcelă experimentală de 50 ha s-a și însămintat direct în miriste porumb în cultură dublă fără nici o altă lucrare. Așadar, printr-o singură trecere a tractorului s-au asigurat fertilizarea, erbicidarea și însămintarea.

Pe Aleea Nucilor de la Fundulea, șocul viitorului.

LIONEL NIȚESCU ■

Premiile Academiei

Științe biologice

Unul din premiile Academiei R.S.R. pe anul 1977 pentru științe biologice a fost acordat grupului de brevete privind procedee și instalații noi de epurare biologică pentru ape reziduale cianurice, organofosforice și ape reziduale provenite de la complexele zootehnice. Titular de brevet este Institutul de științe biologice București.

Colectivul este format din biologii **Marioara Godeanu, Stoica Godeanu, Serafina Sava și Victor Izvoranu**, inginerii **Constantin Iulian, Dumitru Boti, Ioan Lup, Eva Elena Cosmin, Aalbert Magyari** și medicul **Dan Mandes Predescu**. Cercetarea și realizarea practică, materializate în teste de laborator, instalații pilot, proiecte și aplicații pe teren, sunt deosebit de actuale și de eficiente. Aria aplicabilității acestor cercetări este foarte largă: ape uzate orașenești, ape uzate provenite din industriile agrozootehnică, ușoară, alimentară, chimică etc.

Noile procedee de epurare biologică, în care sunt utilizate plantele, găsite și selecționate după laborioase teste de laborator, sint cu mult mai eficiente decit procedeele clasice. Se reduce cu 40-60 la sută cantitatea de energie electrică, se reduce substanțial suprafața de teren afectată lor, se reduce de 5-10 ori valoarea de investiții. Prin modul de funcționare se înlătură posibilitatea oricărui accident. Plantele rezultate din procesul de epurare sint o importantă sursă de biomasă ce poate fi folosită atit pentru producerea de biogaz cit și pentru asigurarea unui plus de furaje proteinate.

Premiul Academiei R.S.R. este dat în același timp și unei fructuoase colaborări între cercetare, proiectare și aplicarea imediată, unor cercetări care vizează în același timp și cunoașterea teoretică, științifică a fenomenelor naturii cit și punerea lor în slujba omului.

Credem noi, a fost premiat și Institutul de științe biologice, numărînd nu mai mult de 250 de oameni pasionați.

OPREA GEORGESCU ■

Matematică

Recent, a avut loc decernarea premiilor Academiei pe anii 1977 și 1978. Acest eveniment este totdeauna așteptat cu un viu interes atit de lumea specialiștilor cit și de opinia publică, care îi acordă o atenție specială, explicată și prin sensibilitatea față de una dintre cele mai inalte forme de stimulare a cercetării științifice, de aprecierea celui mai prestigios for al culturii noastre naționale, care a fost și a rămas Academia Republicii Socialiste România.

Vom menționa, în primul rînd, lucrarea „Diferențe divizate” a profesorului emerit dr. doc. D. V. Ionescu, de la Universitatea din Cluj-Napoca, care a obținut prestigiosul premiu „Gheorghe Lazăr” pe anul 1978.

Profesorul D. V. Ionescu este, alături de acad. Tiberiu Popoviciu, decedat în 1973, unul dintre creatorii școlii de analiză numerică de la Universitatea din Cluj-Napoca, a cărei faimă este binecunoscută pe plan național și internațional. Lucrarea profesorului D. V. Ionescu aduce rezultate importante, care sint menite, prin simplitatea și eficiența lor, să devină clasice, adică să facă parte din bagajul comun al oricărui specialist în analiză numerică.

Dar alături de numele lui D. V. Ionescu este cazul să menționăm cu aceeași satisfacție și numele elevului său **Gh. Micula**, specialist tot în analiza numerică și care a fost distins cu premiul „S. Stoilov” pe anul 1978 pentru lucrarea: „Funcții spline și aplicații”.

Pentru cercetările sale de informatică, **Silviu Guiașu** a primit premiul „Gh. Lazăr” pe anul 1977 (ca și **Ion Văduva**, laureat cu același premiu, tot pentru anul 1977) pentru cercetările sale în legătură cu modelele de simulare pe calculator.

Silviu Guiașu a contribuit în mod deosebit de eficient la dezvoltarea cercetării în domeniul informaticii în țara noastră.

Dar printre lucrările care s-au remarcat în anii 1977-1978, vom menționa și pe acela de algebră ale profesorului **N. Radu**, de la Universitatea din București, pe ale lui **Gh. Bucur**, de la secția matematică a INCREST, asupra teoriei potențialului geometric și analiza funcțională care sint, de asemenea, prezente pe lista laureaților, și pe cele ale conferențiarilor **Aurel Bejancu** de la Institutul Politehnic din Iași și **C. Niculescu** de la Universitatea din Craiova.

„Recolta” matematică a anilor 1977 și 1978 se vede deci că a fost bogată și ne permite cele mai îndrăznețe speranțe pentru viitor.

Acad. CAIUS IACOB ■
președintele secției de științe matematice a Academiei Republicii Socialiste România

Bătălia pentru noile surse de energie

Soarele produce gheață

Din 7 iulie, anul acesta, la I.C.S.I.T.E.E.M.R. București instalația frigorifică cu absorbție, acționată numai și numai de energia solară, produce gheață. Odată pornită, instalația nu consumă altceva decit soare. Doar cu ajutorul energiei solare, instalația oferă în fiecare dimineață, pe la ora 10, curioșilor, neîncredătorilor și celor interesați o sută de kilograme de gheață care seamănă întru totul cu cea pe care o cunoaștem cu toții. Este, după informațiile noastre, prima și singura instalație de acest fel din țară. Cu siguranță că vor urma altele din ce în ce mai bune și mai eficiente. Tinărul inginer **Mihail Dan Staicovici**, realizatorul instalației, ne-o descrie.

„Agentul frigorific folosit este amoniacul. Prin instalație circula o soluție de apă-amoniac într-o concentrație fixă. Fazele de fabricare a gheții sint astfel gândite încit să tină seama de perioadele fi-rești de prezentă și de absență a soarelui. Ziua, prin încălzirea circuitului, o parte din amoniacul conținut în soluție este stocat într-un rezervor. Noaptea, are loc răcirea soluției. Dimineața, în jurul orei cinci, începe producerea gheții care durează două-trei ore. După fabricarea gheții, amoniacul, printr-o supapă de sens, este recuperat și reintrodus în circuit. Aici s-a terminat ciclul. Este ora opt, începe o nouă zi și, deci, un nou ciclu. A doua zi de dimineață vom avea din nou o sută de kilograme de gheață. Principiul de fabricare a gheții folosind ca agent frigorific amoniacul este cunoscut. Noi l-am adaptat la instalația solară. Este prima instalație frigorifică solară care produce la ora asta în țară. Fiind prima, am avut la indemnă o documentație slabă, doar teoretică. Practic am luat-o de la zero și totul s-a făcut aici. Instalația folosește numai energia solară, fără altă sursă auxiliară. Circuitul este închis și se face pe principiul termosifonului. Nu se folosesc pompe și nu are nici o piesă în mișcare. Poate fi montată în orice loc izolat din punct de vedere al surselor de energie. Folosește numai utilaje, rezervoare, schimbători de căldură, vaporizatoare, din producția curentă”.

Ceea ce am relatat pînă acum este prezentul. Să vedem ce s-a întimplat în trecut, mai ales că greutatea întimplințelor de inginerul **Mihail Staicovici** seamănă într-un mod, am spune, semnificativ cu ale celor care, ca și dînsul, realizează ceva în fază de prototip ca urmare a unei munci de cercetare. Sintem tentați cînd realizăm ceva care ne dă satisfacție să uităm unele lucruri. Ce a fost greu a trecut, obișnuim să spunem fără să ne gîndim că acest greu avem neșansa să-l mai întîlnim, noi sau alții.

„Realizarea acestei instalații a durat un an. Cea mai istovitoare acțiune a fost aprovizionarea cu utilaje și materiale. Pentru realizarea unui prototip, cercetarea are nevoie de materiale în cantități mici, de unicate de cele mai multe ori. Pentru cantități mici nimeni nu vrea să facă contract. Industria este interesată de cantități mari, nu se incurcă cu o bucată. Nici repartiții nu putem să facem pentru că avem nevoie de comenzi repede onorate. Cercetările trebuie să fie într-un fel devansate, este o lege obiectivă. Pentru cercetare trebuie să se asigure o prioritate, mai ales că e vorba de cantități mici. Cred că trebuie să existe întreprinderi care să lucreze în regim de prototip și care să onoreze comenzile cercetării. Au fost situații cînd ne-am chinuit zile întregi să facem rost de câteva șuruburi, de două-trei indicatori de nivel. Întreprinderile mari încă „că amoniacul numai în cisterne. Noi ar avut nevoie de citeva tuburi. A trebuit, să rezolvăm problema transportului pentru că tuburile se încarcă acum doar la Piatra Neamț și la Turnu Măgurele. Dacă te bazezi numai pe referate, pe aprobări, pe programări întîrzi cu cel puțin un an. Trebuie să te duci la fata locului, să te rogi de diverși directori, mai mult sau mai puțin binevoitori și înțelegători. Nu este normal să te oprești din lucru sau să pierzi timp pretios pentru un șurub sau o șabă. Un strung, o freză, un mic atelier ne-ar scoate din incurcătură. Aici avem oameni care știu să lucreze dar n-au pe ce. Cred că toți cercetătorii puși în situația să realizeze o instalație-pilot sau un prototip se lovesc de aceeași greutate. Ele se rezolvă la ora asta numai prin relații, prin rugămînti și cu pierdere de

timp și, de ce să n-o spunem, uneori cu cheltuială”.

Instalația este gata. Produce gheață, adică și-a atins scopul propus. Ce se va întimpla mai departe cu ea ne spune tot inginerul **Mihail Staicovici**.

„Vrem să folosim panouri solare cu inerție mică. Este nevoie ca numai o parte din instalație să se încălzească la temperatura care să o facă să lucreze. Randamentul se va îmbunătăți simțitor. În institut se lucrează acum la astfel de panouri. Pretul instalației va fi micșorat printr-o proiectare de serie. Urmează acum urmărirea instalației: măsurători, calculul energetic, limitele performanțelor, îmbunătățirea schemei tehnologice. La sfîrșitul anului vom putea să tragem concluzii referitoare la cost, performanțe și perspectivele de folosire. Dorim să montăm o asemenea instalație în deltă. Dimineața, cînd pescarii vin la cherhana cu peștele să găsească gheață și să-l bage la congelat. Prin re-proiectare, prin optimizarea execuției, instalația va deveni în curînd competitivă cu frigiderele clasice”.

Deci avem o instalație solară pentru produs gheață, o instalație care nu consumă nimic, o instalație care produce. Să avem grijă de ea. S-o facem mai bună și s-o înmulțim!

I.C.P.E. București așteaptă comenzi

La I.C.P.E., Institutul de cercetări pentru industria electrotehnică București, se lucrează la conversia energiei solare în energie electrică. Atit la noi cit și în alte părți nu se așteaptă rezultate imediate de la cercetarea acestui domeniu pentru că la ora asta producerea de energie electrică cu ajutorul energiei solare este de 10-15 ori mai scumpă decit folosirea energiilor clasice. Cercetările nu se demobilizează în aceste cazuri. Experiența de pînă acum ne-a învățat că într-un timp relativ scurt, prin ieftinirea echipamentelor specifice în paralel cu scumpirea combustibililor clasici, energiile noi devin competitive.

Ca să obținem energie electrică trebuie să trecem prin faza de a obține abur de o anumită presiune și temperatură care să fie capabil să pună în mișcare generatoarele de curent electric.

O etapă internațională a cercetărilor, etapă care poate da acum rezultate practice, este tocmai producerea de abur pentru că aici ne găsim aproape de zona competițională.

La ora cînd citim aceste rînduri, la Întreprinderea de prefabricate Progresul București a intrat în funcțiune o instalație solară pentru producerea aburului necesar procesului tehnologic. Instalația este rodul cercetării efectuate de Catedra de termotehnică a Institutului politehnic București, a I.C.P.E. și a Întreprinderii „Progresul”. Instalația, avînd o suprafață de captare de o sută de metri pătrați, va produce abur pentru unul din bancurile de lucru, deservind în zilele însorite centrala termică. Luînd ca medie pentru condițiile climatice ale țării noastre aproximativ o sută de zile însorite, instalația va aduce o economie de 15 000 de kWh pe an. Pretul instalației, în condițiile realizării ei ca prototip, revine la 1 200 lei pe metru pătrat de captator. Pretul nu este deloc semnificativ pentru că nu s-au luat în calcul preturi de industrie, pentru că subsambururile nu sint executate în producția de serie. Semnificativ este faptul că instalația o dată executată nu mai consumă nimic, doar produce. Acest lucru poate fi relevat la orice instalație solară.

Ce s-a realizat prin această instalație este noul tip de captator solar, rodul cercetării Institutului politehnic, care a primit denumirea de cazan solar, cu toate problemele pe care le aduce cu el.

Pe lîngă efectul economic pe care îl va avea, instalația va permite cercetarea unor aspecte ale exploatarei: mărirea randamentului, verificarea funcționării de durată, condițiile concrete de funcționare în condițiile climatice medii ale țării noastre, durata de utilizare zilnică și anuală, posibilitatea folosirii și în alte scopuri, perfecționarea și rentabilizarea instalației. Deci, cîștig pe toate fronturile. Doina Moraru, sefa colectivului de energie solară de la I.C.P.E., ne expune datele instalației, parametrilor ei, sus pe acoperisul halei de fabricație a Întreprinderii „Progresul”. Soarele năucitor care-și revărsa asupra noastră energia ne face să credem cu multă convingere în adevărul spuselor dumneai.

Deci avem o instalație care produce abur tehnologic cu ajutorul energiei solare. Cine are nevoie de un asemenea produs este rugat să se adreseze fără întîrziere la I.C.P.E., București, Tudor Vladimirescu 45-47.

I.A.A. Alexandria aruncă mînușa

În urma articolului nostru „Energia solară între dorință și realitate”, am primit de la Întreprinderea de aparataje și accesorii Alexandria o scrisoare pe care o facem publică cu credința că prezintă interes atit pentru cititorul obișnuit cit și pentru specialiștii în problemă.

„Întreprinderea de aparataje și accesorii Alexandria, ca întreprindere specializată în producția de aparataje de încălzire, ventilare și condiționare, și, mai recent, de captatori solari cu focalizare, se simte datoră să contribuie la lărgirea sferei informațiilor în privința producerii captatorilor, informații care, după cum se arată și în articol, nu au putut fi complete.

Întreprinderea noastră a omologat în martie 1980 tipul de captatori cu focalizare, cu suport special destinați montajului, produse aflate la ora actuală în producția de serie, onorînd deja comenzile diversilor beneficiari din M.T.Tc., Ministerul Turismului, unități militare și altele. Pretul captatorului solar cu focalizare este sub 700 de lei pe metru pătrat și se află în ultimul stadiu al aprobării lui la forurile competente superioare, aprobare a cărei emitere se tergiversează într-un mod comot nedorit. Pentru a ajunge în stadiul de producție de serie, I.A.A. Alexandria a parcurs un drum dificil, specific muncii de cercetare, căci aici s-a făcut și multă cercetare, nu numai aplicare. Astfel, într-un interval scurt s-au realizat aproape 20 de modele funcționale, modele care au fost eliminate pe parcurs din diverse motive, ajungîndu-se la modelul actual cu focalizare, considerat în această etapă superior tipurilor anterioare. Colectivul nostru nu s-a mulțumit cu acest tip și imediat după introducerea în producția de serie a captatorilor solari cu focalizare a pornit la realizarea unui nou tip, care se consideră superior tipului actual. Însă munca proprie de autoperfecționare nu ne împiedică să asimilăm, eventual, tipuri superioare, propuse de alți specialiști. Problema mare care se pune, după realizarea unui prototip, este introducerea lui în fabricație care se face după trecerea unui test de măsurare a parametrilor și a calității. Din păcate, durata testului este considerabilă. În plus, după omologare, introducerea în fabricația de serie este condiționată de obținerea unui temei legal de preț. Sistemul de obținere a pretului este greoi, perimat, perisabil, cu o durată mult prea mare de emitere, durată ce tinde să concureze cu timpul de testare-cercetare. Ciclul cercetare-testare-producție de serie poate fi considerabil scurtat, renunțînd la operații inoportune și repetabile.

Referitor la capacitatea de producție a captatorilor solari, menționăm că întreprinderea noastră în decurs de un an (iunie 1979 - iunie 1980) a produs peste 4 000 de metri pătrați în plus față de cei 6 000 de metri pătrați, menționați în articol, iar pentru execuția captatorilor solari cu focalizare, pentru prezent și viitor, întreprinderea noastră dispune de o mare rezervă de capacitate, gata oricînd să fie oferită acestei importante acțiuni. Dimensionarea capacității actuale s-a făcut pe baza Notei de fundamentare tehnico-economică care a indicat un necesar pe economia națională mai redus decit cel de astăzi. În fața sarcinilor tratate, întreprinderea noastră și-ar putea mobiliza eforturile în scopul creșterii producției de captatori solari cu focalizare. În același context și pentru sprijinirea suplimentară a sarcinilor de implementare a energiei solare, întreprinderea de aparataje și accesorii Alexandria, cu ajutorul forului central, ar putea studia problema asimilării în fabricație și a altor accesorii ale instalațiilor cu captatori solari, rezervoare și schimbătoare de căldură”.

Poescu Zoie
inginer șef I.A.A. Alexandria

Venită din partea unor specialiști angrenați direct în implementarea energiei solare, scrisoarea, pe lîngă propunerile concrete făcute specialiștilor pentru depășirea unor stări de lucruri actuale, arată că este loc pentru mai bine, că sarcinile tratate de conducerea de partid și de stat sint realiste, că prin mobilizare, colaborare și spirit constructiv dorința poate și trebuie să devină realitate. I.A.A. Alexandria are propuneri. Să ținem seama de ele! Are rezerve de capacitate. Să le folosim!

OPREA GEORGESCU ■

O semnătură pentru soarta unui om

Atunci când o tinăra în vîrstă de 23 de ani vorbește despre marea ei necaz cu mult mai multă cuvîntă decît să spunem, persoane cu pretentii mari și mici probleme, atunci cînd tinăra în cauză acuză faptul că a fost internată într-un cămin-atelier unde lucrează oameni bolnavi psihic, irecuperabili, fără a fi examinată de o comisie, și ne cere să o ajutăm, datoria noastră este de a vedea ce s-a întimplat cu tinăra în cauză, dacă ceea ce se spune este adevărat sau nu.

Întrebarea este dacă Doina Dumitriu a beneficiat de asistență corectă și legală, deoarece ea are un regim de „asistată” la căminul-atelier nr. 2 de lângă Urlați, ceea ce înseamnă: supraveghere continuă. De ce am ajuns să cercetăm acest caz? Nu pentru a da verdicte sau pentru a infirma diagnostic, ci doar pentru a fi siguri dacă Doina Dumitriu afirmă cu îndreptățire că nu a fost văzută de o comisie medicală înainte de a fi internată.

Lucru extrem de grav!
Ne-am adresat Comitetului Județean Prahova al U.T.C. pentru că Doina este un om tinăr, un om care afirmă că vrea să muncească și să fie stăpînă pe viața ei. Mulțumită tovarășilor de la U.T.C., oameni entuziaști și nelegăți de scaune, am ajuns la Urlați și am putut studia dosarul Doinei. Din păcate nu am reușit să ne confruntăm cu nici un cadru de specialitate în acest cămin, directorul, tovarășul Ion Ceadeș, fiind bolnav, iar doctor neexistînd în cadrul căminului-atelier. Cu mare greutate s-a obținut un sfert de normă pentru tov. dr. Gașco, care are norma la o policlinică într-o comună la care se ajunge trecînd prin Urlați. Se oprește dimineața, spun tovarășele de la contabilitate, și prescrie medicamentatia pe care o administrează instructorii (5 instructori la 183 de bolnavi). Așadar, în incinta căminului am văzut dosarul și am copiat cuvînt cu cuvînt filele lui, pentru a supune atenției celor în drept ceea ce mi s-a părut mai puțin clar. Să răsfoim, împreună, dosarul de care atîrnă viața și sănătatea Doinei Dumitriu.

Cererea, tatălui, Ștefan Dumitriu, laborant la S.P.I. (sanțier Ploiești), cu o retribuire de 1.785 de lei, domiciliat în Ploeni, aleea Crinului nr. 2, bloc A 14: „Rog respectuos în urma recomandării medicale să aprobați internarea fiicei mele Dumitriu Doina într-un cămin-atelier fiind bolnavă neuropsihic”. Afîș și nimic mai mult... Tatăl este căsătorit a doua oară, soția fiind muncitoare calificată în cadrul T.C.M. Prahova cu o retribuire de 1.650 lei. Doina i-a fost incre-

dintată tatălui după ce s-a pronunțat divorțul de prima soție, mama Doinei. A avut neșansa să capete copilul bolnav. Fețița sănătoasă a rămas la fosta soție. Doina a fost internată de mică în cămine și școli ajutoare. Nu a reușit să capete o calificare, chiar așa bolnavă cum era. Școala profesională specială din Huși s-a arătat „neputincioasă”, explicîndu-i tatălui că fata le dă mare bătaie de cap, fuge mereu, iar dînsii n-au cum să se ocupe de ea. Nu a putut fi calificată nici la croitorie, nici la tapiterie. A fost trimisă acasă. Iată deci primul pas făcut într-o pierdere, poate, iremediabilă, a acestui om. Tatăl nu a știut ori nu a înțeles care erau drepturile fiicei sale și care erau îndatoririle acestei școli. Nu se poate concepe ca o școală de acest profil să nu găsească soluții pentru a scoate un om util dintr-un copil bolnav. De ce există atunci, ce rost are o astfel de școală?

Din dosar: Ancheta socială făcută de către autoritatea tutelară de pe lângă Consiliul popular al orașului Ploeni, iscălită de tovarășul secretar I. Zaharia, și emisă la data de 6.04.1979, către D.P.M.O.S.-Prahova, municipiul Ploiești: „Deseori a fost internată în școli ajutoare conform diagnosticului dat de medic, de unde a fugit nemotivat, părinții fiind obligați să achite diferite pagube și amenzi pe C.F.R. sau I.R.T.A. De curînd a fost angajată la sera de flori — Ploeni, unde are o comportare necorespunzătoare, aducînd înjurii personalului, nerepedînd programul de muncă, sustrăgînd flori din seră. Ținînd seamă de diagnosticul dat de medicul specialist — cabinetul psihiatric — al spitalului județean Ploiești, cit și de atitudinea numitei Dumitriu Doina, atît la locul de muncă cît și față de locatarii și părinți, datorită diagnosticului, noi, autoritatea tutelară de pe lângă consiliul popular, opinăm ca aceasta să fie internată într-o instituție ajutoare de specialitate”. Nu am văzut care este diagnosticul spitalului județean, nu era anexat, am văzut în schimb o **adeverință**, emisă la data de 19.06.1979, iscălită și parafată de către un singur medic, dr. Margenia Duca, de la Cabinetul 1 județean din cadrul D.P.M.O.S.—Prahova. Ce scrie în adeverință? „Dumitriu Doina în vîrstă de 22 ani, domiciliat (fără „ă”, și acum DUMITRU) în Ploeni, Aleea Crinului nr. 2, a fost examinată de noi astăzi și s-a constatat că suferă de **Dezvoltare psihotică instabilă pe fond hipofren**”.

Avînd concursul plin de sollicitudine al tov. procuror-sef adiunct al județului Prahova, Eduard Predescu, cit și pe cel

al tov. procuror Nicolae Deftu am stabilit un prim și important punct de vedere, al legii. Instrucțiunile privind arhicare Hotărîrii 451/1937 spun fără tăgădă: „Internarea în căminele-ateliere se face numai în urma examinării de către comisiile medicale și recuperarea capacității de muncă, care fac recomandări ținînd seama de natura și gradul invalidității, precum și de posibilitățile de însușire a deprinderilor de muncă”.

Doina Dumitriu a fost examinată nu de către o comisie în care să se afle și un medic de specialitate (psihiatru sau neurolog), ci doar de către UN SINGUR MEDIC! (Tov. dr. Margenia Duca este medic în cadrul D.P.M.O.S. și nu are specialitatea psihiatrică). Totuși D.P.M.O.S.—Prahova, Oficiul asistenței sociale emite cererea de internare cu diagnosticul dat de tov. dr. Margenia Duca, și primește aprobarea din partea Ministerului Muncii, cu nr. 88394/27.09.1979!

Doina Dumitriu este internată pe data de 30.11.1979, fuge din cămin pe 12.12.1979, fără pe data de 17.12.1979 găsim numele ei în caietul de evidență al tov. dr. Aurel Haidău, de la Direcția sanitară a județului Prahova, om de mare omenie, care a avut amabilitatea să-mi acorde din timpul său și să-mi spună că își amintește cu precizie fata (tov. dr. Duca nu își amintește a o fi consultat), și că, pentru a elucida cazul, a trimis-o pe fată la un doctor de specialitate. În urma consultului (cerut deci de Doina), a fost internată la spitalul din Voila (Cimpina), la secția psihiatrică, din 17.12.1979 pînă pe 23.01.1980. Diagnosticul: 1) Intellect liminar. 2) Tulburări de adaptare. Concluziile la externare, sub girul dr. Moruzzi Petre, medic principal la specialitatea psihiatrică: „Tulburări de adaptare de aspect reactiv (carență afectiv-relațională) pe fondul unei deficiențe mentale lejere — intelect liminar. Sub tratament psihoterapeutic evoluție relativ favorabilă. Recomandări: consult teritorial”.

Tovarăsa contabilă a căminului își amintește că fata a fost adusă la cămin, că a refuzat să mai fie internată acolo, și... studiem fișa de consult medical nr. 261/1980, incompletă, la antecedente — albă — avînd un singur diagnostic: oligofrenie gr. II, și două consultații: prima pe 1.12.1979, cu notarea: stare de agitație și recomandări: sedative foarte puternice, deci, aceasta în ziua următoare internării ei în căminul-atelier Urlați, iar al doilea consult, scris în creion și cu data stearsă și modificată — 24.01.1980, deci după întorcerea de la Voila, cu notarea: stare de agitație și administrarea de tiroidazin.

Redăm fragmente din două scrisori trimise de Doina tatălui ei și aflate la dosar pentru că se refereau la o adeverință de retribuire pe care aceasta o cerea tatălui, altfel ar fi trebuit să plătească spitalizarea. Da, ar fi fost o cheiturală în plus, pentru că tatăl se arată nemulțumit și pentru plata contribuției lunare de lei 750, în care intră casa, masa și tratamentul de care beneficiază Doina la căminul-atelier...

Să dăm glas scrisorilor: „1.01.1980 — Cimpina, Voila. Dragi părinți, eu mă simt foarte bine după tratamentul dat de dl. doctor. Ei au zis că n-ar trebui să mă duc la cămin, că dacă o să fiu tratată, copilul vostru o să fiu mai bună și mai ascultătoare. Eu aștept să veniți careva la mine să-mi aduceți adeverința. Vă doresc numai bine, sănătate, că-i mai bună ca toate, cu drag, Doina, P.S. Dl. doctor Bărbuțiu așteaptă adeverința”. „13.02.1980. Tată gîndeste-te bine că sint fata mamei, și puteai să-mi faci și mie un rost pe lume, pentru că mi-ai dat viață, nu să-ți bați joc de mine, să știu că acolo la nebuni nu mai am ce căuta, pentru că eu nu sint de căminul acela unde m-ai aruncat ca pe un cîne fără soartă. Eu cam atît am avut de scris cu drag, Doamnă”.

Ultima mea întîlnire cu Doina a avut loc în gara Ploiești-Vest, unde mă aștepta, punctuală, în dimineața zilei de 7 iulie a.c. A fugit din biroul sedului U.T.C., atunci cînd a auzit pronunțîndu-se: „Cămin-atelier Urlați”. Nouă ne-a relatat, la redacție, că în cămin se petrec fapte grave, că nu există supraveghere, că nu există un mediu în care ea să poată trăi.

Am plecat din Ploiești cu tristete, cu multe semne de întrebare în legătură cu dosarul care i-a deceluit soarta, dar nu numai cu aceasta... Am fost asigurată de către tovarășii din activul U.T.C. că vor încerca să o găsească pe Doina, că vor proceda la o expertiză medicală, chiar la Voila, că vor face totul pentru ca fată să primească tratamentul adecvat bolii ei. Tovarăsa Călinescu Maria, inspector principal la serviciul asistenței sociale, m-a asigurată că va întreprinde o nouă anchetă la Ploeni, de unde să reiasă exact situația familială și socială care a dus la ceea ce soun medicii din Voila: tulburări de adaptare de aspect reactiv (carență afectiv-relațională)...

Facem, cu acest prilej, un apel către toți cei care pot să întegzeze acest om în societate, facem un apel către tatăl Doinei, către soția sa, către Consiliul popular din Ploeni: încercați, stimati oameni, să dați o mîna de ajutor acestei tinere care are nevoie mai mult de dragoste decît de medicamente!

PIA OLARU ■

Nu „ceasul rău” e de vină!

Este firesc, logic și normal ca pe autobuze, mijloace de transport cu care zilnic pe șoselele țării noastre se transportă peste două milioane de oameni, să fie repartizați cei mai buni șoferi, oameni cu multă experiență, pricepuți și îndeosebi conducători auto care înțeleg imensă răspundere care apasă pe umerii lor pentru viețile pasagerilor din autobuze.

În covârșitoarea majoritate a cazurilor, șefii de autobuze I.T.A., precum și conducătorii unităților de transport orașenească încredințează conducerea autobuzelor celor mai buni șoferi și sarcina deosebit de importantă ca milioane de oameni ai muncii de toate profesiile, elevi, studenți să ajungă la timp la locurile de muncă și de învățătură și apoi din nou acasă, se realizează în condiții bune. Dar, din păcate, mai sint și excepții. Conducerea Autobazei nr. 3 de călători din Sibiu repartizează autobuzul 31—SB—1673 lui Gheorghe Bratu, cu multă experiență, ce-i drept (permis de conducere din 1961), dar din nefericire și cu destule antecedente pe linia regulilor de circula-

ție și de exploatare rațională a autovehiculelor, dintre care menționăm suspendarea dreptului de conducere pentru o lună, ca urmare a unei dublări neregulamentare și mai multe cazuri de depășire a vitezei maxime admise în localități.

Recent, într-o zi cînd ploaia redusese considerabil vizibilitatea în circulație și, în plus, cerea din partea conducătorilor auto un plus de prudență pentru a evita deraparea pe șoseaua umedă, Gheorghe Bratu, care se deplasa cu autobuzul încărcat de pasageri, dinspre Alba Iulia la Aiud, s-a angajat în depășirea unei coloane de autovehicule (rețineți, nu a unui autovehicul izolat, ci a unui șir de vehicule). Unde credeți? Într-o curbă la dreapta cu vizibilitate extrem de redusă. De fapt a intrat orbeste într-o manevră de dublare fără să aibă nici o siguranță că nu va intra în coliziune cu vreun autovehicul care circula din sens opus.

Neșansa șoferului de autobuz a făcut ca, într-adevăr, din sensul contrar să se apropie autotrenul 24—B—2156. Șoferul acestuia, Constantin Smarandache, de la

Autobaza 1 Titan București, a intuit pericolul unei coliziuni frontale, tot așa cum și pilotul autovehiculului depășit 21—AB—3343 și-a dat seama că un accident deosebit de grav e pe cale să se producă.

Pentru a evita o ciocnire frontală cu autobuzul care se afla nici la 20 de metri pe sensul său de mers, apropiîndu-se amenințător, șoferul autotrenului frînează violent, dar solum alunecose nu-l ajută să-și păstreze direcția. El deviază spre stînga, trecînd cu cabina peste marcajul median al șoselei. La rîndul său, șoferul autovehiculului depășit reduce viteza și se repliază cît poate mai mult pe dreapta șoselei. Din păcate, încercările făcute — în spiritul conduitei preventive — de către cei doi șoferi pentru a preveni coliziunea nu au succes. Pilotul autobuzului nu reușește să termine manevra de depășire și intră în plină viteză cu partea din față a autovehiculului în partea laterală dreaptă a cabinetului autotrenului.

Șoferii autovehiculelor angajate în coliziune și doi pasageri (unul din autobuz și unul din autotren) se alege cu leziuni foarte grave, iar cele două autovehicule sint serios avariate. Cabina autotrenului este literalmente distrusă, iar partea din față a autobuzului este transformată în-

tr-un morman de fiare torsionate și cioburi de sticlă. Doar întîmplarea a răcut ca acest accident să nu se transforme într-o veritabilă catastrofă.

Față în față, două concepții, două stiluri de conducere, unul agresiv, lipsit de răspundere, al șoferului de pe autobuz, unul prudent, preventiv al celor doi șoferi care au făcut tot ce au putut pentru a evita accidentul. O șosea blocată cîteva ore, zeci de oameni speriați, înspăimîntați care în plus au întîrziat la serviciu ori acasă, punînd pe griji familiile, pentru ce? În principal, pentru că conducerea Autobazei 3 călători de la Sibiu tratează cu nepăsare o sarcină primordială, și anume, aceea de a selecționa cu răspundere șoferii pentru transportul de călători, neîndeplinindu-și, de fapt, atribuția de bază: transportul în siguranță al călătorilor.

Sucez desuete (și extrem de periculoase), „ce să-i faci, se mai întîmolează”, „ceasul rău”, „s-o fi gîndit și el, șoferul, săracu, pentru moment în altă parte”, cu care obișnuiesc să se discule pe unii conducători de unități auto nu trebuie și nu pot în nici un caz să fie admise.

Colonel VICTOR BEDA ■

ȘEF DE BLOC SAU PUR ȘI SIMPLU LOCATAR?

Am fost aproape implorat să particip la adunarea asociației locatarilor din strada Ciceu nr. 7. Convingerea în blocul E 13, mi s-a spus, a devenit de nesuportat și în loc să fim înțelegși ne trîzim mereu față în față cu tot felul de încercări de intimidare.

La ora 19.30 nu se trecuse încă la discuții și la ora 20 localul unde avea loc ședința urma să se închidă. Sala era evident și manifest divizată în două tabere: pro și contra președintelui asociației; neutrii rămăseseră în apartamentele lor și era limpede că neînțelegerile nu vor fi nicidecum aplanate, ci dimpotrivă exacerbate de patimă și criză de timp.

Președintele asociației, nu mai era nici o îndoială, bărbat destoinic și vinjos în intenții, își depășise atribuțiile, își gîndea funcția ca un diriginte la o clasă de elevi răi. Cum asociațiile de locatari n-au menirea de a educa și forma fecii la bătrînețe, soluția nu putea fi decît una: schimbarea președintelui blocului.

Cum? Prima încercare eșuase, consiliul popular infirmase legalitatea hotărîrii. Vă imaginați bănuiesc febrilitatea, patima, temerile, emoțiile, îndoiele, înverșunarea de a nu mai fi infirmați și de data asta. Nu trebuia să te ostenești prea

mult ca să-ți dai seama că mișcări de nemulțumire și umilințe cei nedreptățiți nu puteau fi nici potoliți, nici constrînși în formule și canoane, greșeau adică și foloseau ei acum metodele, pe care le dezaproba la.

A potrivii luminile din unghiul cel mai favorabil adevărului era de-a dreptul imposibil în acea atmosferă marcată de lipsă de timp, patimă, înverșunare, șicane, intoleranță. Și cînd un lucru pare imposibil, înțeleg este să renunți la el. Important era demersul organizat, lucid, echilibrat de a fi găsît noul președinte în stare să creeze o altă atmosferă conviețuirii, muncii și în acest nou climat să fie lămurite neînțelegerile. Neproncedîndu-se așa, devine de neînțeles modul cum au acționat cîteva reprezentanți ai unor foruri de deasupra asociației locatarilor. De neînțeles este în primul rînd prezența, la o adunare liberă a unor cetățeni liberi, a colonelului de miliție Cojaru, de la circa 20, care alături de fostul președinte, la catedră, în picioare, încerca să tragă la răspundere pe autorul unei caricaturi făcute tocmai președintelui contestat. Încercarea de intimidare era străvezie și, din desfășurarea ulterioară a conflictului, din păcate prejudiciat a fost prestigiul

instituției pe care lucrătorul de miliție nu o putea reprezenta în acele împrejurări. Este inexplicabilă miopia unor reprezentanți ai unor instituții publice care își arogă de unul singur dreptul să aperse o persoană, prejudiciînd prin aceasta deopotrivă ideea și instituția care o încorporează. Mă refer aici la deputatul circumscripției electorale 21 care, după ce a venit ultimul, cu o aprecieabilă întîrziere, și a plecat primul, înaintea începerii discuțiilor, a încercat pe rînd să pună în încurcătură, prin întrebări abstracte, teoretice, pe conducătorul adunării, apoi să dea sfaturi de genul „din punctul meu de vedere sinteți liberi să alegeți pe cine vă place”, să se ia la harță cu cetățenii la modul „Dumneavoastră m-ați ales (suportati-mă!)” neînțelegînd că un deputat nu este șeful alegătorilor săi, ci reprezentantul lor cînd ei nu sint de față, obligat să se așeze de mai multe ori înainte de a fi terminat ce avea de spus, tensionînd și mai mult o atmosferă și așa încordată. După părerea noastră mai presus de măruntele neînțelegeri de moment, de dreptatea parțială și în final neimportantă a unuia sau a altuia dintre implicați, de greșelile de procedură incrente,

deputatul făcuse o adevărată pasiune pentru aceste norme de procedură, mai presus deci de toate astea se impune să fie așezată grija pentru apărarea ideii pe temeiul căreia flintează însăși asociația — instituția democratică a locatarilor. Pentru asta era nevoie de răbdare, de tact, de timp, de înțelegerea rosturilor primordiale, de pregătirea minuțioasă a desfășurării adunării, adică exact de ceea ce n-a fost.

NICOLAE CRISTACHE ■

PETRU VINTILĂ: Teatrul din Montmartre

Viața rațională

— Interviu cu prof. dr. docent IULIAN MINCU, șeful clinicii și directorul Centrului de nutriție și boli metabolice din București.

— Tot mai frecvent în ultima vreme, la noi ca și aiurea, noțiunea de „viață rațională” e asociată cu aceea de „alimentație rațională”. Dacă urmărim atent rubricile medicale, constatăm o adevărată substituție a primei noțiuni cu cea de-a doua. Paradoxal, hrana începe să se transforme din principalul suport al vieții și al sănătății în „sursa tuturor relelor”, cum credeau adepții lui Pitagora, expresie des invocată de nutriționiști.

— Există însă, fiindcă tot ai făcut aluzie la un nutritionist, o expresie nu mai puțin veche aparținând unuia din părinții medicinei, lui Hipocrate, care spunea: „Dacă reușim să găsim pentru fiecare om echilibrul dintre alimentație și exercitiile fizice, astfel încât să nu fie nici mai mult, nici mai puțin, am reușit să descoperim mijlocul de întreținere a sănătății”. Or, acest echilibru, în timpurile moderne, dacă, în multe cazuri nu lipsește cu desăvârșire, e cel puțin foarte fragil. Dificultatea vine și de acolo că acest echilibru — dacă reținem cu atenție sublinierea hipocratică — trebuie să-l găsim pentru fiecare om, în funcție de natura, de personalitatea sa.

— Dacă am înțeles că încă din vechime s-a făcut distincția necesară între viața rațională și alimentația rațională, cu toată interdependența lor, cum se întimplă că în prezent confuzia e tot mai des întâlnită?

— Nu e vorba de o confuzie, ci mai ales de o stare a lucrurilor de la care se porneste. Fiindcă, dacă încercăm o retrospectivă asupra modului de a se hrăni al omului, vom constata că în timpurile mai apropiate de noi, cam pe la începutul secolului trecut, în alimentația acestuia se introduc cantități tot mai mari de produse rafinate și suprarafinate, preparate industriale, ca: zahărul și derivatele zaharoase, concentrate alimentare, făinurile de diverse extractii etc. O asemenea alimentație excesivă generează grave dezechilibre de nutriție atât din punctul de vedere al raportului dintre principiile alimentare care alcătuiesc meniul cit și din cel al necesităților calorice. Se ajunge astfel la dezechilibrele metabolice care se găsesc la originea multora dintre maladiile degenerative cronice caracteristice civilizației actuale, respectiv ateroscleroza, dislipemiile, diabetul zaharat, obezitatea, toate figurând printre ceea ce specialiștii numesc factori de risc pentru accidente cardio-vasculare, cauza a mai bine de jumătate din decese în lumea contemporană.

— Argumente?

— Iată câteva din cele mai cunoscute oferite fie de literatura de specialitate, fie de propria experiență. Cercetările lui Yudkin în Anglia, pe o populație de 80 000 locuitori, au pus în evidență interrelația cauză-efect între consumul ridicat de zahăr și frecvența infarctului miocardic. Într-adevăr, în perioada la care se referă cercetările, consumul de zahăr crescând de la 2 kg la 54 kg pe locuitor anual frecvența aterosclerozei, factor de risc pentru infarctul miocardic, a fost cu 400 la sută mai mare.

— Din câte știu, din înseși scrierile dv. pe aceste teme, nici grăsimile — care sînt totuși în scădere ca pondere în alimentație — consumate în exces nu au urmări prea fericite.

— Există în acest sens o situație concludentă în Karelia — Finlanda — unde, datorită unor regimuri hipercalorice bogate în grăsimi alimentare, se întâlnește mortalitatea cea mai ridicată prin infarct miocardic. Dimpotrivă, în Japonia, unde grăsimile alimentare detin o pondere de numai 15—16 la sută din cantitatea calorică globală, colesterolul în sine foarte ridicat se constată la numai circa 7 la sută din populație, iar mortalitatea prin accidente cardio-vasculare e cea mai scăzută din lume, respectiv sub 10 la sută.

— Exemplul japonez e într-adevăr concludent. Dar, pentru edificare, poate că n-ar strica un exemplu-două al consecințelor feroce ale dietei, recomandată și urmărită în mod științific.

— Cu plăcere. Cercetătorii americani au pus în evidență faptul că scăderea cu numai 10 la sută a colesterolului, exclusiv prin regim alimentar, a dus la reducerea cardiopatiei ischemice cu 2,4 la sută, iar a mortalității prin infarct miocardic cu 6,1 la sută. Experiența Centrului de nutriție și boli metabolice de pe lângă clinica de specialitate din București, realizată pe un lot numeros de dislipemici (indivizi cu o cantitate ridicată de grăsimi în sine) timp de aproape 10 ani, s-a soldat de asemenea cu bune rezultate, ca urmare, în principal tot a unui regim alimentar științific stabilit și dirijat.

— Din argumentele dv. înțeleg că nutriția ca știință prezintă avantaje deosebite în influențarea profilactică asupra sănătății omului, că are, cum s-ar spune, un mare viitor.

— Nutriția are în mod real posibilitatea de a interveni pozitiv în menținerea sănătății omului datorită celor două insusiri de bază ale acestuia: variabilitatea și adaptabilitatea. Utilizarea treantă a acestor două principii biologice va duce la acceptarea unei noi alimentații, cit mai raționale, abandonându-se astfel tradiții și obiceiuri dăunătoare în acest domeniu.

NICULAE STOIAN

Cronica serviciilor

Călător la Buziaș

Telexul, acest mijloc modern de comunicare, a intrat de multă vreme și în practica agențiilor Tarom. Cumperi un bilet pentru o călătorie spre un oraș oarecare, dar dorești să obții și biletul de întoarcere? Nimic mai simplu. Se da un telex și peste 24 de ore revii pentru a-ți ridica biletul solicitat. Asta e normal. Dar s-ar putea să întrebați cînd e anormal?

Anormalul s-a consumat pe data de 27 iunie, cînd, cumpărînd un bilet București — Timișoara, am cerut un telex pentru a mi se reține un loc la prima cursă de joi, 3 iulie. Simbătă, 28 iunie, m-am prezentat la agenția bucuresteană unde am aflat că telexul așteptat a sosit, însă biletul cerut mi-a fost refuzat pe simplu motiv că nu mai sînt locuri! Contrariat, pentru că solicitasem locul cu 7 zile înainte, am luat legătura telefonică cu agenția timișoreană.

Tovarășul șef este plecat, avea să vină răspunsul funcționarului, dar în ce problemă îl căutați?

După ce-i explic amabilului funcționar motivul telefonului, acesta are o reținere socotind că este un banc. Insist. Sînt rugat să aștept pret de cîteva minute, timp în care impulsurile telefonice se înregistrează, pentru a afla că așa a fost dat telexul de șeful agenției.

Preopinental meu de la telefon mi-a propus un loc tot pentru joi, 3 iulie, dar la cursa de 12.

Luni, 30 iunie, imediat ce am sosit cu autobuzul de la aeroport, ne-am așezat cuminte la rînd, am cerut la agenția Tarom din Timișoara ceea ce cerusem din București, adică un bilet pentru prima cursă din 3 iulie. Și mi s-a dat. Astfel mai multe întrebări îmi vin în minte. Cine permite unui șef de agenție să refuze locuri cînd are? De ce călătorii sînt de foarte multe ori puși pe drumuri în mod inutil? Oare la agenția timișoreană nu există plan? Sincer să fiu, nu-mi prea vine a crede. Oricum, un răspuns se cade să primim. N. B. — Telexul dat din București a avut nr. 5129.

Ca să ajungi de la Timișoara la Buziaș problema nu e ușoară, dar oricum e clară. La autobaza timișoreană trebuie să te uiți doar pe un panou și lucrurile sînt într-un fel rezolvate. Turistul care pleacă însă din Buziaș spre Timișoara, nu numai că nu are pe cine întreba despre mersul autobuzelor, dar este și indus în eroare. Cum? Simplu. În mijlocul liniștitului oraș, lângă hotelul Silagiu, se află stația unde trebuie să oprească toate mașinile care merg spre Lugoj ori spre Timișoara. În stație se află o placă indicatoare, rămasă acolo cine știe de cînd și care indică faptul că spre Timișoara este o singură cursă la 12,30. Ceva mai încolo, la ieșirea din Buziaș, o altă stație indică faptul că spre Timișoara ar fi cam 8 curse pe zi. Cine minte, prima sau cea de-a doua tablă indicatoare? Cu această întrebare în minte am încercat să lămurim problema. Dar în Buziaș nu am găsit nici un singur om care să fie în măsură să ne lămurească. După tergiversări am aflat că liniile interurbane aparțin de I.T.A.

Timișoara și că Buziașul, fiind o stație intermediară, nu are nici un „imputernicit”. Stranie judecată. Dacă cei din conducerea I.T.A. ar fi călătorit o singură dată cu mijloacele de transport pe care le exploatează, ar fi văzut poate situația aproape de nepermis în care se află transportul interurban. Buziașul are circa 8 000 locuitori plus 2 000 turiști în stațiune. Dacă, poate, localnicii cunosc mersul și legăturile autobuzelor cu Timișoara ori Lugoj, pentru turistul aflat temporar în stațiune legăturile auto cu orașele apropiate rămîn o enigmă. Din acest motiv, sigur, mulți dintre ei renunță la excursii.

Și pentru că tot sîntem în Buziaș, am vizitat și complexul cooperatist aflat în plin centrul orașului, într-o clădire destul de judicios împărțită.

Vizităm atelierul de cizmărie. La masa de lucru, un singur cooperator.

— Vă rog să-mi puneți o pereche de tocuri — ne-am adresat omului aflat pe scaun. Era într-o luni.

— Se face numai pentru joi, avea să vină răspunsul.

— Nu se poate mai repede? Plec miercuri.

Din păcate, ruga noastră n-a fost ascultată, omul continuînd să-și vadă de lucrul lui.

Intrăm în atelierul de croitorie, solicitînd repararea unei perechi de pantaloni. La masă, un om trecut de prima tinerețe ne explică cu amabilitatea caracteristică bănătenilor că sînt numai doi lucrători și că pînă vineri nu fac reparații. N-au timp, iar planul este mare. Așa că ne-am purtat pașii spre frizerie, nu pentru a ne bărbieri, ci pentru a discuta cu tovarășul Ioan Frombach, despre care auzisem că se ocupă cu organizarea și controlul muncii cooperativei. Din nou sîntem decepționați. Ioan Frombach ne spune că dumnealui nu răspunde de munca acestui complex decît din punct de vedere administrativ, clădirea aparținînd cooperativei, „Igienă” din Timișoara.

Fac o socoteală. La Buziaș muncesc, și desigur bine, 104 cooperatori împărțiți în 15 unități, fiecare unitate însă depinzînd de cooperativa-mamă aflată, bineînțeles, la Timișoara. Probabil că unele considerente economice au făcut ca organizarea unei cooperative meșteșugărești independente să nu se poată realiza și la Buziaș. Dar nu era firesc să existe un imputernicit care să vegheze, să rezolve, dacă nu probleme mari, cel puțin un conflict dintre cumpărător și cooperativ? Cu aceste gânduri l-am abordat pe tovarășul Emanuel Brîndușoi, primarul orașului. Din păcate, interlocutorul nostru sosise chiar în ziua aceea din concediu și deci, firesc, nu cunoștea la zi problemele.

— Am studiat cu atenție ultimele cuvîntări ale tovarășului Nicolae Ceaușescu care ridică probleme de o importanță capitală pentru poporul nostru. Ca primar, am înțeles, pe lângă alte măsuri, că trebuie să îmbunătățim serviciile către populație care trebuie să se bucure de toată solicițundinea. Problemele pe care le ridicăți nu sînt noi și vom face totul

Căldură mare...

Politețe în tren

Ce plăcut e cînd, pe căldură, și mai ales pe căldurile noastre „dropicale”, descoperi, ca pe o binecuvîntată oază, politețea! Cît de bine face ea (mai bine chiar decît berea, care te obligă să transpiri) am avut prilejul să constatăm recent, în confruntare cu un reprezentant al acelei tagme pe care, mult prea adesea, cu cruntă și pripită inversunare, o criticăm pentru stilu-i frust, cu exces de vegetație nepilvită.

Nu demult, în gara Craiovei. În ciuda căldurii (30 de grade!) rapidul 16, din direcția Timișoara, cu direcția București, stopează la peron cu o precizie tulburătoare: ora 10,56 de minute, zero secunde. Nici o secundă întârziere!

În vagonul-restaurant, la o masă cu fata albă, proaspătă, răcoasă, încercăm un interviu cu tovarășul ospătar:

— Ce se poate minca?

— O friptură de porc?

— Perfect.

Același, după cîteva clipe:

— Nu mai avem friptură de porc. Doriți una de pasăre? Sau un creier?

— Un creier.

Același, după alte cîteva clipe:

— Nu mai avem nici creier.

— O friptură de pasăre...

— Nu mai avem.

— Ce aveți?

— Să vă aduc un salam de Sibiu? Sau să vă fac o omletă?

— O omletă... Stați! Chiar și salam de Sibiu... Orice.

Omul dă să plece spre bucătărie, soavăie, se întoarce:

— De fapt, nu mai avem nimic.

— Nimic?

— Nimic. N-am crezut c-o să fie atîtea cereri... Am isprăvit tot ce-am avut.

— O bere se poate bea?

— Fără mîncare?! Bere fără mîncare nu servim.

— Totuși...

— De fapt, nici bere nu mai avem.

Ne ridicăm. Celălalt, inclinîndu-se cu politețe:

— Mai poftiți pe la noi!

Clipă, rămii!

Satul gorjean Hobîța, vatra natală a lui Brîncuși. Dimineată toridă, curiozitate toridă a subsemnatului față de soarta unei anume case... Acum șase luni am scris în „Flacăra” un articol, „Brîncuși la el acasă”, dedicat casei-muzeu a sculptorului. Deplîngeam în acele rânduri slaba participare a duhului sculptorului la alcătuirea casei ce-i poartă numele (casă de altfel frumoasă, casă-chivot de artă a unui neam ce știe să facă din lemnul codrilor gorjenesti și întocmire a vesniciei, și broderie, dar casă evocînd doar satul arhaic, neevocîndu-l și pe Brîncuși) și deplîngeam, în același timp, degradarea casei, stoborii putrezite ai gardului, acoperișul mîncat de ploii, chilimurile de pe pereti mîncate de molii, pereti mușcați... Ce s-a întîmplat între timp cu casa sculptorului, unica instituție Brîncuși din România? (În treacă fie spus, am tot așteptat la redacție, vreme de șase luni, răspunsul factorilor în drept, ce trebuia, conform legii, să ne parvină în termen de 30 de zile... Dar asta e altă poveste.)

Profesorul Ion Blendea, rudă de-a lui Brîncuși, exeget al lui și ciceronele casei-muzeu, sovăie înainte de a viri cheia în broască. Să ne deschidă, să nu ne deschidă? Ultima oară cînd a făcut-o, adică acum șase luni, s-a ales cu aspre mus-

trări din partea șefilor, irițati de articolul nostru... Cine l-a muștrat? L-a muștrat, ne spune, tov. Ion Mocioi, președintele Ccmitetului județean de cultură și educație socialistă. Să ne ierte profesorul Blendea, dar zău că nu-l credem! Nici nu-i de crezut, fie și numai pentru faptul că tinărul și energicul președinte al culturii gorjene, pe care-l cunoaștem, e un brîncușolog declarat, un brîncușolog pasionat, a scris și scris mereu despre marele nostru sculptor, prin ziare, prin cărți, prin reviste... Noi credem că, dimpotrivă, tov. Ion Mocioi a luat toate măsurile care i-au stat în putere. Să facă bine profesorul Blendea și să ne deschidă usa, ca să-l contrazicem pe loc cu imaginea vie a acestor măsuri!

În poezia și micuta casă de birne nu s-a schimbat nimic. Aceeași incintă etnografică, bric-à-brac de mobile și unelte rustice, nu fără forță evocatoare, dar evocînd, cum spuneam, doar vechea Hobîța sau vechiul Gorj, nespunîndu-ne mai nimic despre sculptor. (Nu mai reluăm argumentele din amintitul articol, ne oprim doar la un detaliu: sub sticla unei vitrine sărăcăcioase, la fel ca și acum șase luni, niste cărțuți, editate pe plan local, despre artele populare în Gorj... Să nu se fi putut găsi în aceste luni măcar o carte despre Brîncuși, ca s-o pui într-o casă în care vizitatorul se-asteaptă la o adevărată bibliotecă a geniului?) Totuși, ceva s-a schimbat, mai mult, se schimbă vînzînd cu ochii. Un insidios proces de eroziune, observabil încă de-acum șase luni, continuă să degradeze totul, stoborii gardului sînt și mai putrezite, chilimurile de pe pereti și mai jerpelite, pereti s-au scoroțit și mai mult (ce vrei, căldură mare, soarele asta face cenușă din tot ce-atinge!), șița acoperișului e și mai rară...

Ajunși aici, ne reculegem și exclamăm cu voce tare: ce bine! Ce bine e că e soare, ce bine e că nu plouă! Și ne e teamă să nu treacă blestematele astea de călduri. Să nu cumva să înceapă să plouă, prin acoperișul rarefiat, în casa-muzeu din Hobîța.

O, clipă, rămii!

Un prilej de analiză a activității, dar mai ales luarea de noi măsuri pentru a veni în întîmpinarea celor ce vin la odihnă. Dorec să menționez că la noi funcționează servicii cu plată, dar și fără plată. Avem atelier de spălătorie, unde se prestează aproape toate serviciile, avem atelier de croitorie pentru mici intervenții, avem o unitate de construcții, care stă și la dispoziția localnicilor pentru mici reparații. Ținînd cont de noile indicații, vom dezvolta atelierul de construcții și instalații, vom deschide o frizerie în incinta noului hotel „Parc”, vom dezvolta gospodăriile anexe, ceea ce va însemna un număr de 150 porci la Călăcea și Buziaș și 10 hectare pentru legume, zarzavaturi, trifoi și porumb. Am făcut un plan pentru renovarea bătrînului Cazinou care în curînd va avea o nouă înfățișare, pe cit de atrăgătoare pe atît de funcțională.

În Buziaș este atîta liniște încît te poți sprijini de ea, liniște de care beneficiază în primul rînd bolnavii aflați în tratament. Pentru ca multumirea celor ce-și caută sănătatea și odihna în minunata și binefăcătoare stațiune aflată la răscrucea drumului dintre Lugoj și Timișoara să fie deplină, ar mai trebui luate în seamă și niște doleanțe de ordin administrativ-organizatoric. Astfel, ne gîndim la absența totală a taxelor. Odiñoară, frumoasa stațiune dispunea de un asemenea mijloc de transport și credem că în aplicarea măsurilor de reducere a parcului de autoturisme, măsură ale cărei rațiuni sînt binecunoscute tuturor, organele județene ar fi trebuit să aibă în vedere situația aparte a acestei localități, mai exact, starea specifică a celor care vin la Buziaș.

Sînt apoi excursiile. În împrejurimile Buziașului se organizează și se organizează de către Întreprinderea balneoclimaterică care dispune, în acest scop, și de un autocar. Autocarul astăzi nu mai există, iar excursiile se organizează prin închirierea de autobuze ITA care de foarte multe ori sînt necorespunzătoare din punct de vedere tehnic. Socotim că cei care pun la dispoziție aceste autobuze trebuie să țină cont de faptul că Întreprinderea balneoclimaterică Buziaș închiriază mașini pentru turiști și, ca atare, ele trebuie să asigure un transport civilizat.

Fiindcă Buziașul rămîne pe mai departe un loc căutat de toți cei ce doresc un liman de meritată liniște, sănătate și recreere.

B. DAN

ACEST GORUN A FOST PLANTAT IN ZIUA DE 9 OCTOMBRIE 1966 DE CATRE TOVARASUL NICOLAE CEAUDESCU, SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMAN, PRESEDINTELE REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA CU PRILEJUL VIZITEI FACUTE IN JUDETEL HUNEDOARA

Popas la Tebea

Un atelier al păcii

Toader Dragoș, custodele de drept și de fapt al sanctuarului de la Tebea, împlineste curind opt decenii de viață. Mai nimic pe lângă vechimea ajunsă din urmă de gorunul lui Horea, arbore falnic, răsarit din fastuoasa trudă a pământului de a uita și de sine și de durerile lui. Acest gorun, iată, s-ar zice că bate în opt sute de ani, a apucat adică și veacul întemeierii țării românești. Dar așa cum niciodată Horea nu a fost al acestui gorun, gorunul abia prin el aflându-și un nume și un rost sub soare, nici Toader Dragoș, prietenul nostru, nu se sperie neam de confruntarea cu secolele. Dacă istoria ar fi o crămă sau o magazie de grâne și cheile ei s-ar afla în stăpînirea lui, este limpede, vîrsta sa, cită este, cită s-a învrednicit ea să urce prin timp, nu ar sta la tocmeală cu risipiții. Nici cu cei puși pe iaș, prin răstălmăcire și învăluire în piclă a faptelor. Fata a doua a lucrurilor aceasta fiind: peste Toader Dragoș, la Tebea, nu se poate trece ușor, înțelegerea întimplărilor care au fost stă în minile lui, privirea sa scrutătoare te împinge către marginea lumii, asemenea unei furtuni de nisip, cînd pășești pe alături de un sens sau o semnificație curată.

Dar noi stim că iertarea, dospită și ea tot în inima acestui bătrîn înțelept și patriot pină-n măduva oaselor, poate sta ca un scut și peste pasul gresit întimplător, și peste necunoașterea care nu are nimic de-a face cu reaua credință. Și sub scutul acesta îndrăznim fără teamă, citiva pași, nu prea mulți, prin sanctuarul din Tebea, risipit într-o umbră aproape fără cusur. Și înainte de toate, laolaltă cu ghidul popular Toader Dragoș, silit să dea piept în piept cu aproape nouă mii de vizitatori într-o lună, zicem și noi, cum a zis cîndva Avram Iancu, părintele altui gorun din acest sanctuar: „Și cînd va veni dușmanul / să vă ia pămînt și drept, / români, scuturați stejarul, / ca din somn să mă deștept...” Și dușmanul a venit de mai multe ori, de prea multe ori. Și stejarul a fost scuturat și el, de mai multe ori, de prea multe ori, și morții s-au rostogolit precum ghindele pe palma aceasta de loc impregnată de glorie: în primul rînd Avram Iancu însuși, drept în viforul care a încercat să-i abată cîndva țelurile, odihnindu-se ca un soldat, între tunuri; apoi Simion Groza, tribunul celor șapte sate zărăndene, și Ion Butcanu, de asemenea în și prin revoluția de la 1848 smuls din viața care nu are pret fără libertate; apoi plutonierul Nicolae Popescu, din regimentul 58 infanterie, alături de soldații Andrei Luță, Ilie Antonii, Constantin Băicuți, Gheorghe Andoni, Petre Rătoiu și Ion Stan, șaptezeci și trei de cătane cu totul, din regimentele 47, 72, 10, 44, 9 și, respectiv, 70 infanterie, căzuți la Predeal, la Rucăr și la Dragoslavele și simbolic îngropați chiar în pămîntul acesta, nu pentru că ar fi vrut să-l cucerească, ci pentru că pămîntul acesta era deja cucerit, fiind pămîntul lor, cu mult înainte de anii în care însuși Mihai Viteazul se odihni la umbra gorunului lui Horea, prin dreptatea istoriei; apoi un locotenent căzut mult departe de țară, într-un război mult mai nou și dinainte pierdut, în troița căruia a săpat fierul roșu, îndirjindu-se, cu o încăpăținare de plîns, să treacă în uitare biruinte și înfringeri dealtfel știute de tot. Și clopotul care la moartea Iancului a sunat în dîună, a primejdie, trei zile la rînd, fără pic de odihnă. Și obezile tunurilor străjuind neliniștea Iancului, mai noi decît toate din jur, pentru că pe cele vechi le confiscase o oaste ce crezuse că va atinge la capătul lumii cu obezi de furat. Și la capătul lumii încă nu a ajuns. Și sirurile drepte ale unor soldați învățați să tină calea gloanțelor fără crîcnet, și atunci, și acum, și de-a pururi. Și troița aceea nenorocită

din nou, în care a mușcat fierul roșu, fierul nostru, vai nouă!... Și cită tristete, Doamne, ar fi pluit peste meleagul acesta, între un gorun care se duce și o troiță fulgerată de nerecunoștință, dacă la 9 octombrie 1966, alt român, alt viteaz, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele unei patrii care are nevoie de pace, nu de drumuri pe care să-și plimbe armatele, n-ar fi sădit alt gorun, alt vîlstar de speranță!...

La Tebea, între un gorun apăsător de vechime și alt gorun, cu coroana involburată de sevele unor nădejdi noi, Toader Dragoș împlineste opt decenii de viață. El este custodele de drept și de fapt al unui

Flacăra vie

Esti flacăra vie
Pe creastă de munte
Esti pururi făclie
Mulțimii în frunte

Esti omul ce vede
Departate-nainte,
Mulțimea te crede —
Ne ești Președinte

Vezi ce se petrece
Și ce vrea poporul
În timpul ce trece
Esti conducătorul

Arăți ce ni-i drumul
Sub turburea zăre
Și ce-i dat cu fumul
Să piară-n pierzare

Esti patriei fiul
Ales și-nțelept
Ce știe ce-i viul
Și-i bun și e drept

Esti omul ce vede
Departate-nainte
Mulțimea te crede —
Ne ești Președinte

MIHAI BENIUC ■

sanctuar prin marginea căruia, viilind din pistoane, vilbrochen și rulmenți, mașinile repezi ale unui veac nestatornic își caută limanul. Limanul lui Toader Dragoș, peste toate furtunile care au trecut peste om, fiind pacea de astăzi. Și însuși sanctuarul în care-l află pe bătrîn, în toate ceasurile zilelor, e un atelier al păcii. Așa cum e ea, prea puțin înche-gată, neliniștită, dar rivnită de tot.

Fotografii de SORIN POSTOLACHE ■

Și în Certejul de Sus, ca în toate să întemeiate în coasta escaladată de pă a Carpaților Apuseni, lumina alunecă oameni și lucruri ca o miere fierb șiuidă chiar peste măsura cunoscu mierii, curgînd riu înspre suflet pe un balsam miraculos și aducător de fără seamăn. De asemenea, și mălor, splendoarea lor, a versanților sub lele cărora își desfoale culoarea așez de jur-impresur. Săcărîmbul sau Boce încă vreo unsprezece sate reunite în aceeași comună, privește tîntă înspre ză-zî, de-a dreptul în ochii unui soare rid, și e chiar de mirare că oamenii l rilor, în vechimea adîncă a obîrșiei n-au ales dintre toate indeletnicirile l tocmai truda ivirii de vinuri din vii. I potrivă alte rosturi, mult mai trud mult mai rupte de rosturile dintotde ale țărănilor de sub munte, nu de azi de ieri, ci de veacuri în șir, s-au aș încăpăținate de-a curmezisul desti lor, l-au abătut cu o vigoare teluric au izbutit să-l întoarcă, într-un sfîrșî căutat mult în urmă, cu fata spr altă robie. Încît astăzi, cînd e vară der și clorofilele gilgiei în grădini și pe luri, din ceea ce ar fi putut să fie, ceea ce nu a fost să fie, abia se alege ce este de fapt.

Deci Certejul de Sus, o comună îm cită din matca preocupărilor sale fi cu două secole întregi înapoi, la care, numărăm anii bine, se mai adaugă o me de veac și ceva. Ne însoțeste satul potopit de lumină un bărbat deos de blajin și îngăduitor cu semenii pentru că a ajuns să le știe măsura rajului. Pe nume Ion Stănculescu, ing rul șef al Exploatării miniere din S rimb, cu sediul aici, în Certejul de Mai marele exploatării acesteia, ingi Gherasim Felea, fiind prins pină peste în niște treburi obișnuite, de dus și neapărat la un capăt. Ca și primarul munei, Constantin Cotar, mai mare s într-o ordine pămînteană a lucr pește nu mai puțin decît șase mij sute de oameni destoinici. Și acest t stantin Cotar, desigur, dacă ar fi luat scurt, nu ar mai avea încotro și ar tr să recunoască și faptul că aici, pe ac meleaguri de sub jurisdicția îngrijoră sale de zi și de noapte, vrînd-nev mai există și o ordine suboamîntear lucrurilor: ea subjugă vreo mie de meni, ceș mai tari dintre tari. Și între fio vorba, dacă a apucat să ajungă ai mai avantajos pentru un reporter să clanzeze un raid chiar din punctul în cărările dintre iarbă și soare se des de cărările din adînc, de unde compe tele dintr-o dată ezită, de unde tăr devine minier, de unde minerul rede țărăn. De aici, dintr-un teritoriu în citva al nimănui, se aud parcă mai și vîletele distincte din două lumi rite.

O ulită de sat acoperită cu un a aruncat alandala, găini umflîndu-si pi cu nisip ciugulit de sub garduri, patr

(Urmare din pagina 1)

inimă a muncitorilor țării; și, în și în august 1979, cînd stăruința condu rului nostru iubit de a conferi vie muncii minerilor atenția și rolul ce cuvine s-a arătat din nou a fi o pe nență politică și socială. Și atunci ne propunem să recapitulăm sub se unui numitor comun toate aceste înt ale locuitorilor județului Hunedoar cel mai iubit riu al poporului nostru, sigur, vom afla acest semn unific rostul adînc din temelile tuturor ac momente succesive de înălțare spiri și socială, de asemenea, în cuvintele de înțelepciune ale tovarășului Ni Ceaușescu: „să dăm oțel de înaltă tate — ne îndemna secretarul gener partidului în prețuia cincinalului c va încheia în acest an — și să făcîr om superior oricărui oțel de cali Este limpede că acest îndemn nu a adresat numai siderurgistilor, ci și n rilor, energeticienilor și construc județului nostru, tuturor oamenilor c cii de pe aceste meleaguri, ca și mur rilor țării întregi.

— Revenind la poziția și ponderea țului Hunedoara în ansamblul econo românești, în ce măsură au fost ele c lidate în ultimii cincisprezece ani. C seamnă astăzi a fi minier? Ce inse astăzi a fi siderurgist?

— Energetica și metalurgia au fo rămîn domeniile în care sintem „tari să folosim un cuvînt mai puțin pro lar și, totodată, domeniile în care nu osteni niciodată să ne înzecim efort să ne autodepășim permanent, cu te tate cînd este în cauză propria no ambiție, cu luciditate cînd luăm în siderație și nădejdea pe care patria i vestește în noi. Deținem locul înti țară la producția de minereu de hullă cocsificabilă și energie elec Deținem locul al doilea pe țară în ductia de cocs metalurgic, fontă, oțel minate, cărbune brut și minereuri plexe. Dar nu este mai puțin adevăr; putem afirma cu mindrie un fapt de în seamă cu necesitate: tot exper noastră în aceste domenii stă la baza ficării marilor combinate și întreprin care, să zicem așa, ne-au „uzu întîietatea în aceste privințe. Noi în în contextul unor indeletniciri și pr tradiționale, nu am stat pe loc, am i cut și din punct de vedere calitati din punct de vedere cantitativ, n

Și țărani, și mineri, și cu cheile cămarilor chiar în mâinile lor

de domestice rătăcite de ogrăzile în care abia au dat buzna pe lume și în care, fatal, își vor da duhul curind, la sorocul hotărât de stăpini, sub cutit. Și stoguri de fin fumegoase, ca un aur verzui, strălucind prin livezile proaspăt cosite, și copii cu cercei de cireșe la urechi, și flori înflorite în găstrele pitite la umbră, și butoaie împinse spre jgheabul sub care se vor umple cu apă de ploaie, și o cărare mai largă, flancată de o parte și de alta de plopi, despărțindu-se lenes de asfaltul peticit și flenduros pe la margini și afundându-se parcă într-un zăvoai apropiat. Dar totul e o simplă iluzie, o părere a ochilor noster înțeleși în contraste. Dacă picioarele nu ni s-ar incurca printre sine, dacă privirile nu s-ar lovi de locomotive minuscule și de vagoaneți și mai mici, dacă din slava cerului nu ne-ar curge pe umeri umbra cablurilor funicularului dintre flotație și Bocșa, fără doar și poate, prieteni, am fi crezut că pătrundem într-o ogradă mai mare, mai înstărită ca altele, dar răvășită de o risipă a acareturilor de neînchipuit într-o gospodărie rinduită doar pe o palmă de loc. Și o spunem pe sleau: pină astăzi, o intrare mai patriarhală și mai familiară într-o mină noi nu am văzut. Poate pentru că este vorba despre o mină a lor, a unor țărani care n-au avut sansa să rămână țărani până la capătul lucrurilor. Poate pentru că este vorba despre o intrare în mină pe care înaintașii au croit-o chiar în inima satului lor.

Parcă am trecut doar un prag, dintr-o gospodărie în alta. Și aici porcii trindavi și găinile chioare rătăcesc în nestire printre faște străine de cotet și de troc. Și aici flori stinghere înfloresc într-o pace înghesuită în umbra străvezie a streșinilor. Și răsucindu-ne cu luare aminte în loc, și zidirea aceea mai acătării durată, în pieptul căreia se deschide, semănând leit cu o gură de pivniță, galeria de coastă a minei Certeju ne apare ca o casă oarecare din sat, are număr și ea, 108 ni se pare, la un rând cu toate casele satului. Doar că pivnița ei, la o cercetare atentă, se arată intrucivă mai încăpătoare decât pivnița unui gospodar de aiurea. Amănunțită până-n pinzele albe, se întinde pe vreo 500 km lungime, cit măsoară cu totul, ca la cap așezate, galeriile săpate în citeva sute de ani. Dintre care abia 135 sint cartaji. Dintre care abia vreo 32 km mai sint accesibili.

Și galeriile, rostogoalele și puturile din adincul pământului, ca și drumurile, ripele sau poteniile de deasupra lui au un nume al lor, uneori pitoresc, alteori doar de

ținut minte, atit. Ignatiu și Born sau Maria și Longhin se numesc galeriile întretesute haotic, ca o pinză a unui pătanjen care a tras la măsă. Și mai multe filoane poartă numele unor femei de pe timpuri, despre care nici astăzi nu se știe prea bine nici ce hram au purtat și nici cum i-au sunit gitul: Carolina, Anastasia, Emilia, Magdalena sau Margareta. Rostogoalele li s-au zis sau Lenais sau Starna. Putul vechi a fost adincit de curind cu încă vreo 40 m prin asta contindu-se pe promovarea unor rezerve de circa 50 000 tone, însă tot Starna Nou i se zice și astăzi. Și în micul muzeu amenajat în Certeju, aflat acum în grija extractorului de probe Miron Nelega, un bărbat instruit și simțitor la învățăturile trase din cărți, între ciocane de mină dintr-un veac scâpătat și jetoane ținind locul unor bani de pe vremuri, între florile de mină cu sfințenie păstrate din generație de mineri în altă generație de mineri și actele vechi pe a căror hirtie dospită și pecețile administrației locale cuprindeau în cercul lor tot simboluri miniere, o stampă de epocă ne strecoară în suflul un vag val de frig, cind aflăm cum se cobora în adinc chiar în veacul în care, deasupra, între stejari cohăntii din pădurile Goruniștei, un țaran oarecare, ca toti oamenii locului, Urs Munteanu pe nume, ticluise cu mintea lui limpede șteampul de apă, Exact, șteampul de apă, o unealtă fără care minereul ar fi rămas și ar rămâne în veci doar un maldăr steril. Și numai pentru asta, zicem noi într-o doară s-ar putea răsuci către amintirea țaranului minier Urs Munteanu, cu părăile în mină și cu lacrimi de recunoștință în ochi, căutători de aur de pe cinci continente. Și de atunci viața omului a stat cot la cot, s-a împletit strins, pină la nedespărțire, pină la contopire, cu viața șteampurilor: doi dau, doi stau, doi se uită, doi ascultă: doi dau, doi stau, doi se uită, doi ascultă...

Alături de cei care dau, după plumb, după zinc, după aur argintifer, după minereuri complexe mai pe scurt și mai consacrat, încercăm să retrăim în numai câteva ceasuri o epocă care durează de 234 de ani, cu deosebire cîntecul ei cel mai nou. Pentru că nimic nu este mai greu și mai tulburător decât să urnești mine vechi de cind lumea spre orizonturile unui destin innoit. Și această filă de istorie, iată, se întoarce, acest capitol eroic, iată se scrie. Prin efortul maistrului prim Emanoil Muntou, intrat în minele de pe aceste meleaguri în urmă cu 30 de ani, prin abnegația șefilor de brigadă Emil Răuțiu și Viorel Neagu, prin dă-

ruirea lui Constantin Șufană și Augustin Sarca numai citiva dintre oamenii în care exploatarea investeste nădejdi mari pentru azi, nădejdi și mai mari pentru mine. Și au mai fost luate la bani mărunți haldele vechi, trecute fiind cu folos prin uzina de preparație, și s-a mai redeschis o galerie de cercetare prin întineriul căreia puterile tuturor se vor încorda în curind chiar sub păienjenisul de astăzi al galeriilor Bocșei, și se pregătesc toți să atace un nou perimetru minier, la Coranda-Hondol, înscris cu majuscule în Directivele cincinalului viitor, un perimetru care promite ca producție finală minereuri complexe la nivelul milionului de tone pe an. De la orizontul de bază, situat la 322 m deasupra oglinzilor mării, s-a coborât cu 160 m mai jos, de acolo s-a urcat iar, la 180 m, și s-a coborât iar, la 120 m, din nou prin strădania lui Emil Răuțiu, despre care am mai adus vorba. În timp ce șeful de echipă Petre Enăscu și-a asumat responsabilitatea redeschiderii și amenajării galeriilor Leopold, pe o lungime de 2,5 km, chiar sub dealurile Orlea Frâsinata, Săcărîmb, Buciumani și Calvaria. Da, Calvaria... Și ar mai fi ceva de adăugat la toate acestea, ceva care tine de o înțelegere așezată dintr-un început între oamenii locurilor. Și anume, ar mai fi de spus că între nenorocita zicală **trei cu mapa, doi cu sapa**, tinindu-se scai după omul de pe alte țărîmuri, și zicală amintită mai sus, **doi dau, doi stau, doi se uită, doi ascultă**, toarsă aici din mecanica fertită a șteampurilor, desigur, se cascade de deosebire ca de la cer la pământ. A asculta, a privi și uneori chiar a sta echivalează aici, în galeriile cu bezna fulgerată de recele scilpăt al rocilor, cu a da, cu a izbi, cu a deschide drumuri noi către bogății încă neispitite. Și nu încapă nici o îndoială asupra faptului că adevărul este de partea inginerului șef Ion Stănculescu și atunci cind afirmă, printre altele, printre multe altele, adevărate și ele, că mineritul, în mine vechi și îndelung scotocite, înainte de a fi o știință, e o artă curată. Și a sta, a asculta, a privi, uneori, cind mirosul dinamitei încă picșă în nări și cind praful stîrnit de explozii încă cerne fantasmă, înseamnă a cumpăna realitatea cu simțuri secrete, numai lor hărăzite, minerilor.

Și alături de oameni înzestrați cu simțuri în plus, revenim spre lumina care pîlpîie ca virful incandescent al unui ac aruncat peste umeri, într-acolo, în urmă, la o depărtare de vreo cinci kilometri. Alături de mecanicul Emanoil Chirea și de amintitul Petre Enăscu, alături de

șeful de echipă Teodor Ignat, alături de Petre Mariciuc și de ajutorul acestuia, Vasile Păduraru, întîlniți la escala din suitorul de aeraj, alături de ajutorul de minier Adam Jui, agățat de convoiul nostru chiar în locul norocos unde astăzi, în zori, fusese interceptată o ramură nouă a filonului principal, cu mineralizație complexă, cu un val de speranță nouă închisă în flacăra lui răcoasă, gîtuț de stînci. Alături de tehnicianul geolog Marin Berbecanu, care poartă în mîini o dovadă palpabilă a triumfului raportat în interstitiile afunde ale acestui țărîm generos. Și reapar la lumina zilei, toți, mărunțindu-și bucuria în vorbe de toată vremea, hîzindu-se la soare ca la o candelă a străbunilor lor, cum ar jesi niste gospodari dintr-o cămară mai mare, în care zeii lari ai acestui pămînt au înrămădit spre păstrare avuții fără număr, pentru români de ieri, pentru români de azi, pentru români de mâine.

Și, din nou, la lumina zilei, din ceea ce ar fi putut să fie, din ceea ce nu a fost să fie abia se alege ceea ce este de fapt. Minerii redevin țărani, chiar din clipa în care se despart de vagoaneți înșirați pe sine subțiri și fragile, chiar din clipele în care rotirea firească a soarelui le mută umbra funicularului de pe creșete. Țărani în adevăratul înțeles al cuvîntului, cu vite mari aplecate peste ieslea din grajduri, cu găini în cotete, cu porci cărora vine vremea să le pună și belciug în nas, cu fin cosit proaspăt și de întors azi sau mine prin finetele de la deal, de clădit după aceea în stoguri tuzguate și vesele, cu avuții mari, tabuloase în cămărele de sub casă și cu cheile cămarilor toate, și aici, la Certejul de Sus, tot în mîinile lor.

ION JALEA : Dac

maturizat, ne-am ridicat cu pași hotărîți spre nivelele atinse în speță pe plan mondial. Din anul 1965, volumul producției industriale a județului a crescut de 2,7 ori, ceea ce înseamnă că, în medie, s-a dublat la fiecare șapte ani și, vă rog să mă credeți, asta nu înseamnă puțin pentru un județ relativ dezvoltat economic. Noi nu am plecat de la zero și dacă este intrucivă simplu să însemni ceva mai mult decât zero este mult mai greu și mai revelator cind izbuțești să multiplici cu hotărîre o zestre de dotări existente care nu e de neglijat și să ridici pe trepte noi, într-un răstimp, atit de scurt, o experien-

ale meleagurilor hunedorene, create de la Congresul al IX-lea al partidului.

— Această realitate se cere detaliată. Cum izbutese, în continuare, siderurgia și energetica, cu deosebire industria extracției cărbunelui, să propulseze spre cote noi întreaga industrie a județului?

— Pentru că le oferă un fundament trainic, o bază de dezvoltare necontentită. Dealtfel, tendința subliniată de noi se înscrie printre trăsăturile distinctive ale procesului de creștere industrială de pe aceste meleaguri. Paralel cu dezvoltarea

de cenușă, a cărei apariție e inevitabilă în umbra furnalelor, a termocentralelor sau în apropierea imediată a minelor, orașele dumneavoastră par tot mai tinere. În ce constă secretul acestei tinereți?

— În primul rînd, ele, orașele noastre, nici nu au timp să îmbătrînesc. Apoi, referindu-ne de asemenea la cei 15 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, e o mîndrie pentru noi să putem afirma că orașele enumerate de dv. sint, de fapt, orașe noi, care s-au construit și reconstruit chiar în anii aceștia. Într-un deceniu și jumătate au fost edificate în toate localitățile județului Hune-

dețe, nu s-a plecat de la zero, dacă în 1965 județul Hunedoara era totuși o vatră de oameni cu o industrie relativ dezvoltată, pe ce baze s-a putut realiza saltul consemnat de noi în acest interviu?

— Investițiile masive, realizate în perspectiva unei repartizări teritoriale echitabile a forțelor de producție, reprezintă cheia progresului nostru neîntrerupt. În cincinalul 1966-1970, investițiile alocate județului s-au ridicat la 13,2 miliarde lei. În actualul cincinal, volumul lor depășește dublul acelei sume, cifrindu-se la 27 miliarde. Cu alte cuvinte, nu am fost lăsați mai la urmă pentru că am fi fost cit de cit dotați din punct de vedere economic. Dimpotrivă, am fost chemați să aruncăm în balanța progresului țării tot cumulum nostru de capacități productive și experiență tehnologică. De asemenea, este demn de remarcat faptul că, tocmai în perspectiva menținerii unui ritm de dezvoltare intens, economic și social, în anul 1977, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal a dispus suplimentarea substanțială a investițiilor alocate zonei Văii Jiului, tocmai pentru realizarea unor obiective destinate să ofere locuri de muncă suplimentare femeilor, soțiilor de mineri, pentru ridicarea nivelului calitativ al vieții oamenilor, din toate punctele de vedere. La rîndul lor, consecințele acestor investiții, în viața de zi cu zi a oamenilor muncii, pot forma obiectul unui interviu aparte. Din acest punct de vedere, v-aș oferi citeva exemple. La ora actuală, județul Hunedoara este cel mai urbanizat din țară, 75 la sută din populație formînd-o populația urbană. Numai populația școlară de astăzi a orașului Brad egalează ca număr locuitorii aceluiași oraș din 1938. 504 locuitori din 1 000 sint ocupați în activități productive și numărul acestora se va ridica în 1985 la 543. Și înțeleguinea acestei politici mi se pare prin excelență revelantă. Pentru că, între noi fie vorba, nimic nu te trage mai mult înapoi decât o industrie care nu mai izbuțește să țină pasul vremii ei. Datorită politicii înțelepte și clarvăzătoare a partidului și statului nostru, datorită atenției acordate realităților noastre de către tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, noi ținem pasul timpului și, din multe puncte de vedere, sintem înaintea lui.

Pagini realizate de MIHAI PELIN ■

Noi ținem pasul timpului și, din multe puncte de vedere, sintem înaintea lui

ță deja acumulată pe parcursul a mai multor generații. Or, este neindoielnic faptul că, în creșterea globală amintită mai sus, sporurile siderurgiei și ale industriei energetice încă se recunosc ca decisive. Și citeva cifre, în această perspectivă, se dovedesc a fi mai mult decât elocvente: producția anului 1965 se realizează în acest an în județul nostru în mai puțin de 157 zile la fontă, 204 zile la oțel, 174 zile la laminate, 184 zile la cărbune, 101 zile la energie electrică. Printre cele 40 obiective reprezentative din industrie, agricultură și sectorul social-cultural, care au apărut pe harta județului Hunedoara în ultimele trei cincinale, se numără două furnale noi, patru linii de laminare și oțelăria electrică nr. 2 la Hunedoara, minele Paroșeni și Bărbăteni, termocentrala de la Mintia, cu cinci grupuri de cite 210 MW, căreia i se va adăuga în curind un al șaselea grup, aflat în prezent în probe tehnologice. Intrucivă, ele și-au redus ponderea în acest răstimp. Industria carboniferă, de pildă, nu mai reprezintă 46,5 la sută, ci numai 10,4 la sută din capacitatea economică a județului, dar nu și-au redus nici însemnătatea și nici importanța. Dimpotrivă, toate aceste domenii se regăesc între factorii care au determinat și dinamizat industriile noi

și modernizarea necontentită a ramurilor tradiționale, noi ne-am propus și am realizat prelungirea ecoului lor în preocupări noi, ne-am propus intensificarea influenței lor prin ramuri noi de activitate productivă. Aceasta presupune în primul rînd o restructurare calitativă, o strategie nouă, o miză sporită pe unitățile industriale prelucrătoare, capabile nu numai să asigure o utilizare mai bună a forței de muncă disponibile în județ, ci, mai mult, să contribuie în mod hotărîtor la valorificarea superioară a muncii minerilor, a muncii metalurgistilor. În acest sens, ponderea construcțiilor de mașini, a producției materialelor de construcții, a chimiei și industriei ușoare a sporit de la 11,6 la 27,2 la sută. Deținem, de pildă, locul trei pe țară în producția de strunguri și această poziție fruntașă, evident, se interconstrucționează cu poziția deținută în domeniile la care ne-am referit.

— Spre deosebire de alte meleaguri, care, din fericire, nu sint meleaguri românești, aici, la Hunedoara sau Petroșani, la Hațeg sau la Brad, orașele nu îmbătrînesc, zidurile lor nu se impregnează de amprentă ternă a reziduurilor pe care industria le aruncă peste lume. Dincolo de spinarea aridă a unei halde de zgură, de steril sau

doara nu mai puțin decât 56 520 apartamente, în care, după un calcul simplu de realizat, ar putea locui întreaga populație a Văii Jiului și a municipiului Deva laolaltă. Alte 7 322 case noi, mai ales în mediul rural, au fost ridicate de populație fie din fonduri proprii, fie cu ajutorul statului. Peste 9 000 de oameni, cu deosebire oameni tineri, locuiesc în cămine de nefamiliști construite și ele tot în această perioadă. Un însemnat număr de școli, spitale, case de cultură, complexe sanatoriale, săli de sport etc. au sporit în acest răstimp zestrea noastră edificată și, totodată, ansamblul dotărilor noastre social-culturale. Orașe ca Deva, Hunedoara, Petroșani sau Brad nici nu mai pot fi recunoscute de cine nu s-a învrednicit să le viziteze în ultimii cincisprezece ani. Și atunci, ce anume să îmbătrînescă, de vreme ce tocmai ceea ce este vechi din punct de vedere edilitar cedează terenul zi cu zi, pas cu pas? Zidul nou, casa nouă, o nouă ferestră spre soare, inevitabil, aduc în viața tuturor și mai multă lumină. Este destinul pentru care am optat începînd cu Congresul al IX-lea al partidului. Este destinul pe care îl realizăm cărămidă cu cărămidă.

— Dacă aici, spre deosebire de alte ju-

Scrisoare comentată

Cu totul ieșită din comun e scrisoarea primită la redacție din partea tovarășei Maria Ivan din orașul Găești, str. Nicolae Titulescu nr. 4 A, Bl. 16.

„Am avut un frate în vîrstă de 26 de ani care lucra la Combinatul de oteluri speciale Tirgoviște, dar care era scos din producție pe perioada de pregătire în vederea competițiilor de judo în județul Dimbovița, fiind totodată student la I.E.F.S., secția fără frecvență. Din nefericire, a decedat asfixiat de gaze pe data de 29 mai 1977. În urma acestui accident am mers la secția unde era încadrat, predind tot inventarul ce-l avea asupra lui, făcîndu-i foaia de lichidare, ridicînd ajutorul de înmormîntare cuvenit. Dar se vede că celor de la retribuții nu le-au fost de ajuns aceste dovezi pentru a-și face operațiunile în acte, nici celor de la personal, care susțin că după trei ani de zile să se prezinte fratele meu la Serviciul personal învățămînt pentru a justifica absențele nemotivate pe o perioadă îndelungată, în caz contrar fiind amenințat cu desfacerea contractului de muncă pentru a-bateri de la disciplină. Menționez că asemenea scrisori au fost și sînt primite de tatăl meu, cardiac, un om care nu mai suportă asemenea șocuri. Fratele meu era singurul băiat din familie. Pentru edificarea celor semnalate de mine vă anexez în original o scrisoare expediată pe data de 28.02.1980. Rog insistent a da curs acestei scrisori, poate în felul acesta se vor mișca din scaun cei ce dorm de trei ani de zile, expediind cu ușurință asemenea scrisori. Pentru ei citeva rînduri simple, dar pentru tatăl meu atît de grele...”

Privim adresa. O fișe de hîrtie întocmită după toate re-

gulile funcționarești: antet, număr de înregistrare (120/3488/23.02.1980, ștampila Serviciului personal învățămînt, numele șefului acestui serviciu, economist Ion Bădoiu, iscălitura... Totul, chiar și numele celui care a fost un om tînar, pasionat de sport, care încerca, probabil să facă și ceva în plus pe lângă meșeria sa: să impulsioneze această minunată disciplină sportivă care este judo. Îi chema Vasile D. Ivan și locuia în Tirgoviște, str. Lămiței nr. 46. Își făcea studiile la fără frecvență. Era un OM. Oare să nu-l fi cunoscut nimeni de la Serviciul personal învățămînt? Să nu fi însemnat altceva decît o fișă care acum nu mai este pontată? Sînt sigură că tatăl celui care a fost Vasile D. Ivan trăiește din amintirile unor fotografii sau ale unor caiete de școală, sînt sigură că îi vine foarte greu să admită că fiul lui nu mai există. Și mă întreb, pe bună dreptate, cum este posibilă atîta birocrație, cum poate funcționa ea atît de perfect, ca un ceas, timp de trei ani, cum de nu s-a întrebat NIMENI de la serviciile sus-menționate DE CE nu se răspunde acestor avertismente. CINE este de fapt Ivan D. Vasile?

Nimic nu este mai ușor pe lume decît să bați trei rînduri la mașină, să pui o ștampilă și să iscălești dedesubt, dar cuvintele nu pot ucide doar la teatru, iată că eleucid chiar și așternute pe o banală adresă. Cuvintele trebuie să aibă TOT-DEAUNA acoperirea lor. Nu birocrație. Acoperirea în adevăr, cea mai prețioasă. Iar cînd nu numai adevărul este stîrbit, ci mai mult decît el, memoria unui om, liniștea unui tată care ar trebui lăsat cu durerea lui grea cît muntele, atunci avem de-a face nu numai cu ușurătatea, cu birocrația, avem de-a face cu NEOMENIA înșurubată în picioarele scaunelor, în nepăsarea birourilor, în inlemnirea conștiințelor!

S-a format o comisie care a constatat cele arătate de noi. Urma să se analizeze influența deficiențelor față de prețul de cost și să se remedieze în timpul cel mai scurt deficiențele. Dar... în răspunsul primit din partea Consiliului popular al jud. Timiș cu nr. 666/ R/III din 14.04.1980 ni se aduce la cunoștință că se vor remedia toate deficiențele pînă la data de 15.05.1980, iar cu privire la taxele de încălzire se arată că acestea sînt calculate legal. Față de acest răspuns se pune întrebarea: în calcul au intrat și neglijența, risipa, nepriceperea? Față de cele arătate rugăm să ne sprijiniți, în scopul remedierii deficiențelor constatate de comisie pentru a nu se intra în sezonul rece în starea actuală, ce va influența iar asupra prețului de cost pe Gcal. (Ștan Ion, președintele asociației locatarilor din str. Grivița nr. 1, bl. B 4, oraș Buzias, jud. Timiș)

Consiliul popular al sectorului 2: Urmare scrisorii primite din partea tov. Luca Mihai din București: În ziua de 17 iunie 1980, un echipaj al Administrației domeniului public sector 2 s-a deplasat în str. Bărbat Voevod și a curățat radical grurile de canal din fața imobilelor cu nr. 21-23 și 24. De asemenea, s-a luat legătura cu I.C.A.B. pentru a ni se repartiza o mașină cu presiune (M.U.T.) pentru a curăța racordurile celor două canale.

După o zi de vară, senină și onestă, după un spectacol bun, ei bine, ești tentat să calci pragul unui restaurant, mai ales oă reclamele TV te imbie, te ademesc. Așa că, iată-mă împreună cu părinții la „Hanul lui Manuc”, aparent primitor, dar de al cărui „serviciu ireproșabil” m-am lămurit. După o îndelungată și obositoare așteptare, după mari insistențe și după un „Du-te, mă, și vezi ce vor aia...” s-a oprit și în fața mesei noastre, falcnic, dar zîmbind ironic, ostentativ, un ospătar. Chemat, șeful de sală „rezolvă”, trimițîndu-ne un alt ospătar. Poftă bună — dacă mai avem! Oare personalul de serviciu din seara de 13 iunie a uitat să-și practice meșeria? (Paula Lăzăr, str. Pricopan nr. 22, bl. 36, et. I, ap. 11, București)

Direcția de telecomunicații a municipiului București, Atelierele întretinerii și exploatare clădirilor garaj: Urmare scrisorii tov. Ioana Gaspar, liftieră, adresată revistei, referitor la atitudinea

soțului, Gaspar Tănase, tîmplar în aceeași unitate, vă comunicăm următoarele: Cele arătate în scrisoare corespund realității. Unitatea a încercat în numeroase ocazii să-l determine pe tov. Gaspar Tănase să renunțe la beții. Încercările nu au dat rezultatele dorite, deși între timp i s-au aplicat și măsuri disciplinare. În ultima perioadă situația s-a înrăutățit și mai mult. Biroul Organizației de partid a luat inițiativa de a-l discuta pe tov. Gaspar Tănase în cadrul adunării generale, cerîndu-l categoric să-și modifice atitudinea în serviciu și în familie. Rămîne de văzut dacă aceste măsuri îl vor determina pe tov. Gaspar Tănase să se îndrepte. Unitatea i-a atras atenția că în viitor se vor aplica măsuri pînă la desfacerea contractului de muncă.

În urma săpăturilor executate pentru canalizare, în str. Griului, Trulul de construcții locale Oradea cu sediul în str. Berzei mi-a distrus gardul ce-mi împrejmuiește locuința pe o lungime de 35 m. L-am atenționat pe tov. maistrul Tudor, de la șantier, dar acesta mi-a răspuns că nu-l interesează gardul meu. Pe urmă am apelat la tov. director Kun Iosif, de două ori, promițîndu-mi-se că se vor lua măsuri, dar am rămas cu promisiunile. Dealtfel nu este singurul lucru pe care șantierul îl tolerează. Prin lucrările de extindere a Întreprinderii de prefabricate din beton, pavajul de pe str. Valea Drăganului a fost distrus din toamna anului trecut. Oare nu tot Trulul de construcții are obligația de a repara ce a stricat? (Florian Here, str. Valea Drăganului nr. 46, Oradea)

Consiliul sindicatelor, sectorul 6: Referitor la scrisoarea trimisă revistei „Flacăra” de către tov. Alexandrina Constantin, om al muncii la I.C.T.B., vă relatăm următoarele: Așa cum rezultă din cele scrise, tov. Constantin reclamă unele neînțelegeri pe care le are pe locul de muncă, în relațiile cu unii tovarăși. Pentru faptul că în unitatea II au existat unele cazuri de indisciplină acceptate de meșterul unității, în sensul că se ocupa cu alte lucrări în afara celor productive, meșterul unității a fost schimbat la alt loc de muncă, iar tovarășa Alexandrina Constantin a fost dată la unitatea nr. 1 unde execută aceleași operații.

I.C.R.A.L. Herăstrău, sectorul 1, București, Biroul producție: Către Asociația locatarilor din bd. N. Bălcescu nr. 24 și către Șantierul 3, serviciul tehnic, spre știință și conformare: Urmare seizării dv., adresată revistei „Flacăra”, vă comunicăm: Izolarea conductelor, repararea glasvandului metalic din înșinta curții, demontarea ușii și chipenului metalic se vor executa de către Șantierul 3, I.C.R.A.L. Herăstrău, pînă la data de 30.07.1980. În ceea ce privește lucrările de zugrăveli și vopsitorii la uzina termică, în conformitate cu legislația locativă în vigoare, vor fi suportate de Asociația de locatari, pentru care dv. urmează să vă adresați șantierului 3, pentru contractare.

În luna ianuarie 1977 am cumpărat un frigider „Arctic”-180 l. În luna august 1977 acesta s-a defectat. Cooperativa „Deservirea” mi-a notat pe certificatul de garanție data de 31 august 1977, și mi-a promis că-mi va repara frigiderul aflat în garanție. Nu s-au ținut însă de cuvînt. După repetate insistențe m-am adresat tov. Petcu, vicepreședinte al cooperativei, acesta mi-a promis că-mi va rezolva situația, a trimis un tovarăș frigidist care mi-a demontat frigiderul în august 1979 și... iar am beneficiat de o promisiune: că imi va înlocui agregatul defect în citeva săptămîni. De atunci nu l-am mai văzut. Am scris Fabricii de frigidere din Găești la începutul lunii iunie 1980, și din nou tăcere, nepăsare, neglijență. Agregatul defect al frigiderului costă 2000 lei și nu-mi pot permite să suport eu costul lui, mai ales că frigiderul se află încă în garanție, potrivit certificatului în prelungire, din 31 august 1977. Dar garanția aceasta nu-mi ține de cald, și mai ales, de frig... (Dorina Antonescu, Bd. Staționului nr. 90, Buzău)

Se face prin posturile noastre de radio o frumoasă și convingătoare reclamă motoretelor de

tip „Mobra” și „Mini-Mobra”, despre a căror calitate nu vreau să discut acum. Despre altceva este vorba. M-am lăsat și eu sedus de o astfel de reclamă și am cumpărat o „Mobra”, Super încă! Necazurile pe care le-am avut cu ea se datorează, poate, din nepriceperea subsemnatului, dar ce vină am că nu găsec nici o piesă de schimb de care am nevoie? Camere, anvelope, reductor pentru vitezo-metru, carcasa pentru ambreiaj, segmenti, tot felul de arcuri, etc... Cele două magazine specializate pe care le cunosc, unul la Podul Grant, celălalt în incinta magazinului „Bucur-Obor”, oferă Mobre întregi, piese care se uzează puțin, deci rar căutate, și foarte, foarte rar „trufandalele” menționate mai sus. (Valentin Oprescu, str. Drumul Sării nr. 146, sect. 6, București).

Mă numesc Neculai Bucovineanu, domiciliat în Galați, str. Teișană nr. 31, sînt pensionar în vîrstă de 77 de ani, soția mea fiind în vîrstă de 67 de ani. Sîntem amîndoi suferinzi și avem nevoie să chemăm un medic sau să ținem legătura cu copiii noștri. Considerăm telefonul o necesitate pentru noi, mai ales că nu avem nici un telefon public. Am cerut instalarea unui telefon încă din anul 1975. Am fost și în audiență, unde am pătruns destul de greu, dar m-au tratat cu ironie, invițîndu-mă să revin peste 2 ani.

I.C.S. Victoria: Referitor la scrisoarea tov. Victor Chițan, vă informăm următoarele: Consiliul popular al sectorului 3 ne-a repartizat o garsonieră în Aleea Lunca Florilor nr. 6 (Bl. 16, ap. 29) care a fost primită de la Consiliul popular al sectorului 2, locuința ce a fost atribuită tov. Victor Chițan. La încheierea actelor s-a constatat că această locuință fusese anterior repartizată, de către Consiliul popular al sectorului 2, cu adresa nr. 47790/12 04.1980 unității „Arta Mobilei”, fiind dată în folosință prin contract legal. Am adus la cunoștință Consiliului popular al sectorului 3 această situație, după cum rezultă din copia anexată, solici-tînd o altă locuință pentru tov. Victor Chițan.

Ministerul Muncii: Urmare scrisorii tov. Eva Zaharia din București: Vă facem cunoscut că în ședința din 21 iunie 1980, Comisia centrală de pensii a examinat apelul dv. și a hotărît să fiți reexaminată de Comisia de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă în evidența căreia vă aflați și încadrată în gradul II invaliditate, iar de noile drepturi urmează să beneficiați de la 1.11.1979.

La cinematograful **Lucafăru** din Satu Mare se întimplă ceva curios, și anume: se afișează filme cu 2 serii pentru 3 ore, dar biletul de intrare este la preț dublu, 8 lei în loc de 4, eventual 6 lei pentru a fi echitabil de ambele părți. La ultimul film, „Adîncurile”, plătești 8 lei, intri la film la ora 16, timp de 15 minute se dă o completare, după care se prezintă o avanpremieră, ca abia apoi filmul artistic care se termină la orele 18,10. Practic, filmul durează 1 oră și 50 minute, după care personalul este liber pînă la orele 19,00. În consecință la 4 spectacole pe zi, personalul are liber aproape 4 ore, însă de la noi, spectatorii, încasează bani cît pentru 8 spectacole. Mergînd cu încă 3 membri ai familiei, „spectacolul” m-a costat cam mult și a ținut cam puțin... (Ioan Pereni, Bd. Republicii nr. 20, Satu Mare)

Consiliul popular al municipiului București: Referitor la scrisoarea trimisă nouă prin care se semnalează unele aspecte negative de pe malul lacului Tei-stăvilău, vă facem cunoscut că la verificarea efectuată pe teren, s-a constatat că cele sesizate sînt reale. În zona stăvilăuului, pe marginea lacului Tei fiind și șantier de amenajare a părții de legătură dintre lacul Tei și lacul Plumbuita, în vederea remedierii celor semnalate, am atenționat I.C.E.D.-ul,

întreprinderea constructoare, pentru a face ordine și împrejmuirea șantierului. De asemenea, am sesizat organul de miliție al sectorului 2 pentru a lua măsuri de sancționare împotriva celor ce practica jocuri de noroc și a celor ce parchează autovehiculele în locuri ce nu sînt destinate acestui scop. Totodată s-a dispus ca Administrația domeniului public al sectorului 2 să ia măsuri pentru asigurarea curățeniei în zona respectivă.

Ministerul Sănătății, Direcția asistenței medicale: La scrisoarea adresată de către tov. Nicolae Morar din București, str. Alex. Moghioroș nr. 20, sect. 6, vă comunicăm: S-a dispus Direcției sanitare a municipiului București organizarea unui consult în vederea stabilirii diagnosticului și conduitei terapeutice. Data și locul prezentării vor fi comunicate tovarășului Morar de către direcția sanitară.

Vă scriu aceste rînduri în numele unui grup de locatari, pensionari și văduvi în majoritate, ocupanți de drept ai unui imobil situat la capătul Bd. Muncii nr. 169, lîngă fosta gară Titan. În urmă cu aproape un an și-a făcut apariția aici un șantier de construcții, iar tot de atunci produce stricăciuni și mizerie începînd din str. Tineretului și pînă în plină curte a imobilului nostru. Accesul pe aleea asfaltată și transformată acum în gropi în care apa și noroiul se lăfaie în voie se face din ce în ce mai anevoios. Locuitorii despre care vă scriu sînt obligați să uzeze în ultimă instanță varianta de a folosi liniile de cale ferată ale fostei gări, lucru destul de riscant, dacă ținem seama de convoaiele de manevră. Accesul din amîn-tita alee se face prin curtea din dos a clădirii, ea devenind „virful de ac” al circuitului. Gardul, colțul clădirii, au avut de suferit. Peretii și chiar ferestrele sînt tot timpul împröscate cu apă și nămol. Locatarii, frustrați pe nedrept de niște lucruri ce le aparțin, sînt, mai ales, tratați cu indiferență de către conducerea șantierului, căreia nu o dată i s-au plîns. (Maria Fosner, Bd. Muncii nr. 169, sect. 3, București)

Din partea Ministerului Muncii — Direcția generală asigurării sociale, pensii și asistență socială:

„Urmare scrisorii adresate redacției FLACĂRA de către Eugenia Victoria Marinou, domiciliată în București, Bulevardul 1 Decembrie 1918 nr. 40, vă facem cunoscut că figurează în evidența pentru achiziționare contra cost a unui „Trabant-Hycomat”. Va putea intra în posesia acestuia în raport de cota de autoturisme care se va importa, și cu respectarea datei de înregistrare a cererii. Menționăm că în prezent se onorează cererile înregistrate în luna februarie 1978, iar solicitanta are înregistrat dosarul în luna septembrie 1978.”

Aș dori să vă relatez un fapt, care m-a făcut dealtfel să vă scriu: la data de 22 mai 1980 librăria din orașul Tirgu Jiu (Str. Victoria) a primit cărți. În timp ce mai mulți pasionați ai cititului așteptau să se facă recepția și să cumpere volumele noi, alte persoane primeau pachete cu cartea în cauză („Uraganul”, vol. I), prin spatele ușii. După deschidere în librărie se afla un număr mic de volume, în timp ce majoritatea fuseseră depozitate în magazie. Atunci am îndrăznit să întreb cum se numește vinzătoarea care dădea cărțile (nu avea ecuson), dar șefa unității, care admitea ca sub ochii dinșii să se scoată în felul acesta pachetele, a spus că nu cunoaște numele respectivei vinzătoare (primise această sugestie de la subalterna în cauză). Centrul de librării Craiova, care are în subordine aceste unități, ar trebui să știe că aceleași metode se folosesc și la librăria din colonia muncitorească Valea Sadului a cărei vinzătoare, tov. Miulă, procedează la fel. (Danciu Viorel, com. Bumbestii Jiu, sat Textila, județul Gorj).

Pagină realizată de PIA OLARU

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Fotografii de ELENA GHERA ■

„M-au pasionat foarte mult istoria, legenda istorică“

În atelierul sculptorului ION JALEA e multă, foarte multă liniște. O curățenie de laborator îți impune încă de la intrare mai multă grijă față de cele din jur. Nici o lucrare abandonată, nici o machetă uitată în vreun colț. Ici-colo, studii de mici dimensiuni ale unor mai vechi lucrări ale maestrului stau orînduite pe un raft.

Grupul statuar al lui Dragoș Vodă în luptă cu zimbrii domină una din laturile atelierului său. Nu este lucrarea ultimă ci una din variantele ei, una din cele câteva zeci făcute de sculptor pînă să-i dea forma finală. Așa cum se păstrează aici, de dimensiuni și proporții mijlocii, grupul statuar ajunge la înălțimea umerilor. Totul respiră multă putere, multă viață.

Intr-un scaun înalt, completînd întreaga atmosferă de legendă și adevăr, sculptorul Ion Jalea stăpînește această lume a atelierului său. O lume în care crede, și pe care a slujit-o cu devotament, cu sacrificiul propriei ființe dar și cu conștiința menirii artei lui.

În această atmosferă Ion Jalea, acum, își domină neliniștea creației găsindu-și liniștea proprie marilor realizări artistice. Cu chipul atent, cu o expresie de calmă concentrare, gazda și stăpînul acestui lăcaș de muncă și liniște te primește cu multă căldură, fără nici un fel de rece introducere. Ochiul iscodesc pe noul venit. În halatul alb, de lucru, sculptorul este gata să asculte și să afle pentru ce motiv e căutat. Cu calm și distincție modestie urmărește fiecare replică, fiecare cuvînt. Așa cum este îmbrăcat, ai strania impresie că te afli în fața unui medic și ai venit ca să te vindecî, ca să i te destăinuie. Personalitatea omului din fața ta, greutatea anilor și a experienței sale de viață și muncă impun și impresionează.

În fața maestrului stau martorii ai muncii sale două reliefuli ce-și suie contururile din inima lutului. Așezate în rame de lemn, susținute de un trepied, sidoma sevăletului pictorului, cele două lucrări se află într-o fază de început, și la o privire mai atentă observi că seamănă. Prima, luată drept etalon, rămîne proba de copiat, fiind schița viitoare lucrării. În carnea lutului mina artistului a fărîșit chipuri și siluete, contururi care vor fi ridicate la o scară mai mare și apoi vor fi turnate în bronz, sau vor fi cioplite în piatră. Dar din convorbirea pe care o purtăm, subiectul „Dragoș vodă“ revine cu insistență, semn că maestrul este încă sub imperiul acestei lucrări, al importanței ei, nu numai artistice dar și istorice.

„Cred că m-a pasionat foarte mult executarea acestui grup statuar, ne mărturiseste sculptorul. Lucrez la realizarea ei de aproape 30—40 de ani, în sensul că m-a preocupat și am studiat o serie de legende legate de Dragoș Vodă. Ceea ce am realizat în final reprezintă o sinteză a gândului și viziunii mele. Este sinteza unei vieți întregi de sculptor“. Artistul se destăinuie în continuare: „Toată viața mea nu am fost decît sculptor. Adică artist plastic, pentru că am făcut și pictură și chiar artă decorativă. Dar sculptor am fost dintotdeauna“. Spuneți că ați lucrat mult. Care au fost primele lucrări? „Au fost multe primele lucrări. Îmi cereți un lucru greu. Mai bine să vorbim despre lucrările care le-am

făcut acum și care caracterizează mai mult timpul ce-l trăim, epoca socialismului“.

Vă ascultăm. „Ceea ce m-a preocupat în vremea din urmă a existenței mele a fost realizarea unor monumente cu temă istorică și națională, care nu apăruseră pînă atunci în țara noastră decît în mod sporadic și întâmplător, făcute mai ales de artiști străini. La vremea lor ele au ridicat păreri contradictorii, chiar proteste, dar care s-au pierdut așa cum au apărut fără să fie bătate în seamă.“

Pentru ca artiștii să ajungă la executarea unor astfel de monumente trebuiau

mintesc, de asemeni, Monumentul lui Decebal de la Deva. Monumentul Unirii de la Focșani. Este un obelisc de marmură roșie, legat cu o cingătoare de bronz, pe care este figurată în basorelieful Unirea de la 24 ianuarie. Piața unde stă amplasat este destul de largă ea în fiecare an la data Unirii să se poată incinge hora Unirii în jurul lui“.

Ce ne mai puteți spune despre lucrările dumneavoastră? „Ce pot spune eu? Important e ce spune publicul. Acum, în ultimii ani am gândit și am lucrat altfel, în alte condiții de mediu, de suflet. Și ultimele mele lucrări pot fi dovada acestor importante transformări. M-au pasionat lucrările și întâmplările legate de istoria țării. Și legende istorice la fel, pentru că toate sînt și frumoase dar și adevărate și stau în mijlocul poporului conviețuind cu el. Lucrările mele pornite din istorie nu-și fac decît oficiul de a servi istoria și patria“.

Gîndind la munca de creație, de execuție a unei statui îți imaginezi cum artistul aplecat deasupra bucății de piatră sau de marmură își conturează gîndurile cu dalta și ciocanul. Aici, în atelierul sculptorului Ion Jalea nimic din cele aflate în jur nu ne dezvăluie un astfel de șantier de lucru. Aici e altfel. E un laborator în care se petrec ciudate și miraculoase transformări sub atenta privire a maestrului. „Nu fac niciodată direct o machetă de ipsos, și apoi să torn viitoarea lucrare. Pornesc de la un simplu desen, apoi fac studii amănunțite, de la foarte mic pînă la foarte mare“.

Operele sculptorului sînt rodul unei gândiri realiste, profunde, asupra istoriei țării, sînt adevărate mărturii ale ei. Prin tot ceea ce face răspunde unui deziderat al epocii noastre, și anume acela al ilustrării realității acestui oămint, a acestor vremuri. Opera artistică devine astfel adevărată oglindă a epocii, arta monumentală fiind singura în măsură să o illustreze. „În adevăr, acum am putut să-mi realizez, să-mi materializez prin operele mele gîndurile mai vechi și sînt mîndru că pot prin munca mea să răspund datoriei mele de artist-cetățean. Am păstrat pînă azi principiile mele, eredita în arta realistă, eu toate că după unii această artă a isprăvit de spus ceea ce avea de spus. E o greșală. Ea abia începe, sau reîncepe pe făgașul tradiției ei“. Noua generație de artiști plastici români răspunde la rîndul ei acestei credințe, dînd la iveală opere de o factură aparte, de înaltă valoare artistică. „Pe sanctuarul artei sculptorii din țara noastră lucrează în mod febril. Pe lângă sculptura monumentală se lucrează cea sculptură în care se oglindesc viața poporului nostru în plină transformare și creștere în mersul dezvoltării ei impenabile. Expozițiile lor se succed în mod regulat și leagă din ce în ce mai mult un dialog strîns de artă între artist și marele public român. Este, de fapt, mărturia adăunirii lor la epoca noastră, a ultimilor ani ce-au marcat viața culturală și spirituală a țării noastre. Prin operele lor, artiștii plastici contemporani înțeleg să însemne monumentala transformare a țării.“

CORNELIA BARBU ■

O carte excepțională

Această carte ce o am în față, de o importanță excepțională pentru cultura noastră istorică și spirituală, încă nu a văzut lumina tiparului. Ea trebuie să apară!

Un ardelean, pe nume Dumitru Vasi Soimoșanu, a adunat timp de douăzeci de ani citeva mii de epitafuri din cîteva sute de cimitire de pe tot cuprinsul patriei. Cineva, așadar, a făcut această muncă înainte de-a o face arheologii peste veacuri, cînd numai o fărîmă poate din ceea ce acum există va mai rezista timpului, pentru că, vai, multe din epitafuri sînt scrise pe lemn sau pe piatră slabă, pentru că, vai, am pierdut astfel uriașă moștenire de-a lungul veacurilor, înscriindu-ne numele pe frunza codrului și creanga plopului. Și într-o zi au apărut cei care ne cer documente de vechime, nouă, celor mai vechi de zile aici în Carpați. Alături de numele atîtor cărturari care au adus un elogiu acestei cărți încă în manuscris, precum Argezei, Călinescu, Daicoviciu, Rosetti, Noica, Cioculescu, Graur, Răzvan Theodorescu și alții alții, alături de articolul scriitorului Tudor Octavian, publicat în această revistă, adaug și eu numele mele de iubire pe această carte de excepțională valoare, ce bate fierbinte la ușile editurilor pe mai departe.

IOAN ALEXANDRU ■

Artist al bucuriei

Expoziția de pictură a scriitorului Petru Vintilă (Premiul I pentru pictură naivă la a doua ediție a „Cintării României“), deschisă la Galerile de artă ale Centrului de îndrumare a creației populare, ne propune, ca și alte aplaudate ieșiri în public ale artistului, o strălucitoare și fabuloasă „lume a lui Petru Vintilă“, de fapt lumea noastră de toate zilele, transportată în vis, într-un teritoriu dominat de fantastic, umor, lirism și tandrețe. Ce ne povestește, pictînd, Petru Vintilă, cum vede el lumea? Narativul lui e provizoriu sau aparent, ca la toți marii „naivi“, ca la Chagall, Douanier-Rousseau sau copiii-pictori, care, participînd (nu chiar inconștient!) la revoluționarea artei moderne, au luat ca punct de plecare canoarea, inocența sau visul. Nucleul epic e minim, atîț cit să coaguleze sau să degaje o viziune. Pictorul e mult prea stăpîn pe mijloacele sale ca să cedeze tentației scriitorului de a povesti. Uneori, totuși, scriitorul se vede, de fapt se vede umorul discret al artistului față de întâmplările sau experiențele cărora prozatorul și cronicarul de presă le-a fost contemporan în îndelungata sa carieră (o țărancă mulge, cu toată convingerea, o decorativă „vacă festivă“, într-un loc niște oameni se mișcă în sacadări mașinale, într-altul niște automobile circulă fără oameni...), dar, față în față cu coala albă, aceeași coală pe care încearcă să rezolve de data asta nu ecuația unui gînd în cuvinte, ci pe cea a liniilor și culorilor, Petru Vintilă știe să biruie (a biruit de mult!) orice indecizie între a povesti și a picta. Mai mult, el pictează vîdînd, ades, o deosebită atracție pentru ceea ce nu flatează direct retina prin așezare compozițională sau prin cromatică, uneori șocîndu-ne, combinînd, cu efecte de o mare suavitate, culori care, printr-o inabilă apropiere, s-ar exclude. O pinză avînd în centru un papagal e o explozie de roșu și verde, reținută cu greu între baghetele ramei, dar temperată prin frăgezimea tonurilor. S-a spus, luîndu-se ca argument și acest secret al conjugării culorilor, că Petru Vintilă descinde din tradiția iconografiei folclorice românești, și observația se verifică. E o pictură a culorilor scumpe, potolite și stăpînite prin fondul de un albastru eteric, suspensie de ireal, și ea reîntîră cu greu între baghetele unei rame terestre ca și privirea noastră, ce ne transportă deodată în reverie, în vis, într-o altă fel de lume, coincidentă totuși cu lumea. E o pictură rafinată, meditativă, perdeluită cu metafore, dezvoltare a unei structuri sudice, de o sensibilitate senină, solară, care ne spune, prin tot și prin toate, că lumea, iată, este frumoasă, este strălucitoare, caldă, veselă, vie, care ne spune, mai exact, că lumea ar putea fi astfel. Într-o Troie ce seamănă cu Sibiu, Calul troian e o zeitate albă și blindă, o vacă mai mare, ce ne privește cu ochi pașnici de peruze. Artist al bucuriei, al seninului, al plămuirilor mitice, dar artist ce vorbește realitatea gravă a unei lumi, înțelegătoare și pe calea meditației, „naivul“ Petru Vintilă este, credem, încă deschis unor surprize de amploare.

ILIE PURCARU ■

Atelier

Ion Jalea

Cred că m-a pasionat foarte mult executarea acestui grup statuar, ne mărturiseste sculptorul. Lucrez la realizarea ei de aproape 30—40 de ani, în sensul că m-a preocupat și am studiat o serie de legende legate de Dragoș Vodă. Ceea ce am realizat în final reprezintă o sinteză a gândului și viziunii mele. Este sinteza unei vieți întregi de sculptor“.

să facă un efort de muncă și gîndire — era un ideal greu de ajuns, către care năzuiau însă toți artiștii. Idealul acesta s-a împlinit în anii socialismului, îndeosebi în ultimii 15 ani, cînd o serie de artiști tineri și mai puțin tineri au fost solicitați și încurajați să execute asemenea monumente care au apărut apoi în grădina patriei noastre, infrumusețînd-o, îmbogățînd-o. Acestea erau prinosul și darul muncii noastre făcute acestei epoci, acestor timpuri în care trăim. Între acestea mi s-a făcut și mie cinstea de a fi chemat și apoi de a mi se încredința comenzi de ridicare a citorva monumente.

Tot lungul carierei mele de artă mă gîndisem și făcusem diferite studii și machete în vederea executării unor astfel de monumente. Astfel, pentru Monumentul legendei lui Dragoș Vodă păstrez mai multe studii încă din tinerețea mea. Ele au luat loc în diferite expoziții de stat și altele sînt încă în atelierul meu. Tot așa și cu alte monumente pe care le-am făcut acum trebuie să mărturisesc că m-am gîndit mult la compoziția lor pentru care am făcut studii. Sunt convins că pentru oricare monument trebuie un timp destul de gîndire și că nu se poate improviza, nici confecționa ca orice lucrare făcută de mina omului. Voi mai vorbi apoi despre Monumentul lui Mircea cel Bătrîn de la Tulcea la executarea căruia am pus multă pasiune. A-

Cind rostesc cuvintul patrie, trebuie să îi alătur și cuvintul partid. Și rostind cuvintul partid, nu se poate să nu mă gîndesc la fiii cei mai de seamă ai Partidului Comunist Român. Vatra existenței noastre demne a fost modelată după visul cel mai frumos al comunistilor, și mai ales în ultimii 15 ani, de cînd președintele Nicolae Ceaușescu, eminent conducător politic și de stat, partizan al păcii și ctitor al demnității naționale și umane, prin voința natiunii noastre, conduce și înaltă destinele patriei și partidului sub roșia flămară nepieritoare și a neasemuitului tricolor fără de moarte.

Am învățat și am devenit conștienți că această cea mai fertilă perioadă din întreaga noastră existență pe toate planurile muncii și creației poate fi o minunată bază de plecare spre noi culmi de progres, prosperitate și prestigiu, urmînd exemplul eminentului nostru revoluționar, concretizat în amplificarea energiei și puterii întregii națiuni pentru transpunerea în viață a tuturor hotărîrilor ce al-

Nu pot începe aceste rînduri, scrise din dorința de a-mi exprima crezul meu artistic acum la sărbătorirea celor 15 ani de la Congresul al IX-lea al P.C.R., fără a uita să amintesc cîte ceva despre lucrările mele executate în ultimul timp. Pentru că un artist plastic din România nu poate să-și despărțea munca de creație de restul activității lui, de gîndirea și adeviziunea lui față de viața societății în care trăiește și muncește. Prin opera sa, artistul se implică în viața țării, nu numai în viața culturală și spirituală ci și în cea politică, economică. Lucrările sale constituindu-se în adevărate oglinzi ale societății contemporane cu împlinirile și transformările ei.

Este o mare satisfacție pentru un artist, pentru un creator, să poată răspunde prin munca lui, prin tot ceea ce face, acestui deziderat al artistului-cetățean: să fie parte integrantă a acestui tot monolitic al societății românești contemporane. Cu atît mai mare e bucuria, dar și răspunderea implicării, cu cît societatea noastră, epoca pe care o străbatem este una din perioadele cele mai eterveșcente din istoria țării. Este epoca marilor transformări, a marilor dezvoltări. Și toate acestea trebuie să-și găsească ecou, să se transpună și în opera artistică a țării.

În calitatea mea de sculptor, de om de artă al acestei patrii doresc să exprim prin lucrările mele noua atitudine a omului contemporan față de viață.

Caut ca lucrările mele să exorime coeziunea, legătura de neînvinsă existență între personajele compoziției, și aproape

cătuiesc grandiosul program al forumului comunistilor români.

În cei 15 ani care au urmat Congresului al IX-lea am învățat că prin noi, fiii țării, doar prin limbă diferită, dar uniți prin fapte de muncă în iurul singurei noastre

Uniți sub tricolor

mame, patria socialistă, se făurește istoria neamului. Și sintem mindri că partidul nostru înrădăcinat în popor a făurit o istorie nouă, fără egal în milenara existență a patriei noastre. Perioada de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu ca secretar general al partidului și președinte al României socialiste a însemnat și renasterea culturii în limba germană din Banat. Ea a cunoscut un avînt visat de strămoși, ea se înscrie pe

niciodată nu surprind omul ca individ, ca personaj singular. Întotdeauna îl imaginez în grup, simbolizînd monolitul de muncă și gîndire, de viață ce stă la baza societății noastre. Compozițiile sint axate pe idee-simbol: colectivitatea umană fiind leitmotivul lor și caut să găsesc mereu atitudinile noi personajelor umane.

Dar pentru a schița, pentru a surprinde atitudinea omului, de fapt a grupului,

Monumentele țării

e nevoie să ai cunoștințe aprofundate despre viață, pornite din realitatea ei. Surprinzînd realitatea vieții cotidiene într-o viziune modernă nu faci decît să dezvăluți frumusețea și realitatea umbajului artei, al sculpturii. E bine ca lucrările artistice să conțină și un strop de lirism, de comunicare a artistului, de mesaj către lume, către oameni. Nu ne putem axa azi pe o tematică ce conține elemente de tragicism, de disperare. Chemăm, prin operele noastre, privitorul la un act de regăsire a sa, de transpunere a unor momente legate din viață și bucuria lui. Participînd la viața cotidiană nu se poate să nu iei ce-î mai bun, ce-î mai țoare și mai adevărat și apoi să surprinzi aceste date, această firească documentare în compozițiile tale. Îmi amintesc cum,

lor, **Voința neamului** etc., melodii ale căror creatori parcă nici nu mai trebuiau amintiți. Alexandru Flechtenmacher, Anton Pann, Gavriil Musicescu, Theodor Georgescu, Ciprian Porumbescu, Ionel Brătianu, Ioan Danielescu deveniseră pentru toți nume de legendă. Marea antologie corală întocmită de prof. Constantin A. Ionescu se deschidea cu o melodie simbolică ce avea să fie zilnic pe buzele și în inimile tuturor românilor: **Cîntecul treiculorului** de Ciprian Porumbescu.

De un real succes la marea public s-a bucurat o **Culegere de cîntece** pe o singură voce, în formatul de buzunar impus de

Pilda vie a muzicii noastre

pe vremea studentiei lui Ciprian Porumbescu la Viena (1890), întocmită de Nicolae Călinoiu pentru Editura muzicală (1974). Se adăuga acum încă o serie de melodii inapărate ce au răsunat odinioară fie în vremea independenței de la 1877, fie în războiul din 1916: **Grăul neamului** de Titus Cerne, **Cîntecul lui Tudor** etc. Fanfarele noastre au preluat **La arme** de Castaldi, iar **Spre Ardeal** al lui Vasile Buiică este cîntecul patriotic ce se face auzit tot mai mult.

Prezența sefului statului la tradiționalele deschideri ale anului universitar a readus în repertoriul studenților imnul **Gaudeamus igitur**, melodie din evul mediu, careia i s-au suprașpus în sec. XVIII versuri în limba latină. Pentru iniția oară acest cîntec a văzut lumina tiparului la noi în 1880, cînd același inflăcărat compozitor Ciprian Porumbescu l-a inclus în broșura **Colecțiune de cîntece sociale pentru studenții români**. Regretatul istoric, acad. Constantin Daicoviciu, i-a adăugat textului clasic cîteva versuri noi, legate de epoca noastră, iar Ioan D. Chirescu i-a făurit o haină armonică modernă, formă în care **Gaudeamus igitur** răsună în toate aulele universităților românești, precum și la absoluta liceenilor.

O etapă fructuoasă de reinscriere pe circuitul cotidian a melodiilor patriotice din trecut s-a produs în anul 1977, cînd — sub imboldul centenarului dobindirii Independenței de Stat — muzicologii contemporani au dat la iveală alte cîntece inedite ale neamului. Dacă ar fi să amintim doar de **Cîntecul gîntei lăine** de C. Porumbescu, Ed. Caudella, P. Mezzetti,

coordonatele cele mai luminoase și exigente, fructul de aur al uriaselor izbînzii dobindite în cultura românească, izbînzii ce se integrează armonios în marea revărsare a spiritualității, mai ales de cînd Festivalul național „Cîntarea României“ a devenit o adevărată Cîntare a cîntărilor trecutului, prezentului și viitorului nostru.

Viața o măsurăm în ani, realizările în diferite unități de măsură stabilite prin tradiție. Dar pentru a defini cuantumul realizărilor noastre pe plan economic, social și spiritual trebuie să stabilim o măsură nouă. Și această măsură nouă nu poate fi alta decît cei 15 ani de istorie nouă, de lumină nouă, de speranțe și încredere noi, pentru toți cei 22 de milioane strîns uniți sub tricolor și condusi de stindardul roșu al partidului.

Patria înseamnă și partid, partid înseamnă și Ceaușescu. Ceaușescu înseamnă demnitate, patos revoluționar, dragoste de țară, pace!

NIKOLAUS BERWANGER

înainte de a porni la lucru pentru monumentul aflat în orașul Sfîntu Gheorghe din județul Covasna, am tacut o minuțioasă documentare, începînd cu aflarea datelor legate de istoria poporului nostru și ajungînd pînă în zilele noastre. Am transpus momentele importante ale acestor perioade, bine determinate în timp din punct de vedere social-politic, și, bineînțeles, punctul culminant al momentelor surprinse de mine în basorelief este vizita de lucru a președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Realitatea te urmărește la tot pasul și nu poți să fii rupt de ea. Ești legat prin tot ceea ce faci de problemele actuale. Omul și opera se integrează în viața societății. Omul și opera se constituie într-un tot unitar, fapt evident nu numai în viața culturală, artistică a țării ci și în alte domenii de activitate. Cu toții participăm prin mijloacele noastre la desăvîrșirea acestui tot, avînd în frunte un conducător strălucit. Prin faptele sale, prin gîndirea sa, prin neobosită sa activitate și mai mare strălucire acestei epoci pe care noi artiștii trebuie să o ilustrăm, să o eternizăm.

Este mai mult decît semnificativ că azi sintem încurajați să ridicăm astfel de monumente, să îmbogățim patrimoniul cultural al țării, să ilustrăm aceasta coloană a progresului, a dezvoltării, a transformării ei sub conducerea marelui nostru conducător.

BALOGH PETER

de **Saltă române** de Al. Flechtenmacher, **Fiii României**, **Hora de la Grivița** de G. Musicescu, **Sună buciumul de alarmă** de I.R. Simionescu, **Calcă române** de Th. Georgescu, **Hora Grivița** de Grigore Ventura — încă ar fi destul de edificator procesul de îmbogățire a patrimoniului patriotic muzical.

Fructuosul context de valorificare a melosului revoluționar a permis ca unul din cele mai îndrăgite cîntece din vremea Războiului de independență, melodie publicată de Ciprian Porumbescu în 1880, să fie definitiv înscrisă în conștiința neamului: **Cîntecul treiculorului** a devenit noul **Imn de Stat** al României socialiste!

Cădrul cel mai fertil de preluare în masă a întregului fond de melodii revoluționare s-a realizat însă o dată cu declanșarea Festivalului național **Cîntarea României**. Volumul tipărit de Editura muzicală în 1976 a cuprins o amplă selecție de „vechi cîntece patriotice“, din care reținem — printre altele — **Românul** de Ciprian Porumbescu, **Astăzi, fraților români**, **Trecerea Dunării**, **Cît îi țara românească** de Ciprian Porumbescu, **Drum bun!** de St. Nosieviici, **O, Românie!** de Theodor Georgescu. Mii de coruri muncitorești, scolare, ostășești și profesionale au dat glas, în sute de spectacole, și mai cu seamă în cadrul emisiunilor TV Antena „Cîntării României“, acestor cîntece tradiționale. Practic, nicio dată ca azi nu a răsunat mai puternic glasul poporului român prin versul său strămoșesc.

Este bine să reținem, că întreaga „arhivă sonoră“ a generațiilor care au luptat pentru înfăptuirea României contemporane a început să vibreze la tensiunea zilelor noastre. Atunci cînd se pare că documentele veacului XIX au amuțit, din filele îngălbenite de vreme a răsărit la Arhivele Statului din București, de pildă, marsul **În numele Guvernului** de Pascu Purcărea care a răsunat pe străzile Capitalei în 1848. Exemplele ar putea continua. Munca aceasta dificilă, pasionantă, de cercetare a trecutului istoriei muzicii românești a devenit un crez al generației contemporane.

Continuînd tradiția precursorilor, compozitorii contemporani au continuat nu numai valorificarea creației patriotice din trecut (prin introducerea multor cîntece revoluționare în opere și opere, prin prelucrarea motivelor în lucrări simfonice), ci și amplificarea acestui prețios tezaur spiritual cu piese corale de fierbinte actualitate. Genul s-a diversificat, mijloacele de expresie s-au înnoit, tematica s-a lărgit, astfel că azi se poate vorbi de un cîntec patriotic specific al epocii socialiste. Este pilda vie a continuității și tradiției militante a muzicii românești.

VIOREL COSMA

Starea muzicii populare

Bine v-am găsit...

După o lungă lipsă din țară, stau în fața colii albe, străduindu-mă a pune rîndulă în noianul de impresii, întimplări și investigații spre alegerea celor mai cu tîlc. Celor ce s-ar cuveni împărțite într-un folos. Firește, fapte legate — ca întotdeauna — de preocuparea mea de frunte, permanentă pînă la obsesie, „starea“ muzicii populare.

Duminică deci, 13 iulie, orele 10 dimineața. Aud fără să aud emisiunea „Ora satului“ de la televizorul deschis mai în fundul casei. Am hotărît să nu-l bag în seamă...

Zadarnic. Furate de realitatea imediată, amintirile se estompează, intră în ceață. O melopee mă învalăuie, mă cucerește, mă vrăjește. Înflorituri pe cit de gingașe, pe atît de încărcate de adînci înțelesuri. Se împletesc sunete desfășurînd imagini. Tînd un vîl diafan. O poveste de demult și de ieri și de azi. O poveste despre suferințe și nădejdi. Despre jelanii și imolări. Un limbaj pur muzical, mai cuvîntător decît toate cuvintele rostite. Făcîndu-se înțeles dincolo de grauri și de hotare. Își întinde aripile, despică zările doina ardelenă. Fermecata doină ardelenă.

Halucinat, încet ca să nu tulbur zările, mă simt minat către micul ecran.

Un om cîntă din oboi. Un om își dăruiește sufletul. Ni-l dăruiește. Imbrăcat în haine sărbătorești? Da, pe dinăuntru căci la vedere poartă haine „domnești“ sau „nemești“ cum era numit mai ieri de către țărani portul orașenilor. Imaginea nu e supărătoare. Dimpotrivă. Îți face plăcere. Înțelegi că Pavel Tornea nu are nevoie să se costumeze în strai țărănesc — pe care el nu-l mai poartă azi — sore a-și marca „starea civilă“, originea țărănească.

Țăranul din el este același țăran dintotdeauna, din trecutul ascuns sub ceturile vremurilor. Îmi pare rău, mi-e ciudă chiar că pe acest atît de înzestrat, mai mult decît înzestrat maestru, nu am avut pînă acum prilejul și bucuria de a-l cunoaște. Totuși, parcă îl știu dintotdeauna... Oare nu am copilărit noi nicio dată împreună? Nu am tăifășuit noi desore toate cîte ale noastre în vreo altă lume? Nu ne-am desțînuit aceeași dragoste, același foc? Pe același pămînt, pe acest pămînt românesc vitregit și preajinduit, în care s-au măcinat oasele generațiilor vechi de cînd lumea, sămînța rodind puterea supravieuirii.

Minunata „inimă cîntătoare“ a țăranului român, de care ne vorbește cu atîta evlavie poetul Ioan Alexandru, bate cu putere în pieptul lui Pavel Tornea, unul din cei mulți, din nenunțării fii cîntători ai acestor meleaguri.

Slabe imi sint cuvintele. Neputincios condeiul. Astăzi, duminică, 13 iulie 1980, Pavel Tornea m-a făcut să realizez încă o dată și mai puternic bucuria de a trăi. De a supraviețui...

Este de prisos să te bați cu pumnii în piept, să-ți trimbeți dragostea de patrie. A-ți iubi țara, pămîntii și strămoșii, neamul din care te tragi este fapt firesc. Sau ca să nu zgîrii urechi mai susceptibile „eu“ voi spune: neamul în care au trăit cîntit părinții și strămoșii mei de mai bine de cinci generații. Cum firească este și dragostea mamei pentru pruncul pe care l-a plămădit și nefiresc ar fi să-și facă fală din această dragoste. Dragostea cere nu numai cuvinte. Oricît ar fi ele de meșteșugite. Numai rostită, dragostea nu este temeinică. Dragostea cere mai presus de toate fapte de dragoste.

Emisiunea „Viața satului“ care cu atîta înțelegere reușește — deseori — să înfățișeze fără putîntă de tăgădat realitatea muzicală „autentică“ a poporului român, a contemporaneității noastre este un fapt de dragoste activă ce merită a fi subliniat.

Dealtmînteri, în emisiunea de duminică, Pavel Tornea nu a fost singurul interpret demn de laudă. L-am pomenit pe el pentru că „flautul lui fermecat“ m-a ridicat de la masa de lucru la care acum m-am reintors.

Vorbînd de emisiunea „Viața satului“, mai toți ceilalți interpreți sint implicit subînțelegi. Toți cei care, ca și el, trăind o viață demnă se bucură de harul de a putea dăruii tuturor, pe înțelesul tuturor, inima lor cîntătoare.

Nepieritoare inimă românească, cîntătoare, tu care de nenumărate ori de-a lungul peregrinărilor mele peste hotare îi îndemni pe toți cei care au ascultat vrăjiți muzica noastră populară să-mi ceară lămuriri asupra „miracolului românesc“. Miracolul unui popor care a reușit — deși așezat în bătaia tuturor vînturilor — să rămînă mînușchi strîns, să nu se dezrădăceze, să-și păstreze neîntinată ființa.

Maestre Pavel Tornea, am aflat între timp că sînteți profesor de oboi. Cu atît mai bine! Mi-a fost cu neputință să aflu nici unde vă exercitați profesiunea, nici adresa dv., motiv pentru care rîndurile de mai sus nu au apărut la vremea cuvenită. Nădăjduiesc să vă cunosc personal.

HARRY BRAUNER

Multi e dulce

În iulie, seara...

În iulie, seara, când se sting viorile așteptării, sint ca un pahar de cristal în care o fată, culcându-se, și-a îngrămădit podoabele — cerceii păstrând încă dogoarea obrazilor, șiragul de perle înfiorate de atingerea sinilor, brățările zvicnind de cîntecul ce-l spune singele când brațele se încing de iubire. În aceste seri, nici o țipenie de gând rău în preajma timpului. Iar cuvintele pe care le-am căutat toată ziua, răsar de sub coviltire albe, tefere, nezdruncinate și se apucă să cioplească-n lemn de trandafir. Sint seri ca niște păduri de lemn întinse de la un munte la altul ca să treacă pe umerii lor picuri de căruțe cu fin viorin. Sus, se schimbă gârțile la palatul Lunii, dedesubt, riurile schimbă între ele zăvoaie, pești nemuritori, sălcii și hore în care se-nvîrt, pînă la pierderea minții, flăcăi amăgiți de zinele apelor. Trec din asfințit în mine fluturi de laur și descintece vechi cad din înalturi în ploaia de stele ce se închipuie perdea la geamul dinspre lume. Un cal de frunză bate din copită. Cu botul scufundat într-o fîntînă de struguri, el umblă să bea din vina de argint a pămîntului și din izvorul vrăjilor.

În iulie, seara, clipa e albă, cu ochi le-neviți, anii au fruntea lungă, prelinșă de sub coif de aur și eternitatea, negeroasă, risipește pietre rare.

În iulie, seara, totdeauna va zbura o fată la un bal, într-o trăsură purtată de cărbuși.

În iulie, seara, totdeauna o luntre se va pierde în stele, cu visla frîntă, ca un duh al neființei, ca o rană plecînd să se spele-n moarte.

FĂNUȘ NEAGU ■

ION JALEA : „Decebal”

ADRIAN PĂUNESCU

Însemnări de călătorie

Zeu și om

Această țară ce-i din veci a noastră
Noi nu ne-am cumpărat-o din pachet —
De-a pururi roșă, galbenă, albastră
De la Zamolxes — marele profet.

Nu din imperiale cancelarii
Am dobîndit-o cu proces-verbal,
La solduri nu ne-au dat pămînt
mai marii,
Neguțatori în tirgul mondial.

Această veche Daco-Romanie
Mai veche e aici ca Dumnezeu,
Materia o simte și o știe
Și spiritul o mingie mereu.

Frumoasa noastră țară, dulceă, tristă,
Cu mari păduri și riuri și cu munți,
Ea seamănă la chip cu Burebista
Superbul cap al dacilor ne-nfrînti.

Cum Dunărea întregul sud îl spală,
Și-n mijloc îi grăniceresc Carpați,
N-a luat, nu ia ca sclavă mondială
Adeverințe de la împărați.

N-avem de dovedit cu false acte
C-am fost aici și c-am rămas aici,
Chiari dacă păci au vrut să ne contracte
Și să ne facă prin dictat mai mici.

În 2000 de ani de suferințe
Am cîștigat măcar cinstitul drept,
De-a refuza să dăm adeverințe
Cum că ne bate-o inimă în piept.

A putrezit cerneala-n călimară
De cînd nu s-a semnat nici un acord,
De cînd e o virtute militară
Să ai un tun cu un atac de cord.

N-avem de dovedit nimic planetei,
Din Vatra-Dornei pînă la Carei,
Din Sighet pînă-n Dunărea Drobetei
Dovezi de ce-am făcut s-aducă ei.

Latinitatea strigă din tranșee,
A spus poetul marii sfîșierii
Acum întreaga luptă-i în idee —
Va trebui să fim mai mult ca ieri.

Zamolxes ! apără această țară,
Dacă ești zeu, ca zeu, de nu ca om
Si fă proces-verbal, chitanță clară
Că uneori ni-i foame și ni-i somn.

Focșani, iunie, 1980

Tron în Apuseni

Dinspre infinit către Abrud
Carăle lui Iancu se aud
Dinspre infinit către Cimpeni
Neamul nostru-i face lui pomeni.

De la Alba pînă la Rîmeți,
E o înflorire de peceți
Dinspre libertate către Blaj
Are spicul griului curaj.

De la Zlatna pînă la Teiuș
Cîntă sufețele celor duși,
Ard în calendarul transilvan
Sfinții Horea, Cloșca și Crișan.

Că și-atunci cînd pun un car pe roți,
Plinge tainic singele în moți
Că ei simt că roțile de car,
Fac și ele parte din calvar.

Și oricît s-ar învîrti frumos,
S-au atins de sfîntul nostru os,
Doamne, care-ai dispărut de mult
În vreun cosmos la vreun alt consult.

Dacă vrei să mai exiști cîndva,
Pune-ai cea reședința ta,
Printre cei mai aprigi pămînteni
Fii Zamolxes iar în Apuseni.

Și în cîntea ta părinte dac
De la Alba, Vidra și Albac
Noi curat vom face sus în munți
Și curat vom face sus în frunți.

Și pe virful unde ai să ieși,
Vom clădi lumină fără greș
Văruim cu floare de cireș.
Văi de Mureș, Criș și Arieș.

Regăsi-vom aurul din Strei
Marmură de-aici să poți să ieși
Și la Tebea să te-azezi cu dor
În altarul scris cu tricolor.

Zeule al neamului bătrîn
Tu Zamolxe sfînt daco-român
Puneți iar seninul printre moți
Cînd ești tu sintem aproape toți.

Vine Doja cu oștenii lui ;
Bună ziua fraților săcui !
De la Rășinari la Năsăud,
Cîntece de țară se aud.

Carăle lui Iancu bat spre Cluj,
În Zarand se retrăcesc cei duși,
De la Maramureș la Sătmar
Ține popa Lucaci slujbă iar.

Din Brașov și pînă la Arad,
De la Tirgu Mureș pînă la Brad,
Din Tilișca pînă la Bihor,
Dulce filii de tricolor.

Către frați din Est și frați din Sud
Fluierul se-aude din Abrud
Zeule ce Dacia însemni —
Tronul tău e-aici, în Apuseni.

Rîmeți, iulie, 1980

Patul

lui Zamolxes

Aici doarme zeul pe patul de piatră
Cățelul pămîntului umbra i-o latră
Născut a fost zeul pe scutece de sare
Și-n lacrimi, apoi, l-au purtat fiecare.

Plingeau de durere, de dor sau de jale
Măreau pe Zamolxes pe oricare cale
Opreau cu știință și marea și plînsul
În singele lor ei dădeau tot de dînsul.

Și-a fost bucurie în sfînta cetate
Că zeul Zamolxes, stă liber în toate
Purtat de plugari, de păstori,
și de schivnici
Dar zeii ceilalți îi rivniră potrivnici.

Și atunci cu tristețe Zamolxes frumosul,
Ca-ntreg să rămînă în țară folosul,
Se trase în munți într-o peșteră tristă
Să creadă rivalii că nu mai există.

De acolo veghează și-i creier de bine
Ai lui niciodată să nu se inchine
La zeii străini cu a lor cîrdășie,
Și liber și teafăr poporul să fie.

Pe patul de piatră Zamolxes
cînd doarme,
Din lacrimă sarea mai urcă pe arme,
Oxizi pilpînd îl împung cu lumina
Și zeul se scoală și suflă rugina.

Pe patul de piatră el stă într-o rină
Și țara și-o șterge de lacrimi cu-o mină
În cealaltă mină cu degete grele
Își poartă pămîntul vișlînd printre stele.

Să nu se rănească, să meargă spre bine...
Pe urmă cînd pacea revine la sine
Cățelul pămîntului umbra i-o latră
Și zeul se culcă pe patul de piatră.

Polovragi, mai, 1980

Noi și valorile noastre...

(Urmare din pagina 1)

rului „Orgoliilor” drept demnă de luat în seamă.

Ceea ce surprinde însă mai întii la această pledoarie, așa cum rezultă ea din întregul text, intitulat „Necesități și mijloace”, este o oarecare supărare a autorului pe un complex de factori care ar îngreuna realizarea dezideratului ca literatura noastră să se afirme, factori care s-ar afla undeva parcă „deasupra”. El cere ca literatura să nu-și mai trăiască viața după „un fel de perdea”, să nu mai fie „umbrită” încă de niște decoruri ce amintesc de cele ale generalului Potemkin. Opinia autorului este că „aceasta se datorește mentalității balcanice, profund păgubitoare, anticulturală...” creația de „capriciile neofeudaliilor proliferate alarmant...”

Mă rog, nu intră în domeniul meu de preocupare acest sector și nu vreau să mă implic mai mult decît trebuie, dar mi se pare — fiindcă opinia apare într-o publicație — ciudat că autorul și redacția lasă ca lucrurile să plutească într-o ambiguitate așa zice, la rîndul meu, de-a dreptul păgubitoare. Cine ? Cînd ? Cum ? Unde s-au pus opreliști în afirmarea literaturii românești de valoare ? Indicația secretarului general al partidului, formulată în fața artiștilor, este cunoscută : să se lupte pe toate căile pentru afirmarea în lume a creației românești. Aceasta fiind linia politică, de ce nu discutăm clar, deschis despre frinele — „feudale” sau nu — care apar ?

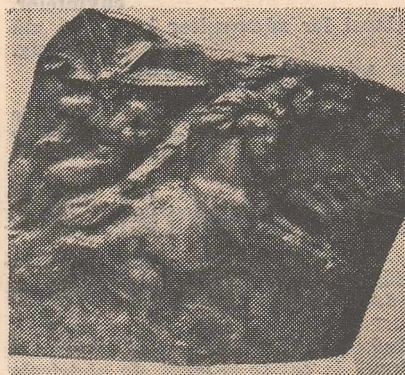
Ca să fiu sincer, pun întrebarea întrucît, după libertățile de expresie pe care le demonstrează climatul care a

făcut posibilă publicarea unor romane ca „Fiul secetei”, „Cel mai iubit dintre pămînteni”, „Pumnul și palma” etc., sfînciunea lui Buzura evidențiază ori o deținere insuficientă de argumente, ori cantonarea, încă, în mentalitatea unei alte perioade, cînd se credea că adevărul trebuie „învăluit”. Ce adevăruri avem să ne spunem despre afirmarea în lume a literaturii române ? De ce nu se discută în presa literară, de ce nu vedem, în aceeași presă, „ce ne preocupă, ce gîndim, cu cine vrem să ne batem, ce dorim să impunem”, cum zice Buzura ? Intr-adevăr, ar fi interesant — dacă sint niște lucruri de zis — să se zică. N-a oprit și nu oprește nimeni o asemenea dezbateră, cu atît mai mult cu cît sintem, cu toții, interesați în mod firesc în afirmarea creației românești. Desigur, cu mențiunea că este normal să se discute argumentat, pe bază de opinii raționale, plecînd de la toate adevărurile, inclusiv acela că piesele lui Shakespeare, citat în articolul la care mă refer, n-au călătorit în lume datorită valutei acordate de coroana Angliei, ci — cum bine se știe — prin propria valoare ; că, dimpotrivă, ele au adus nu numai renume ci și sume importante țării în care s-a născut marele dramaturg.

Nedumerirea cea mai mare pe care mi-a trezit-o textul lui Buzura se referă însă la partea a doua a paragrafului citat la începutul acestui articol și care arată un fel de supărare a autorului pe faptul că s-ar căuta „împunerea valorilor materiale” mai mult decît a celor culturale, cerîndu-se, indirect, inversarea situației, argumentul

fiind că „mașinile, cimentul sau mai știu eu ce, nu sint adevărații mesageri ai originalității noastre naționale”.

Reafirîndu-mi respectul pentru prozatorul Buzura, mărturisesc că de multă vreme n-am auzit o afirmație mai „feudală” — ca să-i folosesc limbajul — decît aceasta. Pare că un orgoliu total bizar — de scriitor claustrat

ION JALEA : Caii soarelui

doar în sfera lui de activitate — l-a făcut pe Buzura să cadă în plasa unei gândiri care și-a pulverizat de multă vreme argumentele, știut fiind că astăzi toate națiunile, inclusiv cele foarte înapoiate, își susțin dreptul de a se afirma în lume ca entități inteligente, creatoare, originale în primul rînd în sfera creației materiale. Și aceasta nu

este o lozincă, o vorbă propagandistică. Iată de ce, cerînd artiștilor să acționeze pentru afirmarea în lume a creației românești, secretarul general al partidului solicita nu mai puțin oamenilor de știință, cercetătorilor, inginerilor, tuturor specialiștilor să sporească zestrea de valori, suma de invenții și inovații, să fructifice cît mai bine talentul și inteligența tehnică a poporului român.

Acesta este faptul pentru care mi se pare total ciudat pentru un analist social de talia lui Buzura să-l vedem partizanul unei concepții — care nici măcar nu este nouă — și care și-a demonstrat de multă vreme limitele. Ceea ce putem spune este că dreptul — și datorită — de a exprima originalitatea poporului român aparține în întregime lumii artistice, dar nu numai ei. Că talente superioare și inteligențe remarcabile apar în România nu numai în rîndul scriitorilor. Că, dimpotrivă, literatura însăși trebuie să contribuie la afirmarea acestora, indiferent de domeniul de activitate al oamenilor. Altfel, am ajunge la un nou păsunism — al „cîmpului alb cu oile negre” — nu știu dacă mai puțin păgubitor decît celălalt, în orice caz inacceptabil din punctul de vedere al omului epocii moderne.

„Fără cultură societatea nu ar fi putut să se formeze, fără foarte multă cultură nu poate să supraviețuiască” — citează Buzura un text într-adevăr bun. Și adaugă : „Extraordinar de simplu, de firesc”. Exact. Foarte exact. Cu o condiție : cultură nu înseamnă numai literatură. Tot așa de simplu și je firesc. Iată de ce vom încheia cu întrebarea sa cu care el însuși își încheia textul din „Secolul 20” : „Oare în acest dramatic sfîrșit de veac sintem în stare să înțelegem numai lucruri foarte complicate ?”

Premiile Academiei

Valori autentice

Față de atâtea premii neserioase care seamănă adeseori cu o pomană sau cu o ofrandă de biserică literară, împărțite de oameni a căror lipsă de obiectivitate și mai ales de personalitate e o adevărată insultă la adresa unor premii, față de atâtea forme de **troc** primitiv tirguit într-o societate modernă sub oblăduirea principiului **do ut des**, premiile Academiei pentru anii 1977 și 1978 consacră, ca și alte dăți în ultimii 15 ani, în domeniile filologiei, literaturii, artei valori autentice, opere de seamă ale culturii socialiste, contribuții esențiale la valorificarea trecutului nostru cultural — Al. Piru: **Istoria literaturii române de la origini până la 1830**, Ion Lungu: **Școala ardeleană**, Ioana Petrescu: **Eminescu — modelele cosmogonice în viziunea poetică**, Z. Ornea: **Curentul cultural de la „Contemporanul”**, Al. Oprea și colectiv: **M. Eminescu, Opere** (vol. VII), Proza, Pal Szonyi: **Nagy Istvan** (monografie), Gheorghe Ciobanu: **Istoria muzicii românești**. Este vorba indeobște de lucrări de sinteză și referință, de lucrări monumentale, dintre care se distinge în mod deosebit aceea a eminentului istoric literar Alexandru Piru. În sfera aceasta mai generală a filologiei remarc, de asemenea, lucrările de o mare modernitate ale lui Paul Miclău (**Semiotica lingvistică**) și Teodora Cristea (**Elemente de lingvistică contrastivă**) care sincronizează cercetările românești de vîrf din acest domeniu cu cele mai avansate din lingvistica mondială. Numeroase alte premii subliniază bogăția și diversitatea literaturii noastre noi umanist-socialiste, fie că e vorba de poezie, de admirabilul poet Nichita Stănescu, îndreptățit candidat la Premiul Nobel, cu a sa **Poetica Magna**, de Vlaicu Bărna cu acea carte de vibrante versuri patriotice, intitulată **Patria mea plai al Mioritei**, de Francisc Păcurariu (**Timpul și furtunile**), de atit de discutatul Marin Sorescu (**La Lilleci**, vol. II), de acel tulburător eseu al lui Octavian Paler, **Apărarea lui Galilei**, care pendulează între epică, poezie și filozofie, fie că e vorba de atit de apreciatii prozatori și dramaturgi A. Buzura (**Orgolii**), Sütő Andras (**Lăsați cuvintele la mine**), Gh. Balăită (**Ucenicul neascultător**), Mircea Radu Iacoban

(**Reduta și șoarecii**), D. Solomon (**Fata morgana și scene din viața unui bădăran**). Toate aceste lucrări impun un univers tematic original, profund uman și variat, modalități de expresie diverse și moderne, mesaje etice și filozofice distincte, proprii lumii noastre socialiste, conflicte puternice și dramatice, dezbateri semnificative despre trecutul nostru istoric, despre omul de azi, despre construcția noii societăți.

La lucrările premiate am mai adăuga traduceri ale lui Vasile Celmare și Viorel Mărginean, prin sculptura lui Vasile Gorduz (**Bustul lui Călinescu**) și Iulia Oniță (**busturile Ecaterina Teodoroiu și Elena Cuza**). Am lăsat la urmă, pentru că adeseori cei din urmă trebuie să fie cei dintii, pe atit de prestigioși compozitori D. Capoianu, cu o răscolitoare piesă simfonică **Chemări '77**, și Radu Palădi cu coralul patriotic **Cîntarea României**.

Lucrări patriotice, umaniste, cele mai multe contribuții substanțiale la înflorirea culturii noi socialiste, ilustrînd climatul creator stimulator de talente, care s-a statornicit în România din **Evul Ceaușescu**. Asemenea lucrări premiate, la care s-ar putea adăuga cu îndreptățire multe altele la fel de valoroase — dar premiile impune și o opțiune subiectivă — atestă din plin geniul creator al poporului nostru, democrația reală a culturii din patria noastră.

Iată niște premii obiective care onorează prestigioasa instituție academică și consacră niște valori certe ale culturii, artelor și literelor române.

ION DODU BALAN

Cronică teatrală

Povestea unei iubiri

Trebuie, de la bun început să aducem cuvinte de laudă Teatrului Giulești, care de aproape doi ani, de cînd este beneficiarul cochetei Săli Majestic, ne prezintă și în centru spectacole de o aleasă înută artistică, totdeauna bine puse la punct, totdeauna desfășurate într-o perfectă armonie pe scenă și mai ales în cabine, astfel încît este imposibil să nu te poarte gîndul plin de respect spre direcția acestui colectiv, Elena Deleanu, prezentă seară de seară în sală.

Povestea unei iubiri de Terence Rattigan este un protest împotriva morții, este un strigăt de revoltă ridicat pînă la ceruri, nu numai de către cei pe care soarta, cumplita soartă, i-a însemnat, ci și a celor care se află în jurul lor. Pentru aceștia din urmă poate lupta este mai grea, suferința este mai surdă, concentrarea este supusă unui vesnic control, masca nepăsării și a aparențului dezinteres trebuie perfect mulată pe o conștiință roasă mai puțin de afară și mai puternic pe dinăuntru.

O femeie bolnavă de leucemie — își as-teaptă sfîrșitul. Sotul ei — un celebru critic literar — adoptă o aparență indiferentă. De-abia în final aflăm marea lui dramă.

Din acest punct de vedere, dificila partitură pe care o are de străbătut actorul Paul Ioachim a trebuit temeinic și serios studiată. Rolul s-a cerut compus cu minuție și dăruire, cu atit mai mult cu cit personajul în prima parte a piesei trebuie să străbată un drum plin de meandre, pentru ca de-abia în partea a doua să se poată și el confesa sălii, care o bună bucată de timp îl acuză, neînțelegîndu-l. Despre munca pentru realizarea rolului, Paul Ioachim declara: „Sebastian Cruttwell este un summum de contradicții, de reacții imprevizibile. Acest „gentleman marxist” are atitea fațete, una contrazicînd-o pe cealaltă, încît drumul spre împlinirea artistică pare un labirint fără ieșire.

Ion Pavlescu, într-un rol de nu prea mare întindere, este prezent însă în momentele-cheie și într-un fel drama familiei Cruttwell se deapănă în jurul său, precum pămîntul în jurul axei sale. Ion Pavlescu si-a inzestrat personajul cu atita căldură,

inteligentă și tact incit, din stal, iti vine să strigi: „Bine că mai există pe lume asemenea caractere”. Prin jocul său, ajutat de un timbru rar intîlnit, Mark Walters, al lui Ion Pavlescu, pare tipic englez, cu tabieturile, cu ironie, dar și cu marea sentimentelor. Tinărul Șerban Celega a fost la locul lui, într-o companie si într-o piesă care s-a jucat, la cea mai înaltă tensiune, dacapo al fine.

Pe Elena Cernat am lăsat-o intenționat spre sfîrșitul acestei cronici pentru a spune că a făcut un lucru minunat, datorită modului cum a știut să se aplece pe rol, cu atit mai mult cu cit, pînă acum, marile partituri au cam ocolit-o. Pentru această stare de fapt nu putem, din păcate, face pe nimeni vinovat, cu toate că vinovatul există. Elena Cernat este acum beneficiara unui complex de împrejurări care au favorizat-o, dîndu-i posibilitatea să-și demonstreze și să ne demonstreze reale calități ale unui mare fondist care din păcate pînă acum a alergat numai pe distanțe mici. Datorează această mare creație felului cum a știut să-și gîndească fiecare gest, fiecare stare sufletească, trecînd cu dezinvoltură de la momentele de totală disperare, la cele de sinceră dragoste și înțelegere, și felului cum a știut să fie mamă sau să-și poarte cu demnitate un trecut care nu a fost prea glorios, știînd să ridă dar mai ales să plîngă. În caietul program, interpreta Lydiei Cruttwell spunea: „Aș dori ca, părăsind sala, spectatorul să se gîndească la Lydia Cruttwell cu înțelegerea și blîndețea cu care m-am apropiat eu de ea”. O asigurăm pe talentata actriță că nu numai că am părăsit sala gîndindu-ne la trista soartă a eroinei, dar am adresat un gînd de recunoștință suavei interprete care, sintem siguri, cu pretul unor fantastice eforturi, ne-a adus pe scenă tristetea unei vieți pe cit de zbuciumate, pe atit de nobile datorită felului cum a înțeles că „în viață e bine / Să ai curajul să accepți lucrurile / pe care nu le poți schimba...” Pentru felul cum și-a făcut distribuția, pentru felul cum a știut să-și conducă interpretii ferindu-i de pericolul de-a cădea în melodramă, toate felicitările regizorului George Teodorescu.

DAN BIRLĂDEANU

SORIN HOLBAN

Revoltă împotriva uitării

Obsesia cuvintelor

Romanța aceasta mă obsedează de mult, Mă sfredelește pe dinăuntru ca un burghiu de cuvinte Cu virful bont, care se invirte în gol. Imi caut rana și nu o găsesc, Rana e undeva dincolo de carne. Doar cuvintele se repetă cu obstinație, Ca pe o placă de patefon plină de riduri, Bătrînă, știrbă și răutăcioasă. Aceste cuvinte mă privesc în ochi, Cu propriii lor ochi de mărgele opace, Imi surid cu buze de cenușă, Și-mi spun: Uitarea e scrisă în legile omenești! Mă scutur de silă, dar cuvintele mă îmbrățișează Cu aripi viscoase, de liliac. Uită! — imi poruncește cuvintele, Așa e scris în legile omenești. Uită! — mă imploră cuvintele, Transformîndu-se în fecioare cu sinii dezgoliți, În cupe cu vin dumnezeiesc transformîndu-se, În tot ce are viața mai ademenitor transformîndu-se,

Uită, și vei fi tu însuși fericit. Nu tu trebuie să aprinzi luminări atitor umbre, De mult le-a trecut vremea recviemurilor, De mult coliva lor au mîncat-o corbii. Gîndește-te bine: nu mai ești atit de tînăr, Oglinda nu-ți spune nimic? Primele șanțuri Din jurul ochilor, părul albit Nu-ți spun nimic? Nici nopțile În care tresari fiindcă o clipă nu-ți simți inima, Nici diminețile în care-ți simți prea grea inima nu-ți spun nimic? Încerc să mă smulg din îmbrățișarea cuvintelor, De glasul lor ademenitor încerc să mă smulg. Unde este catargul lui Ulise? Unde sînt frînghiile care să mă împiedice să iau calea sirenelor?

Frînghia memoriei

Există, există o asemenea frînghie Innodată bine în catargul memoriei. Atunci cînd vine băiatul de la școală, Săltîndu-și ghiozdanul, greul ghiozdan, Încărcat de caiete și cărți, de pietricele lustruite încărcat, De acele secrete poveri de copil încărcat, Care pot fi fluturi sau submarine, Cînd vine băiatul de la școală și mă întrebă: ce sînt lagărele, fată? Am învățat azi la școală despre un război, imi spune băiatul, Dar era un război ciudat și puțin caraghios, Fiindcă soldați în toată firea Fugăreau joaca copiilor, în loc să-și vadă de războiul lor.

Ce fel de generali erau aceia, care lăsau soldații să fugărească joaca copiilor? Într-adevăr, ce fel de generali erau? Și ce fel de război era? Încerc să-i explic băiatului cum erau generalii, Și cum era războiul acela ciudat, ba chiar un pic caraghios. Dar cincizeci de milioane de morți sînt prea mulți, Nu încap în imaginația unui copil, Nu încap nici în imaginația multor adulți. Cincizeci de milioane de morți sînt o cifră abstractă, Ca și cincizeci de mii de ani lumină care ne despart de cutare galaxie, Ca și patru miliarde de ani vechimea Pămîntului, Cincizeci de milioane de morți sînt mai puțin decît un mort. Fiindcă un mort, unul singur, are o infățișare concretă, Iar cincizeci de milioane nu seamănă cu nimic, Sînt al manualelor de istorie, al poveștilor celor bătrîni Ca și lagărele, ca și spînzurătorile, ca și chinurile celor torturați. Oare așa o fi? Oare nu se exagerează? Cum poți impușca un copil? Cum poți străpunge cu baioneta pîntecul unei gravide? Poate că așa gîndeau și cei care păseau către moarte, Speranța de viață e atit de absurdă, Încît, chiar văzînd sîrma ghimpată, Și spînzurătorile văzîndu-le, Și fumul crematoriilor văzîndu-l, Și scheletele îmbrăcate în saci dungați, Poate că și atunci unii se întrebau, Cu nădejdea tuturor deznădejdiilor Cuibărită încă într-un ungher tainic: Oare așa o fi? Oare nu se exagerează?

Care vreți dumneavoastră, la alegere Țineți această flacără, pînă ce carnea începe să țipe, Pînă ce singele începe să vomite, Pînă ce întreaga ființă, ca un clopotar nebul, Începe să izbească în clopotele durerii, Pînă ce inima se oprește de spaima durerii. Și apoi turnați-vă o căldare cu apă, Spre a fi iar apți de țipătul cărnii, Și mai aprindeți un chibrit, unul singur... Dar ce departe ar fi acest joc mărunt De adevărul înspăimîntător al acelor clipe, Cînd un om încă viu se afla în fața călăilor. Înceercați să vă inchipuiți groaza de moarte înlocuită cu groaza de viață.

Țipătul umbrelor

Uneori a rămas o însemnare de copil, Pe care omenirea a citit-o cutremurată, Dar au rămas puține însemnări, mult prea puține, Ar fi trebuit să rămîna cincizeci de milioane de însemnări, Care să stea în bibliotecă, lingă Cîntarea cîntărilor, lingă Homer, Cincizeci de milioane de însemnări Care să dăinuie ca un preambul În orice tratat internațional, Care să aibă drept de veto La orice întîlnire internațională, Ori de cite ori se discută soarta lumii, Ori de cite ori uitarea acoperă ca o eclipsă memoria oamenilor. Mă scol noaptea, cu sudoarea spaimei în suflet, Ascult somnul liniștit al copilului, Nu există nimic mai sfînt ca somnul liniștit al copiilor, Și-mi spun că trebuie să caut în continuare, fără odihnă, Cele cincizeci de milioane de însemnări care nu s-au scris niciodată. (Fragment din poemul antifascist „Cu tango înainte“)

Țipătul cărnii

Înceercați să vă inchipuiți nu cincizeci de milioane de morți, Ci un singur om viu adus în fața călăilor. Treceți flacără unui chibrit peste un deget,

Capriciile vremii pun la încercare puterea oamenilor

În multe țări ale Europei, cea de-a doua jumătate a lunii iulie a debutat cu temperaturi neobișnuit de scăzute, cu furtuni, ploți abundente, inundații. Aceste fenomene s-au manifestat cu putere și în țara noastră, atât în partea de vest, mai ales în zona Banatului și Crișanei, cât și în partea de răsărit. Furtunile, pe alocuri cu o viteză de 144 km pe oră, și revărsările de ape au produs însemnate distrugerii și pagube. Pentru a afla amănunte în legătură cu cauzele care au determinat aceste fenomene, ne-am adresat tovarășei Elena Milea, șefă de secție la Institutul meteorologic din București, care ne-a furnizat informațiile de mai jos.

A doua decadă a lunii iulie a început în țara noastră cu o vreme călduroasă specifică pentru luna lui Cuptor. Aerul cald tropical a făcut ca temperatura aerului să înregistreze în cursul zilei de 21 iulie valori până la 36° (Bechet).

În schimb, în Europa centrală înaintase o masă de aer mult mai rece, de natură polară, ce a făcut ca în aceeași zi temperaturile în această zonă să înregistreze valori de numai 12° la 16°.

Masa de aer rece era delimitată de un front atmosferic al unei depresiuni barice din Marea Nordului, care s-a deplasat în 24 de ore (20 VII ora 03 — 21 VII ora 03) până în Europa centrală. Fronturile atmosferice ale acesteia, în drumul parcurs, au determinat ploți abundente, urmate, pe alocuri, de inundații, precum și de intensificări de vânt, în Țările de Jos, Germania și Austria.

În cursul zilei de 21 iulie, acest front, înlesnit și de situația din straturile înalte ale atmosferei, a continuat să înainteze rapid spre țara noastră, unde acționa masa de aer tropical.

Primul contact între aceste două mase de aer s-a produs în zona Iugoslaviei și vestul țării noastre.

Datorită contrastului mare de temperatură și de umezeală, ce s-a creat între cele două mase de aer, a făcut ca și fenomenele legate de acest front să fie mai intense și, pe alocuri, chiar violente.

Astfel, în ziua de 21 VII, de la ora 16, vântul a început să se intensifice în Banat și Crișana, determinând vijelii puternice, însoțite de transport de praf.

Intensificările au fost mai puternice în jumătatea de nord a Banatului și în sudul Crișanei, unde s-au atins viteze până la 40 m/s (144 km/oră) la Banloc, 35 m/s la Arad, 32 m/s la Ineu etc.

De asemenea, au început să cadă și ploți care au avut și caracter de averse, însoțite de descărcări electrice și, izolat, și de grindină.

Deplasându-se în continuare spre est, ploile s-au extins în cea mai mare parte a țării, exceptând sud-estul, unde au avut

un caracter izolat. Intensificările de vânt cu o intensitate mai mică (până la 60 km/oră) s-au produs și în celelalte zone ale țării, în special în sudul și estul țării.

Cantitățile de precipitații căzute au avut în unele zone caracter torențial, totalizând numai în câteva ore valori de 84 l/mp la Vaslui, 70 l/mp la Negrești, 62 l/mp la Cristești, jud. Botoșani, etc.

Ploile ce au căzut în ultimele două zile (21—23 VII) au depășit 50 l/mp în Crișana, 96 l/mp la Borod, 83 l/mp la Oraș Dr. P. Groza, 76 l/mp la Supuru de Jos, 173 l/mp la Stina de Vale, în Munții Banatului (până

Vântul — o tornadă, oamenii — o stavilă

Luni, 21 iulie 1980, zi de vară cu soare mult. Campania secerișului în curs normal. Satele și orașele timișene trăiau și munceau. Dar brusc, cum se mai întâmplă în natură, fără să fie preveniți meteorologii, cerul s-a întunecat. Soarele s-a ascuns, s-au ridicat nori, nori de praf, vremea s-a răcit, aerul a devenit vinat, vântul a născut furtuna. Intensitatea vântului a depășit 100 km/oră.

Întii au spart palele și baloții. Au fost culcate și scuturate lanuri de griu. Au picat poamele și legumele, unele gata de cules. Au dezrădăcinat și arbori bătrâni, și arbori tineri.

Au sărit acoperișuri și scinduri au căzut. Stâlpii s-au încilciti și s-au rupt fire electrice și telefonice.

Totul semăna cu o nemai trăită, în județul timișean, tornadă care cuprindea indeosebi localitățile din jumătatea de nord a teritoriului.

Apoi pe la ora 19, așadar după două ore, vântul s-a astimpărat și s-a lăsat ploaia cu stropi reci și deși.

Au venit oameni, de la primar la muncitor, de la paznic la director, de la electrician la îngrijitor de animale, toată suflarea.

Chiar și copiii, chiar și bătrânii. La indicația Comitetului județean de partid s-a trecut imediat la aplicarea unui program cu trei puncte distincte: înlăturarea urmărilor furtunii; evaluarea pagubelor și asigurarea normală a muncii și vieții și s-au restabilit rapid (până marți dimineață la ora 4.16, deci toată noaptea) rețelele electrice distruse, căile rutiere blocate și legăturile telefonice avariate.

La Teremia Mare, în frunte cu primarul Willi Heinz, calea ferată a fost deblocată de arborii frinți peste linii, iar la Lovrin, tot cu inițiativă urgentă, s-a trecut la repararea acoperișurilor distruse ale magaziiilor de cereale. La I.A.S. Mașloc s-au mobilizat forțe sporite pentru a continua secerișul, folosind combinele cu cabine, de teama unei eventuale grindine care ar fi sporit pagubele la griu.

Din evaluarea făcută în județul timișean rezultă că vremea nefastă a pricinuit

la 115 l/mp la M. Semente), în jud. Vaslui (Vaslui — 91 l/mp) și, pe alocuri, la Botoșani și în Munții Făgăraș.

Referindu-ne la cantitățile ce au căzut în zona Munților Apuseni și ai Banatului, acestea au atins și depășit numai în două zile valorile normale pentru întreaga lună, iar la Vaslui numai în 5 ore s-a depășit valoarea lunară normală (60 litri/mp).

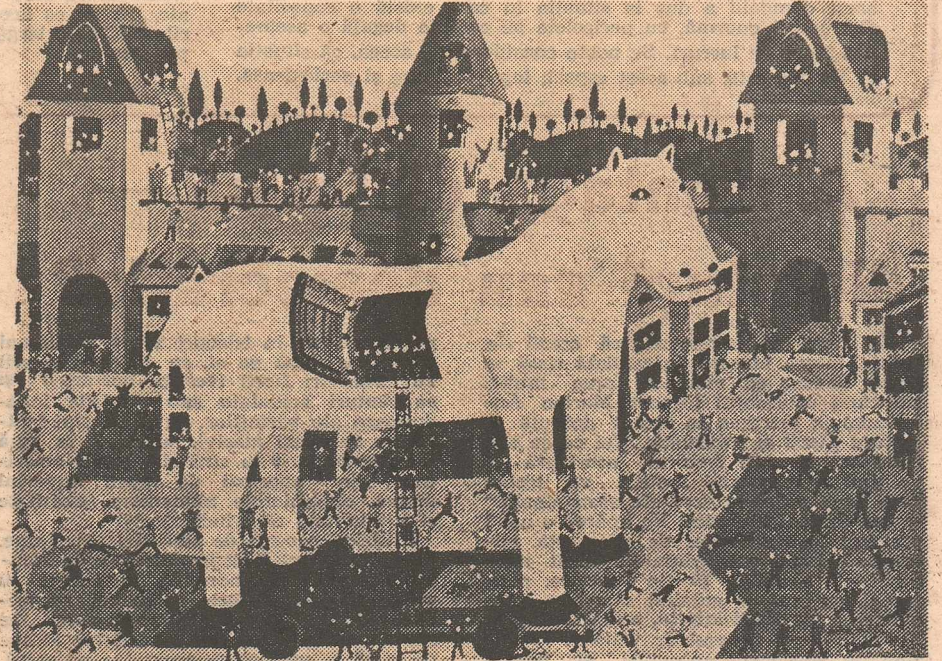
De asemenea, răcirea ce s-a produs a fost accentuată, temperaturile maxime înregistrând o scădere de 19°. Astfel, la Oravița, temperatura maximă a coborât până la 12° (22 VII 1980).

daune în proporție de 20—30 la sută pe 4337 ha griu, 3343 ha floarea soarelui, 579 ha tutun, 2032 ha în ulei, 1392 ha legume, 200 ha vie, 2663 ha plantații pomi.

Au mai fost provocate pagube la cinci adăposturi de animale, 25 ha sere, 114 ha solarii cit și la peste 700 case personale.

De menționat că în nici o localitate nu s-au semnalat victime omenești.

Se muncește și în continuare în două direcții esențiale: înlăturarea totală a urmărilor furtunii și intrarea activităților în ritm normal.

PETRU VINTILĂ : Mitologie

File din istoria spionajului (IX)

Cruciadele

Definirea cuprinzătoare și în același timp succintă a unui eveniment istoric de amploare și însemnătate cruciadelor este deosebit de dificilă. Limitându-ne la secolele XI și XII și la țările din estul bazinului mediteranean, putem spune că aceste cruciade au reprezentat, de fapt, expediții militare de cucerire a unor teritorii din Levant, întreprinse de către feudații vest-europeni în alianță cu biserica catolică și cu virfurile negustorești din orașele italiene.

Chemându-l în toamna anului 1095 pe credincioși sub steagul cruciadelor, biserica de la Roma a urmărit nu numai să abată atenția sărăcimii de la starea mizeră în care se găsea, ci să și declanșeze o mișcare religioasă care să-i permită să supună pentru totdeauna biserica răsăritului. Dar cruciada-țărănilor, pleacă primii către ținuturile Orientului, s-a terminat în mod tragic. Neînarmați, fără provizii și bani, ei au pierit cu miile pe drum, iar cei ce au reușit să ajungă la destinație au fost masacrați de turcii selgiucizi sub privirile satisfăcute ale conducătorilor Bizanțului.

Un rol însemnat l-au jucat în cruciade cavalerii feudali bine înarmați și pregătiți pentru războaiele al căror număr sporise considerabil către sfârșitul primului mileniu. Ei au plecat în prima lor cruciadă în august 1096 constituiți în: grupul lotharingian, în frunte cu Godefroy de Bouillon și cu frațele acestuia, Baudoin de Boulogne, grupul normand din Franța de nord și din Provence, condus de către Raymond al IV-lea de Saint Gilles, conte de Toulouse, și grupul normand din Italia de sud, condus de Bohémond de Tarent și nepotul său Tancred. Nobilii feudali și cavalerii care îi însoțeau rivneau acapararea unor ținuturi și cetăți bogate, pe care să le transforme în comitate sau regate sub stăpânire proprie.

Adversarii armatelor cruciate au fost turcii selgiucizi, care reușiseră să le smulgă bizanținilor teritoriile bogate ale Asiei Mici și Levantului și care se constituiseră acolo în formațiuni statale conduse de sultani, atabegi și emiri; mai târziu, adversarii redutabili ai regilor europeni veniți în cruciada a III-a și ai statelor formate de cruciați în Orient au devenit și arabii (saraizii) din Egipt, între conducătorii cărora a strălucit sultanul Youssef Salah Ed Din (Saladin). Țărăni creștini sau musulmani trăitori în Orientul Apro-

piat au nădăjduit o vreme că noii veniți aveau să aducă o îmbunătățire a situației lor și au început prin a-i sprijini. Când feudații occidentali au introdus formele europene de exploatare, mult mai grele decât cele practicate de turci sau de arabi, populația locală a devenit ostilă cruciaților.

Această descriere cu totul sumară a condițiilor istorice în care s-au desfășurat cruciadele și a forțelor angajate în luptă ne permite să constatăm că activitățile de spionaj și contraspionaj desfășurate pe fondul războaielor cruciate nu au putut fi în nici un caz opera unor servicii organizate și specializate. Fiecare șef militar se preocupa personal de organizarea rețelei informative necesare scopurilor ce le urmărea și dirija direct această rețea în funcție de situație. Numeroasele cronici creștine și arabe ale cruciadelor abundă de relatări ale acțiunilor de spionaj desfășurate atunci.

De pildă, Baudoin de Flandra nu și-a pierdut deloc timpul cu așa-zisa „expediție sfântă” pentru eliberarea mormintului lui Christos. Ajungând în Siria, el s-a asociat cu un șef local armean, pe nume Pakrad, care l-a convins că izgonirea turcilor selgiucizi din cetățile și teritoriile cu populație armeană reprezintă calea cea mai lesnicioasă pentru a pune mâna pe un principat bogat. În consecință, feudații franci lăsară altora gloria cuceririi Ierusalimului și porni cu mica sa oaste prin ținuturile Ciliciei, ajungând la Edessa (localitatea Orfa din zilele noastre) unde domnea un principe bătrân, anume Thoros. Manevrând cu abilitate între diverși conducători ai turcilor selgiucizi care cotropiseră Siria și plătind cu promptitudine tributurile pretinse de aceștia, Thoros reușise să asigure Edesei o anumită autonomie recunoscută și de Bizanț, pentru care principele armean rămânea „gubernatorul roman al Edesei”. Dar Thoros își dădea seama de fragilitatea acestei independențe amenințate din toate părțile și de aceea sosirea lui Baudoin și a cruciaților săi i se păru salvatoare. El a deschis larg porțile cetății în fața nobilului franc pe care s-a grăbit să-l înfizeze, desemnându-l ca moștenitor al său și asociindu-l imediat la conducerea treburilor principatului. Imprudenta s-a dovedit a-i fi fatală bătrânului principe armean. Nerăbdător să se vadă cât mai repede stăpînitor al Edesei, Baudoin a intrat în legătură cu citiva dintre notabilii principatului, dușmani ai lui Thoros, și ca urmare a înlegerii secrete intervenite între ei, aceștia din urmă au atacat și prădat la 7 martie 1098 palatul principelui. Pe moment, Thoros a reușit să se salveze refugiindu-se în turnul palatului, implorându-l de acolo pe „fiul său adoptiv”, Baudoin, să-i vină în ajutor cu cruciații săi. Dar sub pretextul că nu vrea să se amestece în disputele localnicilor, acesta a refuzat să intervină cu forța armelor împotriva atacatorilor.

(Va urma)

I. MOCANU

Lumea în care trăim

Un gigantic și periculos arsenal

Europa este preocupată de destinul ei. Mai mult ca oricând, popoarele acestui continent își pun întrebări privind perspectivele acestei părți a globului într-un moment marcat printr-o tensiune periculoasă. Evenimentele au demonstrat consecințele grave ale recrudescenței politicii de forță, ale unei politici anacronice, în dezacord flagrant cu cerințele acestei epoci. Poate rămâne Europa în afara frământărilor momentului? Fără îndoială, răspunsul nu poate fi decât negativ. Europa nu se poate izola de restul lumii. Dealtfel, nici n-ar fi posibil într-o lume bazată pe multiple interdependențe, caracterizată prin influențe reciproce și prin legături mai stricte decât oricând în istorie. Nici Europa nu este un continent al liniștii. Chiar dacă aici nu există conflicte de genul celor care însingurează alte zone ale planetei, Europa trăiește în incertitudinea pe care o creează acumularea excesivă de arme și armate. Căci Europa este cel mai mare depozit de arme și cea mai mare aglomerare de trupe.

Pe acest continent, care numai în acest secol a cunoscut două conflagrații devastatoare, dintre care prima s-a soldat cu 10 milioane de victime, iar a doua cu 50 milioane, deci, pe acest continent încercat, care nu mai doare repetarea experiențelor dramatice ale trecutului, se află stocate arme nucleare ce echivalează cu peste 100.000 de bombe de tipul celeia care a explodat la Hiroșima. 100.000 de asemenea bombe sunt suficiente pentru a lichida de câteva ori întreaga populație a Terrei. Dar nu-i vorba doar de aceste bombe. În Europa se mai găsesc 72.000 de tancuri și 23.000 de avioane de luptă, iar numărul de militari, raportat la mia de kilometri pătrați, este, pe acest continent, de cinci ori mai mare față de Asia, de 20 de ori mai mare față de America Latină și de 30 de ori mai mare față de Africa. Sint cifre care au mai fost, poate, evocate, dar repetarea lor este indispensabilă pentru că fiecare om trebuie să înțeleagă că Europa acestui moment nu înseamnă doar strălucite monumente, creații magnifice ale spiritului uman, prestigioase realizări tehnice, progres industrial, frumuseți naturale.

Cunoaștem ceea ce Europa a dăruit civilizației umane. Rolul ei în istorie nu mai trebuie menționat. Dar să nu omitem realitățile prezentului. Europa înseamnă, în același timp — iar acest lucru nu trebuie uitat — un gigantic și periculos arsenal de arme ultramodern, de arme nucleare cu o inimaginabilă putere de distrugere. Este o realitate dezlăuită încă în cursul conferinței de la Helsinki și care n-a încetat să se agraveze. Cursa înarmărilor, cu sumele uriașe irosite în acest domeniu a dus la situația în care există o capacitate distructivă enormă, cu pericolele pe care le degajă o asemenea stare de lucruri. Se poate considera, de aceea, că situația în Europa este, sub acest aspect, îngrijorătoare și periculoasă.

Pentru că, potențial, există pericolul ca un nou război mondial — ceea ce evident ar fi catastrofal pentru întreaga planetă — să poată izbucni tot de aici. Iată de ce înmulțirea arsenalelor nu constituie calea spre o reală securitate, deoarece armele nu pot aduce nici securitate, nici pace, ci creează doar insecuritate, tensiune, pericol.

Când discutăm despre viitorul Europei este necesar să luăm în considerare prioritar, această realitate. Este contextul în care trebuie plasată și viitoarea reuniune de la Madrid a celor 35 de state care au semnat Actul final de la Helsinki. Categorie, cea mai bună pregătire a reuniunii de la Madrid ar constitui-o înlăturarea obstacolelor apărute în calea destinderii, eliminarea a inșișii surselor de încordare, astfel încât dialogul european să se poată desfășura într-o ambianță constructivă. Îmbunătățirea climatului politic nu poate interveni de la sine. Ea poate și trebuie să fie efectul direct al acțiunii unite a tuturor forțelor angajate în afirmarea destinderii. În mod deosebit trebuie să se acționeze cu mai multă fermitate pentru traducerea în viață a angajamentelor asumate la Helsinki și în primul rând pentru trecerea la măsuri concrete de dezangajare militară și dezarmare în Europa, fără de care nu se pot concepe o securitate reală și o amplă cooperare pe continent și în întreaga lume. Ca atare, România consideră că în centrul viitoarei reuniuni de la Madrid trebuie să stea aspectele militare ale securității europene, discutarea și convenirea unui program de acțiuni privind înghețarea și reducerea bugetelor militare, retragerea trupelor în granițele țărilor respective, desființarea bazelor militare străine, trecerea la lichidarea concomitentă a blocurilor militare — program capabil să permită progrese concrete în direcția dezangajării militare și dezarmării pe continent. De cea mai mare importanță este să se evite amplasarea de noi arme de distrugere cum sint rachetele pe care N.A.T.O. intenționează să le instaleze pe continent.

Este neîndoielnic că orice pas înainte spre obiectivul dezangajării militare și dezarmării în Europa, ținând seama de rolul și ponderea acestui continent, ar putea contribui la oprirea degradării climatului internațional, ar favoriza destinderea, ar avea o influență binefăcătoare pentru întreaga planetă. Succesul reuniunii de la Madrid poate să determine o evoluție constructivă la scară mondială. Dar acest succes trebuie pregătit. El poate să fie rodul eforturilor tuturor statelor și popoarelor, ale tuturor forțelor progresului și păcii. În ceea ce o privește, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, România va face totul pentru ca viitorul Europei să fie pașnic, pentru ca acest viitor să fie clădit pe o autentică securitate și pe o largă cooperare, în consens cu interesele tuturor popoarelor.

AL. PINTEA ■

Ochii și urechile lumii

Poveste

La 31 mai 1916, în plin război zis mondial, are loc în largul peninsulei Jutlanda din Marea Nordului o bătălie navală violentă între vase engleze și germane. S-au tras de o parte și de alta, 462 de tone obuze și 219 torpile. Multe din aceste torpile și-au atins ținta, altele nu. Cind lupta s-a încetat, una singură, o singură torpilă și-a continuat zborul — așa-numita „torpilă din Jutlanda”. Ea nu a explodat, n-a lovit pe nimeni ci și-a vazut de drum, ca o balenă, ca o rindunică, ca o rachetă scăpată de pe orbită, ca o idee ce nestăpinit. Cel care a lansat-o, de la tubul Nr. 7 al unui cutugator din escadra engleză Beatty, servantul Zbregnew Smith, a declarat că toate torpilele erau dotate cu o personalitate accenuată, unele se caracterizau printr-o mare ambiție de a ajunge la țel, altele erau leneșe și înarătăne. Cea în cauză avea un caracter sincer, plăcut și serviabil. „Nu înțeleg cum a putut să-mi facă așa ceva” — a spus Z. Smith. Afacerea a fost clasă ca „top-secret” de Amiralitatea britanică, dar drumul torpilei din Jutlanda n-a rămas deloc necunoscut. La sfârșitul anului 1918, ea a părăsit apele Mării Nordului, la începutul anului 1920 ea a trecut prin pasul Calais, ca la mijlocul verii să intre în Atlanticul de Nord; 8 ani mai târziu, citeva echipaje o observă în triunghiul Bermudei, apoi apare — văzută de două vase de patrulă — în golful Floridei, ca, ocrărită de noapte, să ajungă pe coastele Venezuelei și la 7 decembrie 1941 să pătrundă în Canalul Panama. Știrea e dată la rubrica de sport a ziarelor, prima pagină fiind consacrată — în acea zi — atacului japonez de la Pearl Harbour. Războiul și-l petrece, până în '45, în Pacific unde mulți marinari americani o remarca și o îndrăgesc ca pe o măsoță a mării. În august '46, pescarii o semnaleză în strimtoarea Sumatrei, descriind torpila ca foarte ruginită și acoperită de scoici. În anul '50, călăuzită de aceeași energie misterioasă, ea „face” Africa orientală, Atlanticul, apare în Brazilia, urcă Amazonul, coboară până la Capul Horn, ca în deceniul următor, minată parcă de o curiozitate nebulă, să călătorească numai în interiorul continentelor, apărând la cascada Niagara, pe fluviul Congo, la gurile Loirei și în marile lacuri africane. Din 1972 însă nu mai există știri despre torpila din Jutlanda. A murit? Cum? Și ce-o făcea să trăiască și să alerge cu o asemenea viteză, ba căutând oameni, ba fugind imediat de ei? Un flux teluric? O reacție chimică? Acea răutate a lucrurilor? Ce era în mintea ei rudimentară din tablă și bobine? Amintirea morților torpilați de alții? Bucuria ei de a nu fi ucis vreodată?

...Această poveste am citit-o într-o pagină a suplimentului de vară al ziarului francez „Le Monde”, însoțită de desene mari explicative, în stilul desuet și fermecător al ilustrațiilor la Jules Verne. Ea se numea „Nimic nou despre torpila din Jutlanda” și era inventată de Philippe Cousin. De la Jules Verne n-am citit poveste mai frumoasă despre omenia care trepidează în somnolac în toate faptele și lucrurile, fie ele diabolice, create de geniul uman. Și dacă zările mai pot publica asemenea povești fastuoase, atunci trăiască zările, trăiască poveștile, povestitorii și lumea toată!

RADU COSAȘU

Alimentația dietetică — dictatură sau democrație?

„În timp ce lumea săracă crapă de foame, lumea noastră îndestulată riscă să crape pentru că mănincă prea mult”, apreciază profesorul francez Marian Afeldbaum în lucrarea sa recent apărută la editura Stock și intitulată „Cei ce se alimentează inegal”. Autorul consideră că va veni vremea cind „politia va trebui să-și bage nasul în crățile gospodinelor” — era tiraniei dietetice. Va apărea o nouă perioadă de prohibiție, de data asta alimentară, mult mai redutabilă decât mica prohibiție a anilor '20 din America, pentru că excesul de grăsimi și zahăr, care afectează populații întregi, este înfinit mai dăunător decât excesul de whisky. Prevăzând un adevărat apocalips al hranei excesive, autorul menționează anumite apropieri cu pasi repezi a unor inevitabile opțiuni. Democrație sau dictatură dietetică?

Deciziile, autoritare sau liberale, ale guvernărilor țărilor bogate vor fi, în materie de dietetică, la fel de pline de consecințe ca, de exemplu, cele în materie de energie sau politică internațională.

Profesorul francez analizează situația alimentară a populației americane, unde excesele alimentare depășesc orice imaginație. „Americanul mijlociu nu ti se arată nicăieri într-o lumină mai clară ca la Disneyworld, în Florida. În fiecare an, printr-un arest parc de distracții aflat sub domnia lui Mickey, Donald, Pluto și colegilor lor care ne încintă, defilează 20 de milioane de vizitatori. Rămii uimit cind întâlnești aici un număr incredibil de monștri, a căror grăsime debordează în sunci și șuncuile. Aceste pahiderme uma-

ne, îmbrăcate în tricouri roz și pantaloni scurți, ce crapă pe ei, se îndoaie veseli cu cîrnăciori fierți (vestiții hot-dogs) și cu băuturi acidulate sub privirile îngăduitoare ale părinților. În S.U.A. sint 4 milioane de obezi masivi, adică 2 la sută din populație. 9 la sută din copii americani sint anormal de grași. Raportul dintre obisnuitele alimentare, obezitate și mortalitate este indiscutabil”.

Utilizind o serie de statistici americane, M. A. relevă că 5 kg în plus față de greutatea considerată normală în raport cu vîrsta și cu înălțimea persoanei respective reduce cu 8 la sută longevitatea. Se apreciază că, în general, obezitatea începe de la 10 la sută peste greutatea necesară. Începind de la 30 la sută, obezitatea este considerată masivă. Între 30 și 40 la sută din americani sint considerați obezi. 3 milioane de adolescenți fac parte din această categorie.

Încercind o explicație a „foamei sătului”, M. A. notează că: „secolele de foamete nu s-au sters din subconștientul umanității. Nu demult revoluția industrială ne-a umplut farfurile și la masă avem reacții de proaspăt îmbogățiti. Disprețuim cerealele, legumele cu conținut de amidon, care saturează fără a fi prea gustoase. Ne trebuie, cum afirmă dieticienii, ceva gustos, care se toaste în pură. Însăși varietatea menulului se întoarce împotriva noastră — cind mîncîm mei sau năut te saturi repede. Dimpotrivă, bogăția paletei noastre gastronomice ne îndeamnă să mîncăm fără să ne fie foame.” În sprii-nul afirmațiilor sale, M. A. aduce rezultatele anchetei întreprinse de comisia sena-

torială Mc Govern cu privire la politica dietetică a națiunii. Întrunită inițial pentru a studia subnutriția din lume, comisia a observat cu groază că poporul american, în marea lui majoritate, mîncă mult și prost. În urma anchetei, comisia a sugerat sante „obiceiuri bune” de care este bine să fie deprindem dacă vrem să trăim: să limităm alcoolul, să luăm trei mese pe zi fără să mai „ciugulim” nimic între ele, să luăm un mic dejun copios, să ne păstrăm greutatea constantă, să practicăm regulat exercitiile fizice, să dormim 7-8 ore pe zi, să nu fumăm. Orice cetățean care respectă cele 7 „porunci” poate trăi pînă la 78 de ani, iar dacă respectă doar trei din ele, longevitatea va scădea pînă la 67. Comisia nu a pus în lumină doar excesul pur și simplu. Excesul este, de asemenea, calitativ și — în pofida vitaminelor cu care americanii se îndoaie — unele elemente prețioase în nutriție lipsesc. Este cazul vegetalelor fibroase a căror lipsă din alimentație este, în concepția medicilor Barbara și David Reuben, principala cauză a cancerelor colonului. „Piinea noastră albă este făcută dintr-o făină atît de pură încît nici gîră-ritele nu o mîncă, piureurile noastre, orezul nostru rafinat, nu mai au deseuri. Nu numai că avînd stomacurile ultrasensibilizate mîncăm mai mult, ci suferim de cancer ale colonului, flebite, hemoroizi, precum și de maladii ale inimii cauzate de lipsa alimentelor fibroase. Un european mijlociu mîncă 8 kg de fibre vegetale pe an, un african 25. Sintem distinsi dar constipați. Rezultatul — în Africa se înțelnesc de 3 ori mai puține cancer ale colonului decât în Europa sau America”.

Disputa continuă. Vor mîncă sau nu mai mult boștii lumii, rămîne de văzut. Cert e că din revărsarea sfidătoare de bunuri consumate irațional de cei avuți, s-ar putea infrupta milioane de subnutriți pentru care o coajă de piine înseamnă viață!

IOAN ROȘCA ■

Un periplu prin cîteva țări africane mi-a permis, de curînd, să realizez fata nevăzută a statisticilor O.N.U. despre stadiul de dezvoltare al Africii. Am avut, de multă vreme, la îndemîna cifrele care indică diversele niveluri în domeniul economic, sanitar, cultural într-o regiune sau alta a „lumii a treia”, cifre zguduitoare chiar și în ceea ce privește concizia. Dincolo de ele începe însă realitatea mai apăsătoare, mai gravă, imposibil de uitat, o realitate grea care îți neliniștește memoria și îți rămîne grevată ca o tăietură imposibil de cicatrizat.

Africa este o lume distinctă și netă, tumultuoasă, dar împovărată de meandrele unui trecut pe care vechile puteri coloniale l-au complicat și l-au urîțit în numele unei contabilități a jafului avînd proporții de necrezut.

Imensele bogății ale acestui continent (petrol, uraniu, aur, diamante, fier, cărbune, minereuri „strategice”) muștesc sub o scoarță ea însăși de o furibundă productivitate. Ogoarele de azi ale Africii sint o picătură din oceanul de holde potențial, kilowații extrași din apele vijelioase care despică, într-o plasă strînsă, junglele sint o picătură din torentul fantastic de electricitate ce există, potențial, în mîțele generoase ale apelor africane. Acelasi potențial imens se ascunde acolo unde școlle nu au apărut încă, unde industriile nu au apărut încă, la marginea de început a speranței. O speranță firească, elementară, legitimă.

Descătușată, în covîrșitoarea ei majoritate, din cleștele rapace al colonialismului Africa s-a lovit de ten-taculele, abile și eficiente,

ale neocolonialismului, ale companiilor transnaționale sau mai mici prăvălite pe piețele „negre” cu o lăcomie teribilă deși disimulată. A început o nouă luptă, în noi condiții, dar avînd în esență același obiectiv: cîștigarea independenței. A uneia eco-

nomice fără de care cea politică nu există în termenii ei practici. Așa-numitul dialog Nord-Sud este mai degrabă o confruntare intreruptă de discursuri de bune intenții. Noua ordine economică, înțrătată în conștiința universală ca un imperativ stringent și promovată atît de tenace și lîmpede de România, nu este

un deziderat teoretic, un exercițiu de asanare a lumii de racilele ei îngrozitoare, ci o condiție fundamentală, de neocolit, răscolitoare, este o treaptă indispensabilă pe un drum la capătul căruia omenirea poate atinge progresul în pace.

Țările lumii a treia reprezintă 70 la sută din populația globului. Lor le revin însă doar 17 la sută din venitul mondial. Imensa masă umană încartiruită în perimetrul acestei „lumi” este admonestată furios de procentele mizeriei: 20 la sută suferă de o gravă subalimentație, 50 la sută nu au acces la apă potabilă, 50 la sută din populație avînd

o vîrsta de peste 15 ani este analfabetă, 55 la sută formează grupul „inutililor”, al șomerilor, 60 la sută nu beneficiază de îngrijire medicală. Exemplele ar putea continua, dar nu conturează decât o realitate indeobște cunoscută și anume că sute de milioane de oameni sint striviți, clipă de clipă, de o necruțătoare și cumplită nedreptate.

Sute de milioane de oameni nu au ce mîncă, nu au ce bea, nu învață și nu muncesc, iar universul lor moral și fizic este comprimat dubleros în magma mizerabilă a slumsurilor care asediază și, adesea, își croiesc drum pînă în miezul marilor orașe. Africa nu face excepție de la această... regulă a lumii a treia. Dimpotrivă: o demonestrează complet și zguditor.

Sărăcia teribilă nu este însă un dat implacabil, un factor de regresie obiectiv. Africa e bogată, populația ei vie și dornică de prefaceri, puternică în acțele de edificare, hotărîtă în croirea unui drum propriu. Ceea ce reprezintă o povară cumplită și, pînă la urmă, fără perspectivă este oriunduala actualiei economii mondiale care macină lumea a treia fără echivocuri și fără menajamente.

Africa deține 30 la sută din materiile prime ale lumii, multe de bază, dar reprezintă doar 2 la sută din producția mondială. Acesta este scorul exact al neocolonialismului din anii '80. Un scor pe care Africa îl va corija, îndubitabil, pentru că împilarea acerbă de acum reprezintă un halucinant anacronism. Și ca toate anacronismele nu poate avea o viață lungă...

RADU BUDEANU ■

Mondo umano ?

Noua numărătoare

Gratie unui prieten anticar — profesionist de excepție și de o bunătate coplesitoare — primesc două fotografii din anii '30 ce surprind doi dintre magnatii epocii. Imaginile sînt dintre cele mai semnificative. De pildă, într-una, celebrul bancher american John Pierpont Morgan este imortalizat pe peliculă în timpul unui interogatoriu de care, la 7 ianuarie 1936, i l-a luat Comisia pentru Armată a Senatului american. Cauza: atitudinea lui John Pierpont Morgan în timpul primului război mondial. În cea de-a doua, datată 31 august 1937, Andrew William Mellon, multimilionarul de pe aceleasi meleaguri ca și Morgan, este prezentat ca unul dintre cei mai mari filantropi ai lumii (de atunci) și ca un „foarte mare cunosător de artă”. Intre timp, atît J.P.M. cît și A.W.M. au încetat din viață, dar din averile lor nu s-a pierdut mai nimic.

Este și ceea ce arată recent ziarul francez „Le Figaro” ocupîndu-se de un recensămînt mai special. Ce a rezultat cu acest prilej? În 1978, anul numărătorii lor, ei, milionarii, erau 250 000, în S.U.A., față de 180 000 cu sase ani mai înainte. Pe de altă parte, dacă în 1948 erau 13 000, în 1978 erau 250 000; un milion de dolari din anii '40 au aceeași putere de cumpărare ca 580 395 în 1950, 473 934 în 1960, 316 001 în 1970 și (vai!) 182 815 în 1980. După cum scrie „Le Figaro” echivalentul unui milion de dolari din 1900 este azi de 5,5 milioane dolari. Alte statistici: femei 50,4 la sută, bărbați 49,6 la sută; căsătoriti 59 la sută; celibatari 9 la sută, văduvi 24 la sută, divorțati 8 la sută, virșta; din 5 de ani — 32 la sută; 50—64 ani — 34 la sută; peste 65 de ani — 31 la sută; virșta necunoscută 3 la sută. Ce fac cu averea lor: acțiuni — 48 la sută, alte plasamente — 22 la sută, proprietăți imobiliare sau funciare — 12 la sută; bonuri de tezaur — 5 la sută, lichidități — 4 la sută, alte bunuri — 4 la sută; altele — 5 la sută. Statisticile respective sînt citate după cunoscuta publicație americană „U.S. News and World Report”.

Recensămîntul amintit a uitat sau în mod deliberat a ignorat (din motive care nu se cunosc) să spună că există chiar și o școală specială pentru copii respectivilor multimilionari. E adevărat, e cam departe, în Scotia, dar ea există!

Și tot recensămîntul amintit a uitat să spună că „bogatii” cei „bogatii”, cum sînt unii dintre cei 250 000, își ofereau biciclete de aur și diamante, iar alții aveau telefoane în casele lor de la țară pe care, dacă le foloseau, musafirii trebuiau să bace fise: unii și-au construit castele pe 20 000 ha (mărite ulterior!), iar alții, sau tot ei, ofereau invitații de seamă o ceașcă cu ceai, un biscuit și... o țigară, iar după plecarea acestora nu se jenua să fumeze chiar chistocurile din somptuoasele și scumpele scrumiere.

Toate bune pînă aici: (mulți) milionarii există, puterea banilor lor a scăzut, ei se mai și vaită suficient din cauza asta, dar nici să fie deplîși sau recenzați constant nu cred că e cazul. Mai ales că rivalitatea și concurența oarbă dintre ei nu îndeamnă la așa ceva.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

— Am făcut și noi un mic orificiu în zid, fiindcă această încăpăre nu are o ventilație ca lumea. (După „Schweizer Illustrierte” — Elveția)

Valoroase inițiative românești pentru rezolvarea problemelor contemporaneității

Politica externă activă, dinamică, comprehensivă, constructivă, cu largi deschideri a României socialiste în ultimii 15 ani, politică inspirată și elaborată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, se bucură în lume de o deosebită apreciere și stimă. În contextul acestei politici, România a luat numeroase inițiative concrete. Nu există problemă importantă a vieții internaționale din ultimul deceniu și jumătate în legătură cu care România să nu fi făcut, la O.N.U. sau în cadrul altor organisme internaționale, în toate împrejurările posibile, propuneri concrete, raționale, judicioase, realiste, menite să contribuie la rezolvarea problemei respective, la desindere, pace și progres pe planeta noastră.

Din inițiativa României, împreună cu alte state, O.N.U. a adoptat numeroase rezoluții, printre care cele privitoare la lichidarea ultimelor vestigii ale colonialismului, la consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor, la diferite aspecte ale dezarmării, la punerea științei și tehnicii moderne în slujba dezvoltării etc. Tot la inițiativa țării noastre, împreună cu alte state, a avut loc Sesiunea specială a O.N.U. consacrată dezarmării, al cărei document final are la bază numeroase propuneri și idei avansate de România; la propunerea țării noastre a fost convocată Conferința Națiunilor Unite pentru știință și tehnologie în slujba dezvoltării, desfășurată anul trecut la Viena; de asemenea, Sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată noii ordini economice internaționale, eveniment ce va avea loc în acest an, a fost convocată din inițiativa României, împreună cu alte țări. Numeroase au fost inițiativele României și în alte împrejurări, cum au fost, de pildă, cele în legătură cu înfățișarea securității europene.

O problemă de cea mai mare importanță a contemporaneității o constituie reglementarea prin mijloace pașnice a diferendelor dintre state. Analiza profund științifică a fenomenelor și evenimentelor care au avut loc pe plan mondial, întreprinsă în ultimii 15 ani în documentele partidului nostru, în scrierile tovarășului Nicolae Ceaușescu, a relevat caracterul deosebit de complex și contradictoriu al lumii contemporane. Concluzia de excepțională valoare teoretică și practică trasă de partidul nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu din analiza situației mondiale este că în condițiile lumii de azi, în care s-au acumulat cantități uriașe de arme, capabile să distrugă în întregime viața pe pămînt, războiul trebuie cu desăvîrșire exclus din viața omenirii. Acest lucru este posibil prin acțiunea fermă, unită a tuturor popoarelor, vizind abolirea definitivă a politicii imperialiste de forță și dictat, încetarea cursei înarmărilor. Avînd în vedere tendința oricărui conflict armat de a căpăta extindere și evoluții imprevizibile și incontrollable, metoda tratativilor, a negocierilor directe, în spiritul stimei, respectului reciproc și voinței de a se ajunge la soluții corespunzătoare intereselor fundamentale ale tuturor părților implicate, se relevă ca o cerință imperioasă a păcii și securității internaționale. Iată de ce orientarea în direcția reglementării exclusiv prin mijloace pașnice a oricărui

diferendă dintre state face parte din constanta politicii externe românești în cei 15 ani de conducere a destinelor țării de către tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În întreaga perioadă care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, orientarea principală privind rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor a fost nu numai afirmată, ci și transpusă cu consecvență în practică în activitatea partidului și statului nostru pe plan internațional. Sînt cunoscute, în acest sens, inițiativele și acțiunile întreprinse de România, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, pentru soluționarea globală, justă și viabilă a conflictului din Orientul Mijlociu — prin retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate, rezolvarea problemei palestinene, inclusiv crearea unui stat palestinian independent, prin garantarea dreptului la existență independentă și suverană a tuturor statelor din zonă. La fel de perseverent a acționat România pentru stingerea focarelor de conflict și tensiune din Africa și din alte părți ale lumii. Alături de aceste acțiuni, desfășurate mai ales în cadrul relațiilor bilaterale ale României cu diverse state, de o mare importanță sînt inițiativele și eforturile țării noastre în cadrul forurilor și organismelor internaționale. Fără îndoială că prestigiul deosebit de care se bucură în prezent în lume România și președintele ei sînt în bună măsură expresia recunoașterii modului concret și activ în care au acționat pentru reglementarea pașnică, politică a tuturor litigiilor dintre state. Aceeași orientare va avea politica externă a țării noastre și în viitor. „Vom acționa — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca și pînă acum, neabătut, pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase numai și numai pe calea tratativilor. Considerăm că este în interesul tuturor popoarelor ca orice divergențe, orice neînțelegeri să fie soluționate pe calea tratativilor, pornind de la respectarea dreptului fiecărui popor la independență, la organizarea vieții proprii așa cum dorește, fără nici un amestec din afară”.

Pornind de la convingerea că tinăra generație este purtătoarea unor valori ce asigură mersul ascendent al omenirii spre noi etape ale civilizației, spre o lume eliberată de servituțiele trecutului și de incertitudinile generate de conflictele și marile probleme nesoluționate ale epocii actuale, România a luat, pe plan internațional, numeroase inițiative cu privire la tineret. Pornindu-se de la aceste inițiative, s-au adoptat la O.N.U. documente importante: „Declarația cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare”, în 1965; rezoluția referitoare la educarea tineretului în spiritul respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, în 1969; rezoluția „Acțiuni concertate la nivel național și internațional pentru a răspunde nevoilor și aspirațiilor tineretului și a promova participarea sa la dezvoltarea națională și internațională”. Tot România a fost și inițiatorea dezbaterilor de la O.N.U. din anii 1976—1977 privind educarea tinerei generații în spiritul înaltelor idealuri de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. După cum se știe, la inițiativa României Organizația Națiunilor Unite a proclamat, la ultima sesiune a Adunării Generale,

Metamorfoze pariziene

„Cobor strîmța, agitata, comerciala stradă Montorgueil, dau colțul bisericii St. Eustache și ajung la Hale. Spațiul respectiv al cărui destin a declanșat în presă dispute pătimate, este un vast și frîmțat santier. Peste puțin timp aici se vor deschide sute de magazine, situație pe mai multe nivele. De pe acum, o parte din ele exoun cele mai diverse mărfuri. Dar semnele de întrebare, protestele chiar, mai persistă, și nu-i de mirare, fiindcă parizianul își iubeste într-un mod idolatru orașul, nefiindu-i deci indiferentă înfățișarea acestuia. Orice încercare de inovatie se lovește de acest spirit conservator. Înălțarea Turnului Eiffel, acum nouă decenii, a produs o furtună de proteste, scriitorii de vază, oameni politici, ziaristi organizînd adevărate campanii pentru demolarea hidosului colos de oțel care, după opinia lor, distrugea armonia Parisului. Astăzi, pentru mulți el reprezintă însuși simbolul Orașului Lumină (ca să nu mai vorbim de foarte importante beneficii încasate de municipalitate de pe urma vizitării lui de către milioane de turiști de pretutindeni).

La fel s-a întimplat mai recent, odată cu construcția centrului cultural Georges Pompidou. Clădirea respectivă aduce a rafinărie, tubulatură ei enormă și conforționată este vopsită într-un roșu violent. Desigur, arhitecții care au conceput-o, au vrut să facă o demonstrație, șocantă, violentă. Funcționalul ridi-

cat la rang estetic. Gestul lor, atît de contestat încă, nu trebuie neapărat să producă perplexitate. El se înscrie în acel spirit contestatar galic care se manifestă periodic în arte, și nu numai aici.

Hugo cu Ernani a fost huldut, impresionistii, fauvistii, în poezie — suprarealistii — ca să nu-i amintim decît pe aceștia, au fost mult timp considerați nebuni sau impostori. Desigur, nu orice inovație în artă presupune neapărat și talent și niciieri ca la Paris nouătea nu îmbătrînește mai repede. Dar există o febrilitate a spiritului, o căutare a noului, lipsită de complexe care nu o dată au revoluționat arta.

Baronul Haussmann a fost huldut și blestemat de contemporanii săi fiindcă a demolat cartiere întregi, istorice pentru a deschide marile bulevarde care constituie astăzi mindria Parisului. Sigur, putem înțelege și cealaltă stare de „spirit francez”. Cea cazanieră, conservatoare, îndrăgostită de trecut, cîrînd la orice încercare considerată a atenta la obiceiurile sale. Dar din aceste ipostaze contradictorii ale spiritului galic se nasc atitudinea critică, punctul de vedere afirmat cu tărie.

Să nu ne mirăm deci că demolarea vechilor hale și construcția celor noi au produs și produc atîtea dispute. Care parizian autentic nu se simte, organic legat, as zice, de acest „ventre de Paris”, univers agitat, vesel și colorat, sugerînd prin bogăția și revărsarea de zgomote, su-

anul 1985 drept „An internațional al tineretului”. În atenția Națiunilor Unite se află și alte importante propuneri românești, cum sînt: înființarea unui Consiliu Mondial al O.N.U. pentru problemele tineretului; convocarea, sub auspiciile O.N.U., a unui Congres mondial al tineretului, precedat de reuniuni regionale și interregionale. Numeroase au fost inițiativele și acțiunile românești, în domeniul tineretului pe plan regional sau bilateral. România a fost printre inițiatori și a adus o contribuție însemnată la reuniunile internaționale organizate în ultimii ani, dintre care menționăm: Seminarul european consacrat participării tineretului la viața națională și socială (București, 1978), Conferința europeană în problemele dezarmării (Budapesta, 1978), Festivalul internațional al tineretului și studenților (Havana, 1978), Seminarul internațional privind contribuția studenților la lichidarea subdezvoltării (București, 1979).

În cei 15 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea, România a militat și a acționat consecvent pentru realizarea de înfelegeri pe plan regional în direcția păcii și colaborării. Este cunoscut că la inițiativa României Organizația Națiunilor Unite a adoptat o importantă rezoluție privitoare la dezvoltarea acțiunilor pe plan regional și a relațiilor de bună vecinătate între state cu orînduiri sociale diferite. Un loc însemnat în aceste preocupări ale țării noastre îl ocupă eforturile consecvente pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și înfelegerii. Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a afirmat ca un militant strălucit pentru cauza prieteniei între popoarele din Balcani, aducînd prin gîndirea, inițiativele și activitatea desfășurată o contribuție înestimabilă la promovarea acestei cauze. Datorită acestei activități neobosite, între care la loc de frunte se înscriu multiplele intîlniri și contacte la nivel înalt, România întretine în prezent relații bune, de strînsă colaborare cu toate țările din Balcani și militează cu consecvență pentru extinderea conlucrării bilaterale și multilaterale, în interesul tuturor popoarelor din zonă, al păcii și colaborării în lume. Pentru a se asigura acestor relații un cadru adecvat de stabilitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a susținut ideea largirii reuniunilor interbalcanice și contactelor la diferite niveluri, crearea unor organisme instituționalizate de conlucrare în diferite domenii. Propunerile făcute de țara noastră, sub îndrumarea nemijlocită a președintelui Nicolae Ceaușescu, privind colaborarea economică și tehnică în Balcani, propuneri făcute la reuniunea de la Atena din 1976 și în cadrul sesiunilor diferitelor organisme și organizații de colaborare interbalcanică, au intrat o largă recunoaștere internațională. Aceste propuneri au în vedere cooperarea în domeniul cum ar fi transporturile și telecomunicațiile, energia, agricultura, comerțul, apărarea mediului înconjurător și altele, fiind menite să creeze condiții favorabile procesului de transformare a Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării prietenești.

Inițiativele și acțiunile României pe plan internațional, întreaga politică externă a țării noastre din ultimii 15 ani au consacrat Republica Socialistă România ca țară liberă, independentă, prosperă, iubitoare de pace, animată de idealurile solidarității și colaborării internaționale, iar pe președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, drept personalitate de prim rang a lumii contemporane, strălucit promotor pe arena internațională al unei politici realiste și constructive, strateg al păcii, securității și înfelegerii între popoare.

ION D. GOIA ■

nete, mirosuri, prin imbulzeala de nedescris de la tarabele supraincercate, însăși vitalitatea frenetică a marelui oras? De secole, acest spațiu se confundă cu istoria populară, deci cea cu adevărat autentică a Parisului. Lîngă biserica St. Eustache erau expusi legați pe roată falsificatorii, hotii, codoasele. Revoluția franceză a suprimat acest supliciu. Pictorii secolului trecut au ilustrat în lucrări pline de vigoare viața Halelor. Zola le-a imortalizat în cunoscutul său roman. Între 1854 și 1866, Halele suferă transformări radicale. Apar construcțiile metalice, baviiloane dotate cu pivnite enorme. Aici, spre dimineată, noposesc chefluii pentru a se dregă cu supă de ceapă melci, ciolan de porc și alte delicatessuri, în puzderia de mici restaurante din iur.

În 1969, Halele, mai precis instalațiile considerate a fi demodate și nemaifăcînd față solicitărilor, sînt demontate și transferate la Rungis.

Pe terenul rămas disponibil se desfășoară una din cele mai impresionante lucrări de urbanizare și sistematizare. Se vor construi, s-au și construit deja, după cum aminteam, pe mai multe nivele un lant de magazine cu cele mai diferite profiluri. Se vor amenaja spații pentru expozitii, iar la suprafață vor fi grădini, fîntini artistice, promenade, un hotel restaurant și cafenele. Pînă atunci, parizienii vin, observă, comentează, rezervîndu-si verdictul pentru mai tîrziu.

Sînt convinși că, indiferent de dimensiunea reușitei finale, vor fi destule critici. Tradition oblige!

MIHAI HETCO ■

Prin telefon, de la trimisul nostru special
la Olimpiada de la Moscova

Primele medalii

Omul care joacă

Alergînd de mic...

Ziua a treia ne-a adus primele medalii.

E marți seara, conform obiceiului plouă, iar Olimpiada 1980 se pregătește să-și sărbătorească vîrsta de 3 zile fără a pune la socoteală și după-amiaza destinată festivității de deschidere.

Pentru că tot sîntem aici, să adăugăm că un român, Al. Șiperco, a fost cooptat în Comisia Executivă, organism pe care confratele francez Michel Clere îl numea „trustul creierului în C.I.O.”, o astfel de alegere, mai mult decît onorantă, constituind o dovadă în plus a stimei și prețuirii de care România socialistă, sportul tricolor, se bucură în contemporaneitate.

Duminică dimineața, caravana olimpică a luat startul, purtînd cu ea un întreg arsenal de culori și optimism, fiecare participant sperînd că duce în raniță bastonul de mareașal.

La poligonul Mitisci. Dan Iuga, locul 17, la pistol liber, cit și Mircea Ilica, locul 11-15 la armă liberă calibrul redus, au dezamăgit, după cum mai tirziu, încălcînd nițel cronologia relațiilor, au dezamăgit voleibalistele (1-3 cu Bulgaria), voleibaliștii (1-3 cu Polonia) și, mai ales, poloștii (3-5 cu Olanda). Aceștia din urmă merită parcă o atenție specială. După un început mai mult promițător, 6-6 cu Ungaria, campioana de la Montreal, după o victorie lejeră în fața Greciei, poloștii s-au înecat la mal, pierzînd confruntarea decisivă cu Olanda, coborînd astfel în turneul pentru locurile 7-12. Contra Olandei le-ar fi fost suficient un meci egal, pentru calificare, dar au tras din pachet, și ei, o carte necîștigătoare.

Pe aceeași linie, a rezistenței minime, s-au situat halterofiliile Gheorghe Maftei și Petre Pavel, clasați pe locurile 7 și, respectiv, 8 la categoria 56 kg, ca să nu mai vorbim de săritoarele de la trambulina mică, Lucia Hociotă (15) și Felicia Cirstea (23), care nu au contat în nici un fel.

În bazinul Olimpiiski, în finala stafetei de 4x100 mixt, adjudecată de echipa R.D.G. cu record al lumii și al jucătorilor, Bunaciu, Paraschiv, Prass și Pănulescu, n-au putut ține pasul, lămurindu-ne încă o dată cite mai sînt de făcut în natația noastră. Să subliniem însă că locul 7, datorat timpului de 4:21,27, reprezintă cea mai bună performanță din istoria participării olimpice românești. De remarcă că, după schimbarea asigurată de Carmen Bunaciu, ștafeta tricoloră se afla în poziția a doua, ceea ce justifică optimismul cu care așteptăm, pentru miercuri seara, finalele probelor de 100 și 200 m spate.

Fie ca la ora la care aceste rînduri ies

de sub țipar Carmen Bunaciu să fi intrat în posesia unei medalii!

Să zăbovim o clipă în Palatul sporturilor de la Lujniki, locul de desfășurare a întrecerilor de gimnastică. Pe locul 5, după exercițiile impuse, băieții au încheiat concursul pe locul 4, Dan Grecu rămînînd, la inele, în lupta pentru o poziție cit mai onorantă, avînd chiar șanse de a urca pe podium.

În orice caz, să consemnăm isprava formației masculine de gimnastică, ocupanta celui mai valoros loc din cronica prezentei noastre la Jocuri. Cum era și firesc, ne-am legat mari speranțe de echipa de fete, campioana mondială la Fort Worth, gruparea avînd-o în frunte pe Nadia Comăneci, de 3 ori medaliată cu aur la Montreal. Ca de obicei, Nadia a evoluat la cote excepționale, determinînd brigada de arbitre să-i acorde nota maximă la birnă, un 10, care a smuls sălii arhipline un tunet de aplauze.

Din păcate o tragere la sorți nefericită, în conformitate cu care româncele au intrat în competiție înaintea principalelor adversare, inaugurînd chiar concursul la două aparate (paralele inegale și birnă), le-a privat de clasificări superioare, juriul neavînd la îndemină suficiente elemente

Constantin Alexandru (stînga) și Petre Dicu din lotul de luptători au cucerit primele medalii olimpice pentru culorile sportive românești.

de comparație. În partea a doua a reuniunii, cînd și-au desfășurat programul gimnastele din U.R.S.S. și R.D.G., arbitrele s-au arătat foarte darnice, adversarele noastre devenind beneficiarele unei situații privilegiate. Nu-i puțin adevărat că și citeva din componentele echipei României, Cristina Grigoraș și Dumitrița Turner, îndeosebi n-au dat randamentul scontat, evoluția ultimei fiind marcată de o inexactitate la paralele, sancționată de arbitre cu 9,15.

Pentru că am ajuns cu relatarea la medalii, să menționăm că ziua a III-a a Olimpiadei ni le-a adus pe primele.

Deși invins la puncte, în turul inaugural, luptătorul Constantin Alexandru nu și-a pierdut singele rece, izbutînd să se claseze al doilea la categoria 48 kg, medalia aceasta, purtînd numărul jubiliar 100 în istoria participării românești la competiția celor cinci cercuri, este rodul dirzeniei și al sudorii, al talentului și al perseverenței, ea venînd să se adauge într-o panoplie de trofee demnă de un mare campion.

Intrecîndu-l cu puțin timp în urmă pe ungurul Sereș, 10-5, Alexandru și-a apropiat cea dintîi distincție olimpică, el fiind de două ori campion al lumii (Mexic 1978, San Diego 1979) și de 5 ori campion al continentului (Madrid 1974, Ludwigshafen 1975, Brusa 1977, Oslo 1978, București 1979) cea de-a doua medalie românească a zilei a fost adjudecată tot la lupte greco-romane, Petre Dicu clasîndu-se al treilea la 90 de kg. Oltean din Gostavăț, în vîrstă de 26 de ani, studentul Petre Dicu a impresionat printr-o stăpînire de sine deosebită, performanța de aici, de la Moscova, anunțînd o carieră dintre cele mai strălucitoare, explicabilă, înainte de toate, prin muncă și seriozitate.

Din capitala Olimpiadei 1980, cufundată la această oră în noapte și ploaie, adresăm celor doi bravi luptători români sincere felicitări pentru modul demn, bărbătesc, în care s-au arătat capabili să lupte, devotați și harnici, pentru culorile sportive ale țării, pentru gloria ei.

În ceea ce îl privește pe boxerul, Dumitru Șchiopu, Ionel Budușan, Dumitru Cipere și Florian Livadaru, citați în ordinea categoriilor, au depășit primul tur, pentru ei însă greul fiind abia la început. „Veteranul” Simion Cuțov, în care ne pussem mari speranțe, a părăsit după cel dintîi meci ringul olimpic, fiind invins, decizie 5-0, de sovieticul Konokbaev. Înfrîngerea celui mai mic dintre frații Cuțov i-a surprins pe specialiști, adversarul său ne-arătîndu-se superior decît sporadic și, în plus, fiind de două ori avertizat în ultima repriză de arbitrul englez Pollard! Juriul nu a luat în considerare infracțiunile comise de Konokbaev, declarîndu-l învingător, unul dintre judecătorii argentiniani Morillas, mergînd pînă acolo încît a punctat 60-55!! Ar fi bine, gîndim, ca arbitrii judecătorilor să se fi oprit la meciul în discuție, restul pugiliștilor români aflîndu-se încă în luptă. În ceea ce îl privește pe Cuțov, dublu campion al Europei și vicecampion al lumii, să nu hulim, să-i recunoaștem meritele, mai mari sau mai mici, în numele sutelor de ore de înclăștare petrecute între corzi și, firește, al satisfacțiilor pe care ni le-a adus. La 28 de ani, Cuțov n-are dreptul, din cauza unei decizii care după multe opinii îl nedreptățește, să se considere un boxer terminat și e de datoria noastră să-l convingem că lucrurile stau așa și nu altfel.

VIDIU IOANIȚOIAIA

Moscova, 23 iulie 1980

La închiderea ediției:

Gimnastele noastre — vicecampioane olimpice!

O performanță remarcabilă a minunatele noastre fete — Nadia, Emilia, Melita, Rodica, Dumitrița și Cristina, — o performanță ce atestă încă o dată înaltul nivel al școlii românești de gimnastică.

Cu atît mai strălucitor este acest argint ce încununază încă o dată eforturile echipei noastre de gimnastică, cu cit el a fost obținut în condiții de concurs dificile, în care gimnastele noastre, ca și în alte dați, s-au confruntat nu doar cu adversare de valoare, ci și cu dezavantajele tragerii la sorți și cu handicapul, pe care îl resimțim, trebuie s-o recunoaștem, oricît ai avea moralul de tare, al unei severități inegal distribuite din partea brigăzilor de arbitraj. Transmisia TV, ceva mai atentă și cu prezența sportivilor români, decît în zilele precedente, ne-a oferit un supliment de detalii asupra modului pînător în care a funcționat arbitrajul la exercițiile liber alese pe echipe. El a fost, în funcție de sportivele care evoluau la un aparat sau altul, cum se spune

pentru unii ciumă pentru alții mămă. Exercițiul antologic al Nadei Comăneci la birnă, indiscutabil regină a acestui aparat, a fost notat cu 9,90, în timp ce alte sportive, cu evoluții presărate cu imprecizii și ezitări, au fost punctate la fel sau chiar mai bine. E un exemplu. La sol, situația s-a repetat: Nadia, Emilia și celelalte componente au avut evoluții de excepție, primind note inferioare unor sportive ale căror exerciții, cu evidență, nu le-au fost superioare.

De-a dreptul penibile, și integrîndu-se în același climat de întrecere nepropice echipei noastre, au fost dese întîrzieri în afișarea notelor, și asta mai cu seamă în cazul evoluțiilor excepționale ale sportivelor noastre, întîrzieri care au pus la grea încercare nervii, afectînd psihicul chiar și al unei competitori de talia Nadei, recunoscută pentru calmul și stăpînirea de sine.

Carențele acestea, ale unui arbitraj tendențios, s-au vădit cu prisosință în ultimul schimb la aparate, cînd

sportivele noastre — aflate la paralele și în acel moment la numai 90 de sutimi de locul I — încep cu note evident în discordanță cu evoluția lor, în timp ce, la aparatele vecine, unde evoluează adversarele lor pentru locurile pe podium, generozitatea arbitrelor devine de-a dreptul debordantă (la sol, de pildă, s-a dat un singur 9,90, restul doar 9,95 și 10!). „Zecele” Emiliei Eberle, pe deplin meritat, nu mai poate schimba situația.

Concursul pe echipe se încheie, primul loc pe podium fusese decis și în atare condiții, neșansa Nadei Comăneci (neșansa și prin faptul că arbitrele de aici aveau să sancționeze o cădere în cazul ei mult mai sever decît au făcut-o în cazul altor sportive, care la Montreal au comis aceleași greșeli!) este într-un fel explicabilă, pentru o atare tensiune artificială creată, și-a pus inevitabil pecetea chiar și pe „mirabilul ei psihic”.

Tocmai psihicul de care se leagă în continuare speranțele noastre îndreptățite. Aflată la 30 de sutimi de prima clasată, împreună cu Emilia, situată pe locul 3, Nadia are încă șanse, prin puterea ei de mobilizare, prin măiestria ei inegalabilă să-și reconstruiască Moscova titlul de cea mai bună gimnastă a lumii. Cu absolut necesară condiție, pentru asemenea întreceri, pentru toate întrecerile sportive, de fapt, a înlăturării viciorilor de arbitraj, a asigurării unui climat de exemplară corectitudine.

GEORGE IONESCU

CORNEL DINU

Flacăra Redacție: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312 cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Sector publicisti-comentatori (Ilie Purcaru, Nicolae Cristache, Nelu Ionescu) - 1 517, 1 523; Secția politică-economică (Lionel Nițescu, N. G. Mărgăritu, Ion D. Goia, Liviu Timbus) - 1 623; Secția cultură-cenaciu (George Arion) - 1 519; Secția probleme social-căldărești (Adrian Dohotaru) - 1 518; Sector știință, sport (Ovidiu Ioanițoiaia, Emanuel Valeriu) - 1 606; Secția reportaj-anchete (Mihail Petin) - 1 518; Serviciu relații cu publicul (Mădălina Nedelcu, Mihail Stănescu) - 1 787; Sector foto-reportaj - 1 595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșaru) - 1 782, 1 521, 1 744; Adm. și circulație: 17 78 82 și 17 50 10 - interior 1 793; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN - 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENI - 17 50 10 interior 1 796); redactor șef - 17 50 10 interior 1 822; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Citorii din străinătate se pot adresa adresîndu-se la LEXIM - Departamentul Export-Import presă, P.O. BOX-136-137, telex: 11 226. București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU